

บรรณานุกรม

เอกสารไทย

กฤษณา เกษมศักดิ์. มหรหรมนั่งสี่หรือ 5000 ปีในแหลมทอง. กรุงเทพฯ: บริษัท
บพิธจำกัด, 2519

กี(ชนิศ) อยู่โพธิ์. "เล่าเรื่องหนังสือรามเกียรติ์." ใน บทละครรามเกียรติ์พระราชนิพนธ์สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีและเล่าเรื่องหนังสือรามเกียรติ์: พระนคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2506

"เกร็ดพระราชประวัติดินเกล้ารัชกาลที่ 1." ศิลปวัฒนธรรม ปีที่ 2 ฉบับที่ 18 (เมษายน 2524): 32-3

ขจร สุขพานิช, ศจ. ข้อมูลประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523

คลัง(ทน), เจ้าพระยาพระ, กับคณะ. ราชาธิราช. พระนคร: ศึกษาบรรณการ, 2502

_____ สามก๊ก. พระนคร: โรงพิมพ์เจริญธรรม, 2518

คณะอาจารย์ผู้ทำการวิจัยคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. รายงานผลการวิจัยเรื่องลักษณะบางประการของสถาบันไทยที่เป็นอุปสรรคต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย. (อัครสำเนา)

คาลริช เวลส์. การปกครองและการบริหารของไทยสมัยโบราณ. แปลโดยกาญจณี สมเกียรติคุณ และบุพา ชุมจันทร์. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์, 2519

คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. "สถาบันพระมหากษัตริย์ไทย." วารสารไทย ปีที่ 2 ฉบับที่ 6 (เมษายน-มิถุนายน, 2525: 10-1

_____ โชน. สุจิตกรการแสดงโชนสมโภชสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร. หอประชุมใหญ่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (27 ธันวาคม 2515)

"เครื่องแต่งตัวโขน." วิทยาสาร. (15 มีนาคม 2513):36-7

คำพากย์รามเกียรติ์ภาคหนึ่ง. พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒนาการ, 2472 (พระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นอนุวัจนจาตุรงค์ทรงแจกในงานพระกรุณาพระราชทาน ณ วัดปรมาภิไศยวาส)

คำให้การชาวกรุงเก่า. พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒนาการ, 2468 (พิมพ์แจกในงานศพคุณหญิงเสนีณรงค์ฤทธิ์)

จารุวรรณ ธรรมวัตร. "200ปีอาณาจักรรัตนโกสินทร์กับท้องถิ่นไทย." ศิลปวัฒนธรรม ปีที่2 ฉบับที่8 (กุมภาพันธ์ 2525): 25-6

จิตร ภูมิศักดิ์. นิราศหนองคาย:วรรณคดีที่ถูกสั่งเผา. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์, 2518

โองการแข่งน้ำและข้อคิดใหม่ในประวัติศาสตร์ลุ่มน้ำเจ้าพระยา. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์, 2524

ภาษาและนิรุกติศาสตร์. กรุงเทพฯ: ศรีการพิมพ์, 2522

เจตนา นาควัชระ. ทฤษฎีเบื้องต้นแห่งวรรณคดี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิชเชศ, 2521

จุลจักรพงศ์, พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้า. เจ้าชีวิต. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์, 2517

ฉันทส ทรงช่วย. รามเกียรติ์กับวรรณกรรมในท้องถิ่นภาคใต้. โครงการบริการทางวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา, 2522

ชลธิรา สัตยวิวัฒนา. การนำวรรณคดีวิจารณ์ใหม่แบบตะวันตกมาใช้กับวรรณคดีไทย. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513

วรรณกรรมเบิกฟ้า: วัฒนธรรมทางวรรณศิลป์ในอยุธยาตอนต้น. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์, 2524

ชลธิรา กลัด้อย. ส่องไทย. กรุงเทพฯ: เกล็ดไทย, 2518

ชวน เพชรแก้ว. "ร้อยกรองสมัยใหม่ในระยะเริ่มแรก." วิชา ปีที่4 ฉบับที่1 (ตุลาคม 2522): 66-72

ชัยพร วิชชาอุท, ชีพร อุวรรณโน, และพรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. "รายงานโครงการวิจัยเรื่องการพัฒนามาตรวัดปฏิบัติการเชิงจริยธรรมค่อการกระทำของผู้อื่น." สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี (อัครสำเนา)

ชาญวทัย เกษตรศิริ. "มองประวัติศาสตร์รัตนโกสินทร์." ศิลปวัฒนธรรม ปีที่2 ฉบับที่6 (เมษายน 2524): 15

— "อำนาจทางการเมืองของอาณาจักรสุโขทัย." วารสารธรรมศาสตร์ ปีที่5 เล่มที่2 (ตุลาคม2518-มกราคม2519): 57-69

ชำนาญ รอดเหตุภัย. รามเกียรติ์ฉบับปริทัศน์. โครงการผลิตเอกสารตำราเรียน วิทยาลัยครูนครปฐม, ไม่ระบุเวลา

ณัฐภัทร จันทวิช. "ผ้าโบราณ." ศิลปากร ปีที่25 ฉบับที่5 (พฤศจิกายน 2524): 54

ณัฐวิภา สุทธิสงคราม. ชีวประวัติเจ้าพระยาอภัยภูธรรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ: อมรรการพิมพ์, 2517

คำทรงราชานุภาพ, สมเด็จพระนเรศวรมหาราช. "ตำนานสามก๊ก." สามก๊กฉบับเจ้าพระยาพระคลัง(หน). พระนคร: โรงพิมพ์เจริญธรรม, 2513

ทัศนานนท์. "หัวโขน." วัฒนธรรมไทย (สิงหาคม 2514): 13-20

ธนิต อยู่โพธิ์. โขน. พระนคร: โรงพิมพ์ดุสิตสภาลาดพร้าว, 2508

— (แปล.) วรรณคดีกับชีวิตทางการเมือง. พระนคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด คิวพร, 2510

ธนิต อยู่โพธิ์. ศิลปินแห่งชาติไทย. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, 2497

นาคะประทีป. สมญาภิธานรามเกียรติ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญธรรม, 2515

นารายณ์สิบปางและพงศ์ในเรื่องรามเกียรติ์. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, 2510
(แจกเนื่องในงานมาตานุสรณ์นางวิวิธนาการ)

นิธิ เอียวศรีวงศ์. การเมืองไทยสมัยพระนารายณ์. สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ เอกสารหมายเลข 11

— (ก) ประวัติศาสตร์รัตนโกสินทร์ในพงศาวดารอยุธยา. สภากรมสังคมศาสตร์
แห่งประเทศไทย, 2521 (อัครสำเนา)

— (ข) วัฒนธรรมภูมิพิทักษ์วรรณกรรมรัตนโกสินทร์. สถาบันไทยคดีศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เอกสารหมายเลข 20

ประชุมคำพากย์รามเกียรติ์ภาคที่ 9. พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2474
(แจกเนื่องในงานพระกรุณาพระราชทานฉ. วิกนุปถาราม)

ประชุมพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา. กรุงเทพฯ: อมรรการพิมพ์, 2516

ประโชติ สังขุกิจ. "รามเกียรติ์: เทพนิยายหรือประวัติศาสตร์โบราณ." กรมศิลปากร
ปีที่ 24 เล่มที่ 1 (มีนาคม 2523): 60-76

ประทุม ชุมเพ็งพันธ์. "เมืองท่าสำคัญบนแหลมมลายู." กรมศิลปากร ปีที่ 25 ฉบับที่
3 (กรกฎาคม 2524): 61-108

ประพันธ์ สุนทรชาติ. รามเกียรติ์ตอนนางลอย. พระนคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดศิวิพร,
2513

ประภัสสร บุญประเสริฐ. "ขอบเขตพระอำนาจของกรมพระราชวังบวรสถานมงคล."
วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516

ประยูทธ สิทธิพันธ์. สามวัง. พระนคร: โรงพิมพ์พิมพ์มวิทยา, 2506

ปิยนาด นิโครธา. "บทบาทของเสนาบดีแห่งตระกูลขุนนางในการปกครองสยามตั้งแต่
รัชกาลที่ 1 ถึง รัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ (พศ. 2325-2410)." วิทยา
นิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกวิชาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513

เปลื้อง ณ.นกร. ประวัติวรรณคดีไทยสำหรับนักศึกษา. พระนคร: บริษัทสำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิชย์จำกัด, 2517

ฝ่ายวิชาการองค์การ บริหารนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วรรณคดีปวงชน. กง
เทพา: อักษรสาส์น, 2517

พระราชพงศาวดารกรุงเก่าเล่ม 2. พระนคร: โรงพิมพ์บุญฤทธิกิจ, รศ. 120

พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาฉบับพระพนรัตน์. นครหลวงกรุงเทพธนบุรี: โปธิ
สามัคคีการพิมพ์, 2515

พันธ์ เรืองศรี. ประวัติกำเนิดบุคคลสำคัญในรามเกียรติ์. พระนคร: มิกโรไทยการ
พิมพ์, 2504

พิทยาลาภา, ... พระวรวงศ์เธอกรมหมื่น. ชุมชุมพระนิพนธ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
พระจันทร์, 2517

_____ "บทอธิบายความลักษณะของเรื่องพระราม." ภาพรามเกียรติ์. พระ
นคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, 2495 (พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล
อดุลยเดชโปรดเกล้าให้พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพสมเด็จพระเจ้าว
รวงศ์เธอกรมพระยาชัยนาทนเรนทร)

_____ "มูลเหตุที่มาของเรื่องรามเกียรติ์." สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ปีที่ 9 ฉบับ
ที่ 21 (18. พฤศจิกายน 2505): 47-51

_____ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงฟื้นฟูวัฒนธรรม. พระนคร:
โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี, 2500

พิทยาลาภา, พระวรวงศ์กรมหมื่น. เรื่องวิจารณ์นิทานพื้นไทยหรืออิเหนาเรื่องพระราม
และศุภนิมิต-ละคร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2518

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสมเด็จพระนารายณ์มหาราชจังหวัดลพบุรี. คู่มือนิทรรศการเรื่อง
แผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช. กรุงเทพฯ: อมรินทร์การพิมพ์, 2521

พุทธยอดฟ้าจุฬาโลก, พระบาทสมเด็จพระ. พระราชนิพนธ์เรื่องอุณรุท. นครหลวง
 กรุงเทพมหานคร: แพร่พิทยา, 2515

มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. บ่อเกิดรามเกียรติ์. พระนคร: โรงพิมพ์
 อรุณสภา, 2503

_____ รามเกียรติ์ซุกเบิกโรง. พระนคร: โรงพิมพ์อรุณสภาลาดพร้าว, 2504

_____ บทร้องและบทพากย์รามเกียรติ์. พระนคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2502

_____ ตอนอภิเษกสมรส. แจกเนื่องในการบำเพ็ญกุศลคล้ายวันสวรรคตวัคบวร
 นิเวศ

มหามจุฬาราชวิทยาลัย, พระไตรปิฎกฉบับหลวง. เล่มที่28. พระนคร: โรงพิมพ์
 พานิชสรรพอุดม, 2470

มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์. "บทละครเรื่องรามเกียรติ์: ภาพสะท้อนพระพุทธรูปเจ้าจุฬา
 โลกมหาราช." วารสารอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่5 ฉบับที่2
 (ฉบับภาษาและวรรณกรรม 2525)

มัทนี รัตนิน. "มหกรรมรามายณะนานาชาติครั้งที่1." วารสารธรรมศาสตร์ ปีที่1
 ฉบับที่2 (พฤศจิกายน 2514): 122

_____ "รามายณะเปรียบเทียบทางวรรณคดีภาค1." วารสารธรรมศาสตร์
 ปีที่2 เล่มที่2 (พฤศจิกายน2515-มีนาคม2516): 109-35

_____ "รามายณะเปรียบเทียบทางวรรณคดีภาค2." วารสารศาสตร์ ปีที่3
 เล่มที่1 (มิถุนายน-ตุลาคม 2516): 103-43

- เมฆ อ่ำไพโรจิก, น.อ. "พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์สังเขปตอนต้นพระราช
นิพนธ์รัชกาลที่ 4." ธรรมจักร ปีที่ 66 ฉบับที่ 4 (ฉบับมหาปวารณา, 2524):
1-6
- รวมศักดิ์ ไชโยโกมินทร์, พศตรี. "สู้รบที่ทุ่งลาดหญ้าหรือสงครามเก้าทัพ." ศิลปวัฒนธรรม
ธรรม ปีที่ 3 ฉบับที่ 6 (เมษายน 2525): 10-8
- รีนฤทัย สัจจพันธ์. อิทธิพลวรรณกรรมต่างประเทศในวรรณกรรมไทย. เอกสารประ
กอบวชาสอนภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ลาวัญย์ โชคามระ. "คนดี-ของดีในช่วง 200 ปีกรุงรัตนโกสินทร์: ขุนนางต่างประเทศ."
แพรว ปีที่ 3 ฉบับที่ 55 (10 ธันวาคม 2524): 81-3
- วริยา คิวะศรียานนท์, และทวีวัฒน์ บุณตริกวิวัฒน์. บุคคลิกภาพและลักษณะนิสัยของ
คนไทยในทัศนะของชาวตะวันตกสมัยอยุธยา-พศ. 2475. กรุงเทพฯ: บริษัท
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด, 2523
- วราภรณ์ ทินานนท์. "การค้าของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น." วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์
มหาบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522
- วิจิตร เกกวิสิษฐ์(แปล). ศิลปะแห่งการคิดปรัชญา. กรุงเทพฯ: บางกอกการพิมพ์,
2525
- วิชากร, กง กระทรวงกรรมการ. พระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า
จุฬาโลก. เทศนาพระราชประวัติและพงศาวดารกรุงเทพเทศนาโดยสมเด็จพระ
เจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาบวรเรศวรยาลงกรณ์. พระนคร: โรงพิมพ์
โสภณพิพรรฒธนากร, 2478
- วิชากร, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. ความรู้เรื่องอินเคียทางวัฒนธรรม(ภาควิทยา).
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2516
- วินัส. "เมียของหนุมาน." ชัยพฤกษ์ (15 เมษายน 2513)
- "พระรามนางสีดา." ชัยพฤกษ์ (1 กุมภาพันธ์ 2513): 22-3

ส.พ.น. "เมขลา-รามสูร." วิทยุศึกษา (สิงหาคม 2507): 40-1

ส. ศิวลักษณ์. คั่นช่องส่องเจ้า. กรุงเทพฯ: เจริญวิทยุการพิมพ์, 2525

_____ "บทบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก." ปราชญ์สาร ปีที่9 ฉบับที่4 (เมษายน 2525): 30-41

ส. ศิษย์เสข. ออฟไซค์รามเกียรติ์. พระนคร: โรงพิมพ์ช่างทหารอากาศ, 2508 (แจกเนื่องในงานอนุสรณ์พระราชทานเพลิงศพพตท.หลวงจิตไจราษฎร์และนางจิตไจราษฎร์)

ศรีสุรางค์ พูลทรัพย์, และสุมาลี บ้านกล้วย. ลักษณะความเป็นมาและพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องรามเกียรติ์เปรียบเทียบกับตัวละครในมหากาพย์รามายณะ. สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เอกสารวิจัยหมายเลข12

ศักดา บุญโยประการ. "วรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ยังทันสมัยอยู่." แรงงานสัมพันธ์ ปีที่21 ฉบับที่9-10 (กันยายน-ตุลาคม 2522): 23-35

ศิริพร ฐิตะฐาน. "รามเกียรติ์: การศึกษาในแง่การแพร่กระจายของนิทาน." วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522

ศิลป์ากร, กรม. จดหมายเหตุเจมส์โลว์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2519

_____ ไตรภูมิโลกวินิจฉยคณาเรียบเรียงโดยพระนารายณ์ปริชา(แก้ว). เล่ม2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อุษาสกาลาคหรัว, 2520

_____ จินตคามณีเล่ม1-2กับบันทึกเรื่องหนังสือจินตคามณีและจินตคามณีฉบับพระเจ้าบรมโกศ. ชนบุรี: โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา. 2512

_____ (ปรับปรุงใหม่). จากโขนชุดพระมหาสมุทร. พระนคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศิวพร, 2503

ศิลปากร, กรม. ประชุมคำพากย์รามเกียรติ์ภาค 1, 2, 3, 4. พระนคร: โรงพิมพ์
สำนักนายกรัฐมนตรี, 2512 (ที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพนายอรรถ
คคองคองคา)

บทละครเรื่องรามเกียรติ์พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศ
หล้านภาลัย. พระนคร: ศิลปบรรณาการ, 2512

บันทึกเรื่องสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศไทยกับนานาประเทศในศตวรรษ
ที่ 17. เล่ม 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2512

ประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยาฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้น
ส่วนสามัญนิติบุคคลสหประชาพานิชย์, 2522

เอกสารของครอฟอร์ด. นครหลวงกรุงเทพธนบุรี: โรงพิมพ์การศาสนา, 2515

เอกสารหอสมุดสมเด็จพระอยุธยา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาด
พร้าว, 2513

ศุภวณิชย์ เกษมศรี. พง.อม.ร.ว. ศิลปากร ปีที่ 25 ฉบับที่ 6 (มกราคม 2525): 31-2

อนุสารอสท. ปีที่ 22 ฉบับที่ 99 (ฉบับสมโภชกรุง 200 ปี): 33-8

สมพร สิงห์โต. ความสัมพันธ์ระหว่างรามายณะของวาตมิกิและรามเกียรติ์พระราชนิพนธ์
ในรัชกาลที่ 1. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู เอกสารนิเทศการศึกษา
ฉบับที่ 192

สมบัติ จันทรวงศ์. ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น: บทวิเคราะห์โสกราตีส. กรุงเทพฯ:
ปรัชญาการพิมพ์, 2524

และชัยอนันต์ สมุทรวาณิช. ความคิดทางการเมืองและสังคมไทย.
กรุงเทพฯ: ดวงดีการพิมพ์, 2523

และรังสรรค์ ชนพรพันธุ์ (บรรณาธิการ). รักเมืองไทยเล่ม 1: ปรัชญา
และถวิลเมืองในวรรณคดี. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์, 2519

- สนั่น ไชยานุภาพ, และบัณฑิต วิทยาธรสุด. รามจริตมนัส: พาลกัณฑ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปัญญาวัฒนาธรรม, 2517
- สัจจาภิรมณ์, พระยา. เทวกำเนิก. พระนคร: สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2502
- สันต์ ท. โกมลบุตร (แปล). จดหมายเหตูลาดูแบรณชัยสมบูรณ. พระนคร: สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2510
- สิงฆะ วรณสัย (ปริวรรต). ชาคกนอกนิบาตพรหมจักร: รามเกียรติ์ฉบับสำนวนภาษาลาวนาไทย. กรุงเทพฯ: มิตรนราการพิมพ์, 2522
- สุกัญญา สุจฉายา. "บทเก็บความความเป็นปฏิปักษ์ระหว่างพี่น้อง: ข้อสังเกตในเชิงจิตวิทยาวิเคราะห์จากรamayณะของวาลมิกิ." โลกหนังสือ ปีที่4 ฉบับที่2 (พฤศจิกายน 2523): 32-3
- สุชีพ ปุณฺณานุภาพ. พระไตรปิฎกฉบับประชาชน. พระนคร: โรงพิมพ์หามงกุฎวิทยาลัย, 2523
- สุนทรী โคมิน, แฉะสนิท สมักรการ. รายงานการวิจัยเรื่องค่านิยมและระบบค่านิยมไทย: เครื่องมือในการสำรวจวัด. สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2522
- สุภร ผลชีวิน. รามายณะของพรหมณีวาลมิกิ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520
- สุภัทรทิศ คิสกุล, ม.จ. ประวัติศาสตร์เอเชียอาคเนย์ถึงพศ. 2000. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2522
- สุภางค์ จันทวานิช, คร. "สรุปการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับลักษณะนิสัยพฤติกรรมและค่านิยมของคนไทยที่ได้มีผู้วิจัยไว้แต่เดิม." รายงานการสัมมนาเรื่องระบบค่านิยมไทย. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (อค์ส่าเนา)
- สุจิตร์ "รายการศรีผู้ชนาฏกรรม" ครั้งที่69 โรงละครแห่งชาติ (ศุกร์ 26 กุมภาพันธ์ 2524)

เสฐียรโกเศศ. อุปกณ์ร่ามเกียรติ์. นครหลวงกรุงเทพธนบุรี: อมรการพิมพ์, 2515

_____ และนาคประทีป. ประชุมเรื่องพระรามและแง่คิดจากวรรณคดี. กรุงเทพฯ: เจริญวัฒนาการพิมพ์, 2516

เสฐียรโกเศศ. ประวัติศาสตร์ไทยฉบับพัฒนาการ. พระนคร: อักษรเจริญการพิมพ์, 2507

แสงโสม เกษมศรี, ศ.ม.ร.ว., และนางวิมล พงศ์พิพัฒน์. ประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์รัชกาลที่1ถึงรัชกาลที่3 (พศ.2325-2394). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2523

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. "รายงานสรุปผลการประชุมทางวิชาการ เกี่ยวกับจริยธรรมกรมวิชาการ." กิจกรรมทางค่านิยมในช่วงสองสามปีที่ผ่านมา (พศ.2521-2523). (เอกสารอัครสำเนา)

_____ กิจกรรมจริยธรรมในปี2523-2524: เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องทิศทางของการวิจัยทางจริยธรรมและค่านิยม (อัครสำเนา)

อดิน รพีพัฒน์, ม.ร.ว. สังคมไทยในสมัยต้นรัตนโกสินทร์. แปลโดย ม.ร.ว.ประกายทอง สิริกุล และพรณี สรุงบุญมี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พีชเนศ, 2521

องค์การค้ำชูศาสนา. กฎหมายตรา3ดวงเล่ม1-5. พระนคร: โรงพิมพ์ค้ำชูศาสดาคพร้าว, 2515

_____ จดหมายเหตุความทรงจำของกรมหลวงนรินทร์ เทวีพิมพ์พร้อมกับฉบับเพิ่มเติมและพระราชวิจารณ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ค้ำชูศาสดาคพร้าว, 2516

_____ ประชุมประกาศรัชกาลที่4: 2394-2400. พระนคร: โรงพิมพ์ค้ำชูศาสดาคพร้าว, 2503

_____ ประชุมพงศาวดารภาคที่4, 5, 6, 8, 13, 37, 64, 65, 66, 76. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ค้ำชูศาสดาคพร้าว, 2511

องค์การตุลาการ. พระราชปฐนาในชั้นกรุงรัตนโกสินทร์ตั้งแต่รัชกาลที่ 1-รัชกาลที่ 5.

เล่ม 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตุลาการศาลากลาง, 2513

พระราชพงศาวดารรัชกาลที่ 1 ฉบับเจ้าพระยาทิพากรวงศ์. พระนคร: โรงพิมพ์ตุลาการศาลากลาง, 2503

พระราชพงศาวดารรัชกาลที่ 1 ฉบับเจ้าพระยาทิพากรวงศ์. เล่ม 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตุลาการศาลากลาง, 2506

รวมเกียรติพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 1 เล่ม 1-11. พระนคร: โรงพิมพ์ตุลาการศาลากลาง, 2507

สาส์นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, 18. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตุลาการศาลากลาง, 2505

พระราชนิพนธ์รวมเกียรติของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีและเล่าเรื่องหนังสือรวมเกียรติของนายก็ อยู่โพธิ์. พระนคร: โรงพิมพ์ตุลาการศาลากลาง, 2506

อริยานุวัตร, พระ(เชมจารีเถระ)(ทรวจชำระ). พระลักพระลาม. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเสรีธรรมโกเศศ-นาคะประทีป, 2518

อัจฉรา กาญจนมัย. "การฟื้นฟูพระพุทธศาสนาในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พศ. 2325-2394)." วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523

อินทรายุทธ. ข้อคิดจากวรรณคดี. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์, 2518

อุบลศรี อรรถพันธ์. "พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาฉบับตัวเขียน: เอกสารทองพระสมุควชิรญาณ." วารสารอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (2524): 74

- Aiyar, V.V.S. Kamba Ramayana a study Bombay: Bharatiya Vidya Bhavan, 1965
- Benson, Oliver. Political Science Laboratory. Columbus, Ohio: Charles E. Merrill Publishing Company, 1969
- Berger, Morroe. Real & Imagined Worlds: The Novel and Social Science. Cambridge: Harvard University Press, 1977
- Buck, William. Ramayana. Berkly: University of California Press, 1976
- Cadet, J.M. The Ramakien: The Thai Epic. Tokyo: Kodansha International Ltd., 1970
- Davis, Walter A. The Act of Interpretation: A Critique of Literary Reason. Chicago: The University of Chicago Press, 1978
- Gaer, Joseph. The Adventures of Ramayana. Boston: Little, Brown and Company, 1954
- Griffith, Ralph F.H.(trans.). The Ramayana of Valmiki. Varanasi: The Chowkhamba Sanskrit Series Office, 1963
- Guruge, Ananda. The Society of The Ramayana. Maharagama, Ceylon: Saman Press
- Hill, W.D.P.(Trans.). Ramacritamanasa. New York: Oxford, 1952
- Irving. Politics and Novel. Greenwich: Fawcett Publication, Inc, 1967
- Hoffman, Stanley(ed.). Contemporary Theory in International Relations. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall, Inc, 1960
- Holsti, Ole R. Content Analysis for The Social Sciences and Humanities Reading. Mass.: Addison, Wesley Publishing Company, 1969

- Kemeny, John G. "A Philosopher Looks at Science." The Method.
Princeton, N.J.: D.Van Nostrand, 1959
- Khan, Benjamin. The Concept of Dharma in Valmiki Ramayana.
Delhi: Munshi Ram Manohar Lal, 1965
- Lal Sen, Makh an(trans.). The Ramayana. Calcutta: Oriental
Publishing Co, 1967
- Ling, Trevor. Buddhism Imperialism and War: Burma and Thailand
in Modern History. London: George Allen &UnWin, 1979
- Macfie, J.M. Myths and Legends of India. Edinburgh: T & T Clack,
1924
- MaZumdar, Shudha. Ramayana. Bombay: Orient Longman, 1958
- Memem, Aubrey. The Ramayana. New York: CharlesScribner'Sons, 1954
- Milbrath, L.W. Political Participation. Chicago: Rand McNally
and Company, 1965
- Mosca, Gaetano. The Ruling Class. New York: Mc Graw-Hill, 1939
- Mukerji, Dhan Gopal. The Master Monkey. New York: Dutton, 1932
- Mulder, Niels. "Interpreting Thai Behavior: Reflections on
Presentation and Powers." วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ ปีที่ 17 ฉบับ
ที่ 4 (ตุลาคม 2520): 614-48
- Olsen, Ray A. The Ramakien: A Prose Tranlation of The Thai Ramayana.
Bangkok: Praepittaya Company Limited Partnership, 1968
- Pareto, Vilfredo. The Mind and Society. London: Jonathan cape, 1935
- Pyrgos, Lucian W. Personality and Nation Buildings: Burma's
Search for Identity. New Haven, Conn: Yale University
Press, 1962
- Rajagopalachari, C. Ramayana. Bombay: Bharatiya Vidya Bhavan, 1953

- Raghavan, v. The Ramayana Tradition in Asia. Madras: Sattitiya Akademi, 1980
- Ram Charitna, & Prasad Singh . Kingship in Northern India. Delhi: Motilal Banarsidas, 1968
- Sahai, Sachchidanand. Ramayana in Laos: A Study in The Gvay Dvorahbi. Delhi: B.R. Publishing Corporation, 1976
- Sharma, Ramashraya. A Socio-Political Study of The Valmiki Ramayana. Delhi: Motilal Banarsidas, 1971
- Shastri, Hari Prasad(trans.). The Ramayana of Valmiki London: Shantisadan, 1962
- Simha, S .L.N. Ramayana for The Modern World. Bombay: Bharatiya Vidya Bhavan, 1965
- Stargard, Janica. "The Ceramic Industry of Southern Thailand in The Srivijayan Period." โบราณคดี ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (ตุลาคม 2515): 203-4
- Sterstein, Lary. "The Distribution of Thai Centers." Journal of Southeast Asian History & (March 1966)
- Strauss, Leo. "What is Political Philosophy." ed. by James A. Gould and Vincent V. Thursby. in Contemporary Political Thought, Issues in Scope, Value, and Direction. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc, 1965
- Sweeney, P.L.Amin. The Ramayana and The Malay Shadow Play. Kualalumpur: Penerbit University Kebangsaan Malaysia, 1972
- Symposium on The Relation of Literatyre to Social cHange.
Literature and Society. Manila: Alberto S. Florentino, 1964
- Warren, Robert Pen. "A Note to All The King's Man." Sewanee REview 61(1953)

WEber , Albrech. The History of Indian Literature. London:
Kegan, Paul, Trench, Srubner & Co.Ltd., 1892

Winternitz. A History of Indian Literature. Calcutta: University
of Calcutta, 1927

Wyatt, David K. Politics in Seventeenth and Eighteenth Century
Siam. A Paper Presented at The 8th Conference of The
Laha, Kulalumper, 1980

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวกที่ 1

ลำดับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับรัชกาลที่ 1

- พ.ศ. 2278 ประสูติรัชกาลที่ 1
- 2286 ประสูติวังหน้า
- 2299 รัชกาลที่ 1 เมื่อดำรงตำแหน่งเป็นมหาดในพระเจ้าอู่หมพร
- 2303 รัชกาลที่ 1 เมื่อดำรงตำแหน่งเป็นหลวงยกบัตรราชบุรี
- 2311 รัชกาลที่ 1 เมื่อดำรงตำแหน่งเป็นพระราชวรินทร์
วังหน้าเมื่อดำรงตำแหน่งเป็นพระมหามนตรี
รัชกาลที่ 1 เมื่อดำรงตำแหน่งเป็นพระยาอภัยภทรณฤทธิ
วังหน้า เมื่อดำรงตำแหน่งเป็นพระยาอนุชิตราชา
- 2313 รัชกาลที่ 1 เมื่อดำรงตำแหน่งเป็นพระยาอมราช
วังหน้า เมื่อดำรงตำแหน่งเป็นพระยาอมราช
วังหน้า เมื่อดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าพระยาสุรสีห์
- 2314 รัชกาลที่ 1 เมื่อดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าพระยาจักรี
- 2319 รัชกาลที่ 1 เมื่อดำรงตำแหน่งเป็นสมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก
- 2325 สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกกลับจากการตีเขมร
สร้างกรุง
ปราบดาภิเษก
ตั้งวังหน้า
โปรดเกล้าฯ ให้แต่งอิหร่านราชธรรม
นักองเอง, นักองอี, และนักองเภา ถวายตัว
องเชียงสือ ถวายตัว
โปรดเกล้าฯ ให้แต่งอนุรุธ
สร้างพระนคร

- พ.ศ. 2327 ติโชน
 สร้างอมรินทราภิเนกมหาปราสาท
 สร้างวัดพระแก้ว
 ทำศพพระเจ้าตาก
 ลดตำแหน่งพระเจ้านครลงเป็นเจ้านคร
- 2328 บรมราชาภิเนกและสมโภชพระนคร
 ศึกพม่าครั้งที่ 1 (ศึกเก้าทัพ)
 ตั้งกรมพระราชวังหลัง
 โปรดเกล้าฯ ให้แต่งราชาธิราช
- 2329 ไคหัว เมืองมลายูคืน
 ตั้งท้าวเทพสตรีและท้าวศรีสุนทร
 ศึกพม่าครั้งที่ 2
 นิพนธ์นิราศทาคินแดง
- 2330 ตั้งเมืองเชียงใหม่
 ศึกพม่าครั้งที่ 3 (ตีทวาย)
 อดเชียงลือหนี
- 2331 อดเชียงลือทวายบรรณาการ (หลังจากที่ รัชกาลที่ 1 ทรงช่วยเหลือ
 เมื่อคราวหนีไป)
 ตั้งคายนาพระไตรปิฎก
- 2332 ปรามปัตตานี
 แต่งตั้งคีติยวงศ์
- 2334 ทวายสวามิภักดิ์
- 2336 ศึกพม่าครั้งที่ 4
- 2337 เสกนักร้องเอง เป็นพระนารายณ์รามาศิขิครองเขมร
 ถอดถอนเจ้านครล้านช้าง เสกเจ้าอินทรธนูองขึ้นแทนกับให้พระยา
 อนุชิตราชาช่วยราชการ

ภาคผนวกที่ 2

พระลัก-พระลाम

พญาชามมะนาสวน (ทศกัณฐ์) ศิษย์พระอินทร์ ใช้วิชาแปลงกายลักลอบได้เสีย กับสุชาดา . เมื่อนางทราบว่ามีไชสามีแท้จริง ก็เสียใจขอลงไปเกิดเป็นลูกพญาชาม เพื่อแก้แค้น เมื่อพญาชามให้กำเนิดธิดา โจรจึงทำนายว่าเป็นกาลกิณี ต้องลอยคองคาไป ทอมฤาษีเก็บนางได้ จึงเลี้ยงดูพร้อมขุมบริวารให้มีหน้าตาคล้ายนางเป็นเพื่อนเล่น ความงามของนางเลื่องลือไป จนพญาชามมาสู่ขอ แต่ยกคันศรหนักโกฏิหนึ่งไม่ได้ พระลाम เมื่อทราบข่าวก็มาประลองศรถึงกึ่งคองไปทั่วทั้งจักรวาล จึงได้นางลี้ดาจันทะแจ่มเป็นการตอบแทน แต่พระลามใจร้อนพานางหนีก่อน โดยมีนางคอมชีตัวนางให้วานางคือคนไหน พญาชามเมื่อทราบจึงใช้เวทย์มนต์ต่าง ๆ ทลอคจนการแปลงเป็นกว้าง ลวงนางไปได้ ระหว่างทางต้องต่อสู้กับครุฑ เมื่อพระลามทราบว่านางถูกลวงไป ก็ออกตามไปพบต้นนิโครชกินผลทางกิ่งที่ขึ้นไปทิศใต้ จึงกลายเป็นลิง ส่วนพระลักกินกิ่งที่ขึ้นไปทางทิศตะวันออก จึงมีรูปร่างงาม กล่าวฝ่ายเจ้าอนนางโค (กาลอัจนา) เมียฤาษีมีลูกสาวด้วยกันชื่อ นางแพง (สวาทะ) ถูกพระอาทิตย์ลอบทำชู้เกิดบุตรแฝด คนโตชื่อสังคิ๊บ คนน้องชื่อพะลีจันท์ ภายหลังความแตก เพราะฤาษีเข้าพานทราบความจริง จึงเลี้ยงบุตร มีนางแพงเท่านั้นว่ายนํ้ากลับมา แต่ถูกแม่ขับไล่ไป จนกลายเป็นลิง เมื่อไปกินผลนิโครชทางตอนใต้ ขณะเป็นลิงพบพระลามสมสู่กันจึงให้กำเนิดหุลละมาน ฝ่ายสังคิ๊บกับพะลีจันท์ออกไปตั้งเมือง และโคต่อสู้กับท้าวระพี (ซึ่งฆ่าพ่อตายแล้ว) ปรามท้าวระพีได้แต่คิดใจกันระหว่างพี่กับน้อง โดยสังคิ๊บคิดว่าพะลีจันท์บิคปากถ้าเพราะต้องการนั่งเมืองแทน ทำให้พะลีจันท์ต้องขอให้พระลาม (ซึ่งกลายเป็นคนเพราะหมกกรรมแล้ว) ช่วย ขณะพบพระลักพระลามโดยบังเอิญในป่า เมื่อปรามสังคิ๊บแล้ว พะลีจันท์ก็ช่วยพระลักพระลามตามนางลี้ดา โดยให้หุลละมานมาช่วย พระลามจำไม่ได้ หุลละมานจึงต้องแฉลงฤทธิ์ให้ดูพระลามจึงจำได้และแนะนำให้กินผลนิโครชทางทิศตะวันออก พร้อมทั้งยกแพงศรีให้พระลัก หุลละมานได้ไปสืบความที่ลงกา ไคล้องคี่กับฤาษี เจรจากับลี้ดา และเข้าไปพุดทางคีปีปากกับพญาชาม จบลงด้วยการเผาลงกา เมื่อกลับมาแล้ว ได้เล่าให้พระลามฟัง

ปรึกษากันว่าจะข้ามมหาสมุทรไปลงภาคด้วยวิธีใด ถ้ามีคนหนึ่งแนะนำให้ไปหาแผนที่เส้นทางจากในท้องปลาอานนท์และหุลดะมานนำแผนที่มาได้สำเร็จ ระหว่างจะจองถนนได้มีการต่อสู้กับกองทัพพญาฮาบ เช่น เอาจักร์อ้าปากกลืนกินทัพพระรามหรือให้พญาคำบันเนรมิตอุทขยาน วงทัพพระราม หรือให้ชีวหาแลบลิ้นทำสะพานลงทัพพระราม เพื่อจะพลิกให้ตกทะเลเป็นต้น พญาฮาบเห็นศึกเข้ามาใกล้ตัว ก็ประชุมเสนา เขมรราชโอรสแย้งว่าควรคืนนางไป จึงถูกพญาฮาบขว้างไปตกที่กองทัพพระราม และได้อยู่กับพระรามคอยช่วยเหลือพระรามต่อมา ส่วนพญาฮาบสั่งให้เสนาไปลักพระรามได้โดยการลวงหุลดะมานให้ปล่อยกองทัพและพระรามออกจากปากที่อมไว้ แต่ในที่สุดก็ช่วยพระรามกลับคืนได้ การจองถนนจึงต้องเร่งรัดขึ้น ระหว่างการจองถนนหุลดะมานเกิดพิพาทกับมะกัดคิง (นิลพัท) และได้นางมัสสาหลวงลูกสาวทศกัณฐ์ เป็นภรรยาจนเกิดอุทข (มัจฉานุ) เมื่อกองทัพพระรามข้ามสมุทรได้แล้ว ได้เกิดศึกถล่มการรบกับพญาฮาบขึ้น เช่น ศึกพญาฮาบ, ศึกโมกขศักดิ์ (กุมภกรรณ) และศึกพญาฮาบครั้งสุดท้าย พระรามสังหารพญาฮาบได้ โดยต้องตัดหัวพญาฮาบแล้วให้แม่พระธรณีรับหัวไว้ เมื่อกายกับหัวต่อไม่ติด พญาฮาบก็ถึงแก่กรรมตกนรกอเวจี หลังจากนั้นพระรามจึงเข้าเมืองลงกา ให้หุลดะมานไปสังหารโมกขศักดิ์ซึ่งยังไม่ตาย เมื่อปราบศึกเรียบร้อยแล้ว การดำเนินเรื่องของศึกลงกาก็จบลง ฝั่งท้ายของเรื่องคือตอนสี่คาวาครูปและกำเนิดกุมาร แต่ภายหลังสี่คาคืนเมืองเพราะพระรามเมื่อทราบความจริง จึงให้จับกองทัพไปรบ ทั้งสองอยู่ด้วยกันมีความสุข เมื่อตายแล้วก็กลับไปเป็นพระอินทร์ดังเดิม

พระรามชาดก

เป็นพุทธชาดกฉบับอีสาน แบ่งเป็น 2 บัณ บัณต้นกล่าวถึงราพนาสวร (ทศกัณฐ์) ลักนางจินทา ผู้เป็นพี่สาวพระรามไป พระรามต้องไปชิงพี่สาวกลับคืน โดยมีรายละเอียดที่เริ่มต้นด้วยการสร้างเมืองของท้าวทับปรเมศวร แบ่งราชสมบัติให้ วิรุพหก กับชตรฐ ท้าววิรุพหกครองอินทปัตถ์ต้นวงศ์ของทศกัณฐ์ ส่วนท้าวชตรฐ ครองจันทบุรีศรีสัตตนาคต้นวงศ์ของพระราม เมื่อราพนาสวรเติบโตใหญ่มีฤทธิ์กล้าแข็งและเกเร สามารถปราบกรุงจันทบุรีได้ แล้วชวนนางจินทาไป พระอินทร์จึงส่งพิภพี (พิเภก) และอินทสี (อินทสีต)

มากำเนิดเป็นโอรสของราพณ์กับนางมลิคามเหสี ส่วนทำวัตรหลังจากเสียเมืองจึงทำพิธีขอมุตร เพื่อปราบราพณ์จากพระอินทร์ พระอินทร์จึงเชิญพระโพธิสัตว์กับเทพบุตรอีกองค์มากำเนิดเป็นแฝด ผู้พี่ชื่อท้าวพระราม องค์น้องชื่อท้าวพระลักษณ ทั้งสองมีฝีมือกล้าแข็ง ซึ่งนางจันทาไค้ ราพณ์ต้องขอขมา ซากลับพระรามผจญภัยตลอดทางกลับถึงจันทบุรีได้ครองราชย์โดยมีพระลักษณเป็นอุปราช

ต่อมาพญายาสาหลบเข้าหาสุชาดา โดยแปลงเป็นอินทร์ เมื่อสุชาดาทราบความจริง จึงจุติเป็นธิดาของพญายาสา แต่พญายาสาลอยแพไป เพราะพิบพิหายว่าเป็นกาลกิณี ลีดาเมื่อโตขึ้นอยู่ในความดูแลของฤาษี มีความงามเลื่องลือไป จนฤาษีต้องจัดพิธีประลองศร พญายาสา อยู่ออกหลายครั้ง ก็ยกไม่สำเร็จ ฤาษีจึงให้นางสุคโทนางเนรมิตแทน ซึ่งเนื้อหนังของนางเป็นวาน หากใครได้ดื่มน้ำวานจากกายนาง จะหายจากโรครภัย ส่วนพระรามยกศรได้สำเร็จ ใ้อภิเษกกับลีดา ซากลับเมืองราพณ์แอบชิงตัวลีดาไปได้ โดยมีอุบายวางทองล่อนางลีดา หลังจากเสียนางไปแล้ว พระรามออกตามพบครุฑที่ชี้ทางให้ จนถึงคันทนิโครธ พระรามเก็บผลทางตะวันออกกินจึงกลายเป็นลิงใหญ่ระหว่างเป็นลิงอยู่ใค้นางแพงสีเป็นภรรยา เกิดหุลละมาน เมื่อหมคกรรมพระรามคืนร่างเป็นมนุษย์ ส่วนแพงสีและหุลละมานยังเป็นลิงอยู่ จากนั้นพระรามได้ไปกินน้ำพบพะสีจันทน์ ได้เล่าความคั้งแค้นที่มีต่อสังคิม พระรามตกลงใจที่จะไปช่วย กล่าวผ่านนทย์กษ มีนวิเพชร ประพศิณิศธรรม นางทิโอสถนางฟ้าได้ไปปราบควยท้าวรา จนนทย์กษตาย พญาไอศวรรอยากเห็นท้าวรานาง นางจึงรำถวาย น้ำกามหลังลงมานางเก็บไป พบกคระราชมหเหสีของสังคิมหลับอยู่ จึงใส่ปากนาง และเมื่อพระรามมาพบได้สมสู่กับกคระราช เกิดเป็นขวัญเท่าฟ้า ทั้งหุลละมานและขวัญเท่าฟ้า ได้เป็นทหารเอกของพระราม ไปสืบลีดาที่ลงกาให้ ในระหว่างทางได้ลงค้กับฤาษี เมื่อพบลีดาได้ถวายแหวน ได้ผูกฉมพญายาสาบกับจันทาและไค้นั่งพคทางเจรจากับพญายาสา ตลอดจนเผาลงกา เมื่อกลับมาเข้าเฝ้าพระราม พระรามได้จัดการประชุมการศึกษา ทกลงที่จะไปเอาแผนที่จากห้องปลาอานนท์ เพื่อศึกษาวิธีการข้ามสมุทร ฝ่ายพญายาสาบก็ประชุมเสนาบดี ที่ประชุมแตกเป็น 2 ฝ่าย คือพิบพิ, อินทรชิตและเชษฐกุมาร (โอรสทศกัณฐ์) ให้คีนาง ส่วนที่เหลือยืนยันจะต่อสู้กับทัพพระราม พญายาสาแค้นใจที่ทั้ง 3 นั้นหักทวน จึงจับขว้างออกไปนอกลงกา และทั้ง 3 องค์

นั้นก็ไปพึ่งพระราม หลังจากนั้นก็เกิดศึกลงกาขึ้นโดยไช้ยุทธวิธี เช่นให้จิหวาลวงพระราม โดยแลลั่นเป็นสะพาน, นางลอย, การลักพระรามไปบาคาล, ศักโมกษศักดิ์ เป็นต้น ผลของสงคราม ฃญาฮาบตายด้วยศรพระราม เรื่องของพระรามยังมีต่อมา ถึงการคืนรูปเป็นมนุษย์ของหุนละมาน ด้วยการกินลูกนิโครชอีกครั้ง กล่าวถึงลีลาถูกจับเพราะวาดรูปฃญาฮาบ และกำเนิดพระบุตรพระศูภ (พระลบ) และการประลองศรระหว่างพระรรมกับโอรสของตน จนรู้ความจริงของกันและกัน พระรามจึงไปขอคืนดีกับลีลา

หรมาน

เป็นพระรามฉบับทางเหนือ เริ่มต้นด้วยทปรโมศวร เป็นพรหมพงศ์แบ่งเมืองให้โอรสทั้ง 3 คือ วิรุฬหะ ครองลงกาสืบเชื้อสายเป็นราพณาสูร, พิเภก, และอินทรชิต วิรุฬหะ ครองกูร์ภูฏานสืบสายเป็นพระรามและพระลักษมณ์ ส่วนชครัฏฐะ ครองพาราณสี สืบสายเป็นพาลี, สุกْرِพ, และกาสิราชชิตา

ฃญาฮาบเมื่อโตขึ้นได้ครองเมือง และลอบเข้าหาสุชาดาจนนางสุชาดาแค้นต่อจตุเป็นลีลาชิตาในราพณ์ และถูกลอยแพไปด้วยคำทำนายน เมื่อโตขึ้นลีลาคงงามมาก พระรสี (ฤษี) จึงจัดพิธีประลองศร เพื่อเลือกคู่ขึ้น พระรามก็สามารถยกศรได้ ระหว่างพระรามพานางลีลาเดินทางกลับ ราพณ์เล็งเห็นด้วยทิพยจักษุ จึงเข้าชิงนางไปได้ พระรามกลับมาไม่พบลีลา จึงออกตามนางพบสุครีพนั่งร้องไห้ จึงซักถาม สุครีพเล่าให้ฟังถึงอดีตที่มีปัญหาเกี่ยวกับพาลี พระรามก็ตกลงช่วย โดยจะพาหลานทั้งสามมาเป็นพันธมิตรคือองคต วรยศ (โอรสของพาลี เกิดแต่นางกาสิ) และหรมานซึ่งเกิดจากน้ำตามของท้าวชครัฏฐะเมื่อได้เห็นท้าวรายราชของนางคันทิพีผู้ได้ชัยชนะตอนนั้นทักษ จากอุบายการร้ายรำนางคันทิพีรองเอาน้ำกามนั้น ไปใส่นางตาบอดผู้หนึ่งจึงเกิดเป็นอัยหอน้ำมาน หรือหรมาน กล่าวฝ่ายพระรามเมื่อฆ่าพาลีแล้ว ก็ออกตามลีลา โดยหรมานไปสืบข่าวให้ ระหว่างการสืบข่าว หรมานได้ลองตีฤาษี, ถวายแหวน, บูชามราพณ์กับมเหสี และเฆอลงกา เมื่อกลับมา ราพณ์ได้ให้องคตไปเจรจากาเมือง แคลมเหลว พระรามจึงตัดสินใจจองถนน ระหว่างการจองถนนหรมานได้นางมัจฉาเป็นเมีย ฝ่ายลงกาจัดประชุมศึกกัน พิเภกไม่เห็นด้วยให้คันทิพีไป ราพณ์โกรชจึงขับออกนอกเมือง เมื่อเริ่มศึกนั้นพระรามถูกลักพาไปบาคาล แต่หรมานก็ช่วยกลับมาได้ หลังจากนั้นก็เกิดสงครามระหว่างทั้ง 2 นคร

เริ่มต้นจากศึกโมกขศักดิ์ และจบลงด้วยพญาฮาญครพระรามจนถึงชีวิต เรื่องพระราม
ยังดำเนินต่อไป ถึงสี่ดาวาครูป, กำเนิดพระบุตรพระเทยมคิง (พระลบ) และการประ
ลองศรระหว่างพระรามกับโอรสจนรู้ความจริงแล้ว ทั้งพระรามกับสี่ดาวาก็คืนดีกัน

พรหมจักร

เป็นพุทธชาคก ส่วนนางหนือ กลาวถึงวิไลหา (ทศกัณฐ์) ครองเมืองลงกา
มีน้องชื่อนันทกุมาร (พิเภก) เป็นอุปราช วิไลหาได้ลอบเข้าหานางสุธรรมาชยาพระอินทร์
องนางสุธรรมา ฯ โกรธแค้น เมื่อทราบความจริงจึงจุติลงมาเกิดเป็นสี่ดาว พระธิดา
ในวิไลหา แต่ถูกทำนายว่ากาลกิณี จึงถูกลอยแพไปและได้ฤกษ์ชุบเลี้ยงนาง เมื่อนางโต
ขึ้น พระอินทร์ได้แปลงเป็นกวางทอง ลอนายพรานให้ไปพบสี่ดาว นายพรานได้นำกลับมา
เล่าให้ชาวเมือง จนเรื่องสี่ดาวลือลือไปไกล มีราชามาผู้ชอนางมากมาย ฤกษ์ให้ยกข
แข่งกัน แต่ปรากฏว่าผู้ยกขได้คือพรหมจักร (พระราม) ราชารามสี่ ซึ่งเดินทางมา
ตามความฝัน ระหว่างทางกลับ วิไลหาแปลงเป็นกวางทองออกล่อ และได้แปลงเป็นฤ
ษินาคบุญธรรมของนางดวงและชิงนางไปได้ ส่วนพรหมจักรเมื่อกลับมาไม่พบสี่ดาว ก็ออก
ตามนาง ไปพบกาวินทะ (สุตรีพ) กาวินทะเล่าให้ฟังถึงเรื่องทรพีพร้อมกับปัญหาของตนต่อ
พระยากาสีกราช (พาลี) พี่ชายและตกลงที่จะช่วยพรหมจักร ในการพาไปลงกาหาก
พรหมจักรจะช่วยตนก่อน หลังจากนั้นศึกลงกาจึงเริ่มขึ้น โดยพรหมจักรเชิญกองทัพมา
ช่วยรบ เริ่มต้นสงครามด้วยการที่หรมารสร้างสะพานข้ามไปลงกา ลองคี่กับฤกษ์ ถวาย
สาส์นแก่สี่ดาว และเฝ้าลงกา จากนั้นมีการปะทะของทั้ง 2 กองทัพ พรหมจักรจับนันทกุมาร
ได้ วิไลหาที่สามารถให้นาคลักพรหมจักรไปไว้บาดาลได้เช่นกัน แต่หรมารโดยคำแนะนำ
ของนันทกุมารนำตัวกลับคืนมาได้ สงครามยุติลงเมื่อนันทกุมารแนะนำถ้าชายบริสุทธิ์ซึ่งไม่
เคยเห็นหน้าสตรีอย่างน้อย 3 ปี พร้อมกับศรของนางยักษ์ราพณ์สูร สามารถที่จะทำลาย
วิไลหาได้ พรหมจักรจึงต้องเชิญขั้มจักร (พระลักษมณ์) อนุชามาแฉลงศร รามเกียรติ์
ฉบับนี้กล่าวเลยไปถึงสี่ดาวาครูปและนางในไปแจ้งแก่พรหมจักรว่าที่สี่ดาวาครูปนั้นเพราะ
พวกตนรบเร้าให้นางวาด นางไม่คิดในเรื่องนี้ พรหมจักรจึงไปอ่อนวอนขอคืนดีกับนางสี่ดาว

บ้านควนเกย

เป็นสำนวนใต้ เนื้อหาไม่สมบูรณ์ เริ่มจากถึเสียขลุ เพราะนางสวาทะฟ้อง พ่อว่านางแก่นจันทร์ (กาลัจฉา) ลอบมีชู้ น้องชายนั้นไม่ใช่ลูกของพ่อ นางสวาทะจึงถูกแม่สาปไปขึ้นกินลม อยู่ต่อมาพระนารายณ์นำน้ำกามของพระอิศวรที่เกิดจากการชมพระนารายณ์ร้ายว่า หลังจากปราบเภชนาสูร (นนทก) ไปใส่ปากนางสวาทะ จนตลอดลูก ออกเป็นหนุมาน เมื่อโตขึ้นหนุมานไปเรียนวิชากับฤษีนาถ กวาดฝ่ายพระรามออกเดินทาง นางสีดา ไปพบหนุมานกลางทางทราบจากลักษณะพิเศษว่าหนุมานเป็นบุตรตน จากนั้นจึงไปพบสุครีพซึ่งร้องไห้ ซักถามกันทราบว่าปัญหาเกี่ยวกับพาลี พระรามตกลงจะช่วย หลังจากประหารพาลีแล้ว ตีกลางกาเริ่มจากพระรามส่งหนุมานกับองคตถือสาส์นไปหาชมพูพาน ขอแผนที่นำทางไปลงกา หลังจากนั้นให้หนุมานไปสำรวจเส้นทาง ระหว่างทางหนุมานพบสัมพาที่ถูกสาปให้เผาไหม้ เพราะไปขวางพระอาทิตย์และจับลงด้วยหนุมานช่วยถอนคำสาปให้

วาลมิกิ

เป็นสำนวนสันสกฤตเริ่มด้วย พาลกัณฑ์ เป็นตอนที่กล่าวถึงพระรามในวัยเด็ก กัณฑ์นี้ปูพื้นเรื่องรามเกียรติ์ เช่น โคตรวงศ์ และพระนครต่าง ๆ ตอนท้ายกล่าวถึงการประลองศรและการสยมพรของพระราม, พระลักษมณ์, พระภรตและศัตรุฆณ์ ระหว่างทางกลับอลโยชยา พระรามได้แผลงศรทำลายโลกุตรผลของปรศุรามหลังจากได้ต่อสู้กัน ตอนที่สองคืออลโยชยากัณฑ์ กล่าวถึงการอภิเษกพระรามเป็นบุพราข แต่ถูกนางไกเกษีหูลขอพรที่ท้าวทศรถเคยประทานให้คราวสงคราม เทวดากับอสูรว่าพระภรตเป็นผู้ควรครองเมือง พร้อมกับให้พระรามเดินดงและพระรามรับสัจย์สัญญา ตอนที่สามเป็นอารัญยกันต์ เริ่มจากพระรามเดินดงลงสู่ทางใต้ และนมัสการฤษีหลายรูป และได้ต่อสู้กับยักษ์เช่น- วิชา และมีปัญหาเกี่ยวกับศูรปนขาจนเป็นขอเกิดศึกลงกาขึ้น เพราะศูรปนขาหลงรักพระราม และพระลักษมณ์ แต่ไม่สำเร็จจึงใส่ร้ายพระรามให้ทศกัณฐ์ฟังโดยเฉพาะการยกความงามของสีดาขึ้นอ้าง ทำให้ทศกัณฐ์ต้องให้มารีจ แปลงเป็นกวางทอง และทศกัณฐ์แปลงเป็นฤษีชิงนางไปได้ ตอนที่สี่คือกัษกินธากัณฑ์ เป็นเรื่องภายในนครกัษกินธ์ กล่าวถึงความ

ขัดแย้งระหว่างพาลีและสุครีพ และการปราบพาลีของพระราม ทำให้พระรามและสุครีพ เป็นพันธมิตรกัน ยกพลไปรบลงกาโดยมีทหารเอกมีฝีมือช่วยเหลือเช่นหนุมานและองคต เป็นต้น ตอนที่ห้าคือสุนทรภักษ์ เป็นตอนที่หนุมานซึ่งเป็นผู้เดียวที่เหาะข้ามลงกาได้ จึงไปสืบความลี้ลับ ระหว่างทางต้องต่อสู้กับยักษ์ที่เป็นคานาให้ลงกา เมื่อถึงลงกาได้ถวาย แหวนให้ลี้ลับ ก่อนกลับทัพ หนุมานได้ทำลายอุทยาน และเผาลงกา ตอนที่หกเป็นตอน ยุทธภักษ์ กล่าวถึงลงกาโดยตรงเช่น ศิกอินทรชิต, กุมภกรรณ, ลีรีถ, มกรเกษ, และ ทศกัณฐ์เอง การรบครั้งสุดท้ายกับราพณ์ ทำให้ราพณ์สิ้นชีวิตลง ตอนท้ายเป็นการสถาปนา นครต่าง ๆ ให้มั่นคง มีความรุ่งเรือง มีกัณฑ์สุดท้าย คืออุครกัณฑ์เป็นกัณฑ์ที่บรรยาย รายละเอียดเพิ่มเติม เช่นการกล่าวถึงอสูรพงศ์, และวานรพงศ์, และการเนรเทศลี้ลับ เป็นต้น

รามเกียรติ์ราชนิพนธ์รัชกาลที่ 1

เริ่มต้นเรื่องโดยการกล่าวถึงกำเนิดของนครและราชสกุลต่าง ๆ โดยเฉพาะ ฝ่ายลงกา, อโยธยา, และชัคชิน ด้วยการพาคพิงแนวจากสวรรค์ เหตุการณ์นารายณ์ปราบนนทก เป็นที่มาของเรื่องนี้ เมื่อพระนารายณ์จุติมาเป็นพระราม และนนทกเป็น ทศกัณฐ์ ส่วนพระลักษมีลงมาจุติเป็นลี้ลับ ธิดาในทศกัณฐ์ แต่ต้องคำทำนายว่ากาลกนิ จึงถูกลอยแพไป พระชนกฤๅเก็บมาเลี้ยงไว้ เมื่อโตขึ้นให้จัดพิธียกศรแข่งขันกัน พระราม เป็นผู้ยกได้ ในขณะที่ทศกัณฐ์พ่ายแพ้ จนต้องให้มารีศแปลงเป็นกวางทอง ลอบชิงลี้ลับ ไปได้ พระรามออกตามลี้ลับ ระหว่างทางได้สุครีพเป็นทหารเอง เพราะช่วยสุครีพปราบพาลี กรณีพาลีชิงนางคาราและขับไล่นอกจากเมืองเพราะเข้าใจว่าพาลีผู้เป็นพี่ ลิ้นชีวิตลงจากการต่อสู้กับทรพี คึงสงครามเริ่มขึ้นเมื่อพระรามเตรียมพลและให้หนุมาน ไปสืบความลี้ลับจนพบลี้ลับในอุทยานของทศกัณฐ์ หนุมานได้ถวายแหวน หักสวนและเผา ลงกา แม้กระนั้นทศกัณฐ์ก็ยังไม่ยอมคืนนางและพาลขับพิเภก เมื่อพิเภกเสนอให้ลี้ลับไป ทำให้พระรามได้พิเภกเป็นตาคิกให้ จากนั้นสงครามเข้มข้นขึ้น เมื่อพระรามรุกโดยการ จองถนนหลังจากเกิดคคีนางลอย การต่อสู้เริ่มขึ้นจากศึกไมยราพ, กุมภกรรณ, อินทรชิต และพันธมิตรอื่น ๆ ยกกันมาช่วย แต่ในที่สุดทศกัณฐ์ก็พ่ายแพ้ เพราะถูกหนุมานลวงเอา

กลองควงใจไปได้ เมื่อได้รับชัยชนะและปูนบำเหน็จรางวัลแม่ทัพนายกองแล้ว ยังคง
 เกิดศึกประปรายอีก โดยเฉพาะศึกจักรวรรดิ แม่น้ำเมืองจะสงบเรียบร้อยดี แต่ปัญหา
 ของพระรามยังไม่จบสิ้น เพราะเกิดคดีสัตวาครูปทศกัณฐ์ จนทำให้สี่คาคองชัคเซพเนจร
 ในกลางป่า เกิดโอรสพระมงกุฎและพระลบขึ้น และเพราะพระรามทำพิธีอิศวรเมฆ จึงได้
 พบกับโอรสทั้งสอง และเมื่อทราบความกันแล้วพระรามต้องชกไข่เคราะห์กรรมโดยการ
 เดินป่าอีก 1 ปี จึงคืนดีกับสี่คาได้ โดยพระอิศวรไกล่เกลี่ย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวกที่ 3

1. รามเกียรติ์ บทพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงมีพระราชประสงค์ที่จะรวบรวมเรื่องรามเกียรติ์ที่กระจัดกระจายอยู่ให้เป็นหลักฐาน รามเกียรติ์สำนวนนี้จึงเป็นสำนวนที่มีเนื้อเรื่องสมบูรณ์ที่สุด

โครงร่างของตอนต่าง ๆ

การเริ่มเรื่อง

เริ่มด้วยอวตารปางที่ 3 ของพระนารายณ์ คือ วราหาวตาร¹ กล่าวถึงหิรัญคัณฑ์ฆ่าเพ็ญตษะ จนพระอิศวรประทานพรให้มีฤทธิ์เดช หิรัญคัณฑ์จึงสำแดงฤทธิ์ด้วยการม้วนเอาแผ่นดินทั้ง 4 ทวีปลงไปยังบาดาล พระอิศวรต้องให้พระนารายณ์อวตารไปปราบ พระนารายณ์แปลงเป็นหมู ไซ้เขี้ยวเพชรชวึกหิรัญคัณฑ์จนตาย

กำเนิดกรุงศรีอยุธยา

เมื่อพระนารายณ์ปราบหิรัญคัณฑ์แล้วก็กลับไปเกษียรสมุทร ประทับเหนือบัลลังก์นาคแล้วร้ายเวท บังเกิดคอกบัวผุดขึ้นในพระอุทร ในคอกบัวนั้นมีกุมารคนหนึ่ง พระนารายณ์จึงนำไปถวายพระอิศวร พระอิศวรบัญชาให้พระอินทร์ไปสร้างเมืองอยุธยาแล้วให้กุมารองค์นั้นซึ่งประทานนามว่า อโนมาตน์ ไปครองอยุธยา

กำเนิดลงกา

ท้าวสหคัณฑ์พรหมเห็นเกาะลังกาถูกทิ้งร้าง จึงให้พวกพรหมช่วยกันสร้างเมืองขึ้นใหม่แล้วให้จตุรพักตรครองเมืองนั้น ท้าวจตุรพักตรมีโอรสกับนางมลิกา คือท้าวลัสเตียน

ที่มา : ศิวพร สุทธิฐาน, รามเกียรติ์ : ศึกษา..., ภาคผนวกหน้า 247-71.

¹ชื่อตามนารายณ์สิบปาง ของรัชกาลที่ 6.

ท้าวอชฌบาลปราบอสูรพิศตร์

กล่าวถึงอสูรพิศตร์ได้คชาเพชรจากพระอิศวรจึงกำเรียบ ออกภูภานหมู่เทวดา ท้าวมาลีวงศ์คพรหม (มาลีวราช) จึงขอพระขรรค์จากพระอิศวรไปให้ท้าวอชฌบาลโอรสของ ท้าวอินมาตัน ปราบอสูรพิศตร์ ท้าวอชฌบาลฆ่าอสูรพิศตร์ตาย

นารายณ์ปราบนทก

กล่าวถึงนทกผู้มีหน้าที่ล้างเท้าเทวดา แค้นใจที่เทวดาแก่งตบหัวและถอนนม คนจนหัวโล้น จึงไปขอพรพระอิศวรให้มีนิ้วเพชรที่สามารถชี้ให้ใคร ๆ ตาย ครั้นได้นิ้ว เพชรนทกก็แค้นแค้น ชี้เทวดาตายเป็นจำนวนมาก พระอิศวรจึงให้พระนารายณ์จัดการปราบ นทก พระนารายณ์แปลงเป็นอัปสรไปยั่วนทก แล้วล่อให้นทกรำตาม เมื่อถึงท่านาคา ม้วนหาง นิ้วเพชรชี้ลงที่เขานทก นทกจึงล้มลงนอนตาม นทกบอกว่าพระนารายณ์มี 4 กร เหาเปรียบคนผู้มี 2 มือ พระนารายณ์จึงบอกให้นทกไปเกิดใหม่ มี 10 หน้า 20 มือ ส่วนพระองค์จะไปเกิดเป็นมนุษย์ธรรมดา

กำเนิดศกัณฐ์

กล่าวถึงนางรัชคามเหลือท้าวลัสเตียน ประสูติโอรส คือศกัณฐ์ และกุมภกรรณ เมื่อศกัณฐ์อายุ 4 ปี ก็ลาบิดามารดาไปเรียนวิชากับพระโคมบุตร วันหนึ่งไปหักต้นไม้ใน สวนของพระอรชุน พระอรชุนจึงแฉลงศร เป็นนาคไปมีศกัณฐ์ ในที่สุดพระโคมบุตรต้องมา ขอร้องให้อรชุนปล่อยศกัณฐ์

กำเนิดพิเภก

ครั้นพระอิศวรเห็นว่านทกลงไปเกิดเป็นศกัณฐ์แล้ว จึงให้เทวดาอีกองค์ไป เกิดเป็นพิเภก เพื่อให้เป็นผู้ช่วยพระรามในการสงคราม

กำเนิดนางชুম พาลี และสุครีพ

กล่าวถึงท้าวโคทมฆ่าเพ็ญตบะอยู่สองพันปี จนนกระจาบเข้าไปพักไข้อยู่ใน หนวคพระฤาษี วันหนึ่งนกระจาบตัวผู้บินไปหาอาหารแล้วหลงติดอยู่ในคอกบัว จนรุ่งเช้า จึงได้กลับมาหานางนง นางนงคิดว่า วาพอนกมีฐ์ พอนกจึงสาบานว่าถ้าตนมีฐ์จริงขอให้

บาปพระโคตมตกอยู่กับตน พระโคตมจึงถามว่าทำไมบัพพ์ด้วยเรื่องใด นกตอบว่าด้วยเหตุ
ที่พระโคตมไม่มีโอรสสืบราชสมบัติ

ท้าวโคตมจึงตั้งพิธีชุธนางกาลอัจนาขึ้นจากกองไฟ และต่อมามีบุตรชื่อสวาทะ
กล่าวถึงพระอินทร์ คิดจะลงไปช่วยพระรามปราบทศกัณฐ์จึงไปเข้าหานางกาลอัจนาจน
มีลูก คือพาลี ต่อมานางเกิดประติพัทธ์พระอาทิตย์ พระอาทิตย์จึงลงมาสมสู่กับนางจนมีลูก
คือ สุกกริพ

พระฤาษีเลี้ยงลูก

วันหนึ่งพระโคตมอุ้มสุกริพ ให้พาลีขี่คอ แล้วจูงสวาทะไปที่แม่น้ำคงคา สวาทะ
จึงบ่นว่าที่ถูกตัวเองให้เดิน ลูกคนอื่นอุ้มไป ครั้นพระโคตมทราบความจริงจากสวาทะจึง
ตั้งสัตยอธิษฐานเลี้ยงเด็กทั้งสาม สวาทะว่ายน้ำกลับมาหาพ่อ ส่วนพาลีและสุกริพว่ายน้ำ
ข้ามฝั่งไปแล้วกลายเป็นลิงเข้าไปอยู่ในป่า ร้อนถึงพระอินทร์ต้องสร้างเมืองซีคชินให้

กำเนิดหนุมาน

พระโคตมกลับไปหานางกาลอัจนาแล้วสาปให้นางจมอยู่กับสมุทร นางกาลอัจนา
โกรธสวาทะ ที่บอกความจริงแก่พระโคตม จึงสาปให้สวาทะไปยืนคืนเดียว กินลมอยู่ในป่า
ทราย เมื่อมีลูกเป็นวานรจึงจะพ้นคำสาป

พระอิศวรคิดจะช่วยพระนารายณ์ปราบยักษ์ จึงให้พระพายเอาเทพอาวุธไปซัด
เข้าปากนางสวาทะ นางตั้งครรรภ์อยู่ 30 เดือน จึงคลอดหนุมาน หนุมานเกิดมาก็มีอายุ
16 ปี กระโดดออกมาทางปากแม่วัวเป็นควา เป็นเคื่อน มีขนเพชร และเขี้ยวแก้ว

วันหนึ่งหนุมานไปหักต้นไม้ในอุทยานของพระอูมา พระอูมาจึงสาปให้กำลังลด
ลงครึ่งหนึ่ง แต่จะได้กำลังกลับคืนเมื่อพระรามลูบหลังตลอดทาง ต่อมาพระพายพาหนุมาน
ไปเฝ้าพระอิศวร พระอิศวรให้หนุมานไปอยู่กับท้าวชมพูพาน

รามสูร เมขลา

วันหนึ่ง ขณะที่เทวดาและนางอัปสรพ้อนรำกัน รามสูรออกจากกลีบเมฆมาเห็น
นางเมขลาโยนแก้ว รามสูรต้องการจะได้แก้วนั้น จึงรูดไล่เมขลา รามสูรขว้างขวาน
หมายจะให้ถูกนาง แต่นางก็หลบหลีกได้ รามสูรติดตามนางไปจนพบพระอรชุน รามสูรจับ

ขาทั้งสองของพระอรชุนฟาดลงกับเหลี่ยมเขาพระสุเมรุจนตาย ยังผลให้เขาพระสุเมรุทรุด
 สุกรีพจึง เขาพระสุเมรุและพาลีแย่งนางคารา

พระอิศวรประกาศหาคนถึง เขาพระสุเมรุ สุกรีพบอกให้เทวดาช่วยกันฉุดกระชาก
 นาค สุกรีพจะเอานิ้วสี่นิ้วคือนาค นาคสะอึกจึงหกดตัวรัด เขาพระสุเมรุให้ตั้งตรงคังเดิม ต่อ
 มาพาลีมาเฝ้าพระอินทร์ พระอิศวรจึงฝากมอบแก้วใส่นางคาราไปให้สุกรีพ พระนารายณ์
 คัดค้าน แต่พาลีสาบานว่าถ้าตนไม่นำไปให้สุกรีพ ขอให้ตายด้วยศรพระราม แต่พาลีก็เปิด
 ผอบดูก่อน แล้วเอานางคาราไว้เป็นชายาเสียเอง

กำเนิดนางขุบ (มณโฑ)

กล่าวถึงนางกบตัวหนึ่งอาศัยอยู่ที่อาศรมของพระฤาษี 4 คน วันหนึ่งเห็นนางนาค
 มาคายนมในอ่างนมของพระฤาษี เพื่อแก้แค้นที่พระฤาษีตำหนินาง เรื่องไปเสพยาสังวาสกับวูคิน
 ด้วยความมากตัญญูต่อพระฤาษี นางกบจึงกระโดดลงไปให้อ่างนม ครั้นพระฤาษีกลับมาเห็นนาง
 กบคายนมให้อ่างนมก็เป่ามนต์เสกให้พิน ครั้นทราบว่านางยอมคายนมแทนพระฤาษี ฤาษีจึง
 ขุบนางกบให้เป็นหญิงงามชื่อมณโฑ แล้วนำไปถวายพระอิศวร พระอิศวรมอบให้เป็นข้าช่วง
 ไรของพระอูมา

ทศกัณฐ์ไถ่นางมณโฑ

กล่าวถึงวิรุพหกออกจากบาดาลขึ้นไปเฝ้าพระอิศวร เมื่อถึงท้องพระโรงก็กราบ
 พระอิศวรทุกชั้นนรรโค โดยไม่ได้คุกก่อนว่า พระอิศวรไม่ได้อยู่ ณ ที่นั้น สารภูจึงร้อง
 คุกแกหัวเราะเยาะ วิรุพหกโกรธมาก ถอดสังวาลนาคขว้างไปทำให้เขาไกลาสทรุด

พระอิศวรสั่งให้ทศกัณฐ์มาช่วย ทศกัณฐ์จึงเขาให้ตั้งตรงคังเดิมได้ จึงขอพระ
 อูมาเป็นรางวัล ขณะที่ทศกัณฐ์พาพระอูมากลับไป พระนารายณ์ก็ปลอมเป็นยักษ์แก่เป็นปลุก
 ทัพไม่เอาทางยอดลงดิน ทศกัณฐ์ผ่านมาเห็น ก็หัวเราะเยาะว่ายักษ์แก่ใจ โยักษ์แก่จึงบอก
 ทศกัณฐ์ก็โง่งไปเอาหญิงจัญไรมา น่าจะขอนางมณโฑแทน แต่ขณะที่พานางกลับลงกา ถูก
 พาลีแย่งตัวนางไป

กำเนิด งคต

ทศกัณฐ์ไปขอร้องให้พระโคบุตรช่วยขอมณโฑคืน ฤๅษีโคบุตรจึงไปขอร้องฤๅษี
องคตให้ช่วยพบกับพาลี พาลีจึงขอมคีนางให้ แต่ขณะนั้นมณโฑตั้งครรรภ์อยู่ ฤๅษีองคตจึง
เอาลูกนางไปฝากท้องแพะไว้ แล้วคืนมณโฑให้ทศกัณฐ์ไป ครั้นเด็กครบกำหนดจึงแหวะ
ออกจากท้องแพะ แล้วให้ชื่อว่า องคต

ทศกัณฐ์ทำพิธีถอดจิต

ทศกัณฐ์ไปหาฤๅษีโคบุตรให้ช่วยถอดจิต พระฤๅษีตั้งพิธีทำให้แล้วเก็บดวงจิตไว้ที่
อาศรม ฝ่ายทศกัณฐ์ก็กำเรือบคิจะชิงบุษบกแก้วจากกูเปรินพี่ชายกูเปรินไปขอให้พระอิศวร
ช่วย พระอิศวรจึงถอดนางข้างไปปักอกทศกัณฐ์เป็นการลงโทษ แต่ทศกัณฐ์ก็ยังเที่ยวระราน
เทวดา ลอบสมสู่กับนางฟ้า รวมทั้งปลอมเป็นปลาร่วมสมสู่กับนางปลา จนมีลูกชื่อสุพรรณ
มัจฉา แปลงเป็นช่างเข้าสมสู่กับนางช่าง มีลูกชื่อ กิริชกร กิริวัน

รณพัตร์รบกับพระอินทร์

ทางฝ่ายมณโฑมีลูกกับทศกัณฐ์ชื่อ รณพัตร์ ส่วนนางสนมต่างก็มีลูกกับทศกัณฐ์รวม
เรียกว่า สหัสสกุมาร

รณพัตร์ไปเรียนวิชากับพระโคบุตรจนจบ แล้วบำเพ็ญสมาธิอยู่ 7 ปี จึงขอสร
พรหมาศตร์และมนต์แปลงพระอินทร์จากพระอิศวร ขอศรนาศจากพระพรหม และขอ
ศรวิฆณุปาล์มจากพระนารายณ์

ต่อมาทศกัณฐ์บอกให้รณพัตร์ไปปราบพระอินทร์ รณพัตร์ยกทัพไปรบกับพระอินทร์
พระอินทร์สู้ไม่ได้หนีไป ทศกัณฐ์จึงเปลี่ยนชื่อรณพัตร์เป็นอินทรชิต

กำเนิดทรพาและหริพิ

ยักษ์นนทกาลไปเกี่ยวนางฟ้าชื่อมาลี นางไปฟ้องพระอิศวร พระอิศวรจึงสาปให้
นนทกาลไปเกิดเป็นความชื้อ ทรพา และถูกบุตรชื้อหริพิฆ่าตาย เมื่อนนนทกาลลงมาเกิดเป็น
ทรพาก็ฆ่าลูกชายทุกคน แต่นางนิลาภาสรแอบไปคลอดหริพิในถ้ำ แล้วฝากลูกให้เทวดาช่วย
เลี้ยงดู

ไมยราพทำพิธีถอดจิต

กล่าวถึงสมเด็จพระราชาทศกัณฐ์โอรสท้าวลัสเตียนมิได้ตั้งอยู่ในธรรม จึงสั่ง
มหายมยักษ์ ผู้เป็นโอรสไม่ให้คบกับทศกัณฐ์ มหายมยักษ์มีมเหสีชื่อ พिरากวน มีลูกชื่อ
ไมยราพ

ไมยราพเรียนมนต์สะกดทัพจากพระสุเมธคาบส ต่อมาพระสุเมธคาบสทำพิธี
ถอดดวงใจให้ไมยราพ ขณะทำพิธีมีแมลงภูทองบินออกจากปากไมยราพ สุเมธคาบส
จับไว้แล้วบอกให้ไมยราพเอาแมลงภูซึ่งคือ ดวงจิตของไมยราพไปไว้ที่เขาศรีกัณฐ์

ท้าวทศรถปราบปฐุตหัตถ์

เมื่อท้าวอชบาลสิ้นพระชนม์ ท้าวทศรถได้ครองราชย์สมบัติคือ มีมเหสี 3 คน
คือ เกาสุริยา ไกยเกษี และสมุหราชอาณาจักร

วันหนึ่งพระอินทร์ เชิญท้าวทศรถไปปราบปฐุตหัตถ์ซึ่งภูธรานเวทคานางฟ้า
ในสวรรค์ นางไภยเกษีขอไปควย และได้ไข่มุกแทนเพชรารถของท้าวทศรถซึ่งหัก
ลงระหว่างการรบ ท้าวทศรถจึงประทานพรให้แก่นางให้ขอสิ่งทีนางปรารถนาได้ทุก
ประการ

ท้าวทศรถทำพิธีขอลูก

ท้าวทศรถนิมนต์ฤๅษีทั้ง 4 คนคือ พระวชิษฐ์ สวามิตร วัชอัคคี ภารทวาช
มาทำพิธีขอลูกฤๅษีทั้งสี่ไปเชิญฤๅษีโลกิโกฏมาเป็นประธาน จากนั้นฤๅษีทั้งห้าไปเข้าเฝ้า
พระอิศวรขอลูกเชิญพระนารายณ์ให้เสด็จจวตาร พระนารายณ์และพระลักษมณ์ตกลง
ไปปราบทศกัณฐ์

ฤๅษีทั้งห้ากลับไปทำพิธี ครึ่งพิธีดำเนินไปครบ 3 วัน ก็มีสุรทูตจากข้า
วทิพย์จำนวน 4 ปัน ออกมาจากกองไฟ ขณะนั้นนางมณโฑได้กลิ่นข้าวทิพย์ก็ให้กานา
สุรไปเอามาให้ กานาสุรโฉบมาได้ครึ่งปัน ที่เหลืออีก 3 ปันครึ่ง ท้าวทศรถแบ่งให้
มเหสีทั้งสามเสวย

กำเนิดพระราม พระลักษมณ์ พระพรต และพระสัตรุก

ครั้นเวลาใกล้คลอก มเหสีทั้ง 4 ของพระอินทร์ก็ลงมาช่วยดูแลมเหสีทั้ง 3 นางเกาสุริยาประสูติพระราม นางไภยเกณีประสูติพระพรต นางสมุทรชาประสูติพระลักษมณ์และพระสัตรุก

กำเนิดสีดา

ฝ่ายนางมณฑิลา ประสูติธิดา พิเภกท่านายว่านางเป็นกาลกิณี ให้อพยพไป ทศกัณฐ์เอาสีดาใส่ผอบทอง ให้สุกรสารเอาไปทิ้ง สุกรสารทิ้งลงไปในมหาสมุทร มีคอบบัวโผล่ขึ้นมารับผอบทอง นางเมขลาและเทวดาที่รักษาพระสมุทรก็ช่วยดูแลกุมารน้อย ผอบทองลอยไปถึงบริเวณที่อยู่ของพระชนกฤาษี

พระชนกเปิดผอบดู เห็นเด็กก็ดีใจ เอาน้ำชี้ใส่ปากนาง นางก็ดื่มนมจากนิ้วพระฤาษี แต่แล้วพระชนกก็คิดว่า หากจะเลี้ยงนางไว้กลัวจะเป็นที่ครหา จึงเอานางไปฝังไว้ใต้ต้นไม้

พระราม พระลักษมณ์ปราบกานาสูร

ทศกัณฐ์สั่งกานาสูรไปรังควานพระฤาษี พระวสิษฐสูวามิตรจึงมาขอพระราม พระลักษมณ์ไปปราบ พระรามพระลักษมณ์สามารถฆากานาสูร และสวาหุได้ ส่วนมารีศลูกชายกานาสูรหนีกลับไปลงกา

พระรามยกศร

กล่าวถึงพระชนกซุกหาสีดาใต้ต้นไม้ไม่พบ จึงตั้งสัตยาธิษฐานขอเทวดา ขอให้โคอุสุภราชหานางพบ ครั้นพบนางก็พากลับเมือง พระชนกสละเพศดาบสกลับไปครองมิจิลา

พระชนกประกาศแก่ท้าวพระยาทั้งหลายว่า ถ้าใครสามารถยกธนูหาโมลีได้ จะยกสีดาให้ พระวสิษฐสูวามิตรจึงบอกให้พระรามพระลักษมณ์ไปมิจิลา ขณะที่พระรามเดินชมปราสาทพระชนก เผอิญสบตากับสีดา ต่างก็มีจิตประคิพท์กันทันที

เมื่อถึงเวลายกศร ไม่มีท้าวพระยาคนใดสามารถยกขึ้น พระรามจึงให้พระลักษมณ์ไปลองนำหนักธนู พระลักษมณ์สามารถชยับธนูได้ พระรามจึงออกไปยกธนูแล้ว

ก็แสดงศร บังเกิดเสียงคังสนั่นไปทั่ว พระชนกจึงส่งสาส์นไปเชิญท้าวทศรถมาร่วมพิธี
อภิเษกสมรส

พระรามพบรามสูร

ระหว่างทางที่พระรามพาลีตากลับอยุธยาได้พบกับรามสูร รามสูรทำพระราม
แต่แพพระราม จึงถวายศรให้พระราม พระรามฝากศรไว้กับพระพิรุณ

ทรีพี่ฆ่าพ่อ

กล่าวถึงทรีเมื่อเติบโตใหญ่ก็กำหนดเวรรอยเท้าพ่อ ครั้นเห็นว่ารอยเท้าเท่ากัน
จึงไปเท้าพ่อชวิด และสามารถชวิดพอตาย

ทรีสู้กับพาลี

เมื่อฆ่าทราแล้ว ทรีก็เที่ยวระรานเทวดา พระอิศวรทราบจึงสาปให้ตายด้วย
มือพาลี แล้วให้ไปเกิดเป็นมังกรกรรฐ์ตายด้วยศรพระราม

ทรีเข้าไปหักโค่นต้นไม้ในสวนของพระยาพาลี แล้วประกาศท้าเจ้าเมืองชิตชิน
ออกมาสู้กัน พาลีกับทรีสู้กันทั้งวันก็ไม่แพ้ชนะกัน พาลีจึงชวนไปสู้ในถ้ำแล้วสั่งสุครีพว่า
ถ้ำเห็นเสือคิไลซึ่งเป็นเลือดคนให้ปิดปากถ้ำเสีย พาลีเห็นว่าทรีมีฤทธิ์มาก จึงถามว่า
เทวดาองค์ใดคุ้มครองทรีบอกว่าไม่มีเทวดาองค์ใดช่วย เทวดาที่รักษาทรีจึงออกจาก
ตัวทรี พาลีก็สามารถฆ่าทรีได้

ครั้นสุครีพเห็นเลือดคิไลเพราะปนกับน้ำฝน จึงรีบปิดปากถ้ำแล้วกลับเมือง ส่วน
พาลีเห็นถ้ำปิดก็ตัดหัวทรีขว้างไปที่ปากถ้ำ เมื่อกลับไปถึงเมืองก็ไล่สุครีพออกไป

พระรามถูกเนรเทศ

ขณะที่ท้าวทศรถเตรียมจะสละราชสมบัติให้พระราม นางค่อมผู้ซึ่งผูกใจเจ็บ
พระราม ก็เข้าไปยุยงนางไภยเกษีให้ขบถลึงก็ให้พระพรต เทวดาคลใจให้ไภยเกษีเห็น
ผิดเป็นชอบจึงไปทวงสัญญาที่ท้าวทศรถเคยประทานให้ โดยขอราชสมบัติให้พระพรต และ
ให้พระรามออกเดินป่า 14 ปี ท้าวทศรถจำใจต้องให้ตามที่นางขอ

ครั้นพระราม พระลักษมณ์ และสีดาออกจากเมือง ท้าวทศรถก็เส้าโศกจนสิ้น

พระชนม์ ส่วนพระราม พระลักษมณ์ และสีดา เดินทางไปถึงแม่น้ำสะโตง พบพรานชู้ชั้น
พรานชู้ชั้นพาข้ามแม่น้ำสะโตง ได้พบฤๅษีภัสสรวาห และพระสรภังคฤาษี จากนั้นพระรามไป
บำเพ็ญพรตที่เขาสัตถภู

พระพรตพระสัตรุกคออกตามพระราม

เมื่อพระพรตพระสัตรุกคทราบเรื่องท้าวทศรถสิ้นพระชนม์ และเรื่องพระรามถูก
เนรเทศก็โกรธไทยเถื่อนมาก ออกติดตามพระรามทันที นางไทยเถื่อนและเกาสุริยาขอตาม
ไปช่วย เมื่อถึงแม่น้ำสะโตง ชูชันทันนำทางไปพบพระราม พระพรตขอร้องให้พระรามกลับ
ไปครองเมือง แต่ไม่สำเร็จ พระพรตจึงขอประทานฉลองพระบาทของพระรามไปแทนแล้ว
จึงเดินทางไปพักอยู่ที่ชายแดนอยุธยา คอยจนกว่าพระรามจะกลับ

พระรามพบพิราพ

พระรามพระลักษมณ์และสีดาพลัดเข้าไปในสวนของยักษ์พิราพ แล้วเก็บกินชมพู
พระราทอง ซึ่งพิราพหวงมาก ครั้นยักษ์ที่เฝ้าสวนเห็นดังนั้นก็กรูกันเข้ามาจับ แต่พระลักษมณ์
จัดการฆ่าตายหมด ขณะนั้นพิราพกลับจากการไปเที่ยวระรานเทวดานางฟ้าในสวรรค์ เห็น
มนุษย์มาแอบกินชมพูของตนก็โกรธ ครั้นเหลือบไปเห็นสีดาก็หลงรัก จึงร้ายเวทให้ทองฟ้า
มีคมิคแล้วอุ้มสีดาหนี พระรามแฉลงศร เป็นพระอาทิตย์ จึงเห็นตัวพิราพ ในที่สุดก็ฆ่าพิราพ
ตาย

พระลักษมณ์ปราบกุมภกาศ

กล่าวถึงกุมภกาศ ลาด้านนักขาและชีวหาบิคา มารดาออกไปตั้งพิธีขออาวูชจาก
พระเป็นเจ้า พระพรหมโยนพระขรรค์ลงมาให้ แต่กุมภกาศต้องการให้พระพรหมส่งถึงมือ
จึงบำเพ็ญตบะต่อไป เสด็จพระลักษมณ์มาเที่ยวเล่น พบพระขรรค์ตกอยู่จึงหยิบกวัดแกว่ง
แสงพระขรรค์เข้าตาคุมภกาศ จึงรบกัน พระลักษมณ์ฆากุมภกาศ

ชีวหาแลบลิ้นปิดเมือง

ทศกัณฐ์ชวนมณโฑ และนางสนมไปเที่ยว สั่งให้ชีวหารักษาเมืองแทน 7 วันผ่าน
ไป ชิวหายังไม่เห็นทศกัณฐ์กลับลงกา ทั้งรู้สึกเหนื่อยอ่อน เพราะไม่ได้พักผ่อนเลย จึง
จึงเนรมิตกายใหญ่โตแลบลิ้นปิดลงกาไว้ แล้วนอนพักผ่อน ครั้นทศกัณฐ์กลับมา มองไม่เห็น

เมือง จึงขวางจักรไปตัดคลื่นชีวหาชาติ ชิวหาจึงถึงแก่ความตาย

ส่วนนักขาเกี่ยวพระราม

ตั้งแต่ชีวหาผู้เป็นสามีตาย ส่วนนักขาเสียใจมากออกเที่ยวไปในป่า วันหนึ่งไปพบพระรามก็หลงรัก แปลงกายเป็นนางมณูญ์เข้าไปเกี่ยวพระราม แม้พระรามจะไม่โยคิ้วย ส่วนนักขาก็ยังตามไปจนถึงอาศรม ครั้นเห็นสีคากิ่งไฉ่ทูปตี พระรามพระลักษมณ์ จึงตัดหูตัดจมูก ตัดมือ ตัดเท้าของนางส่วนนักขากลับไปฟ้องพี่ชาย คือพระยาขร พระยาขรยกทัพมารบ แต่ถูกพระรามฆ่า นางไปฟ้องพระยาทูษณ์ และตรีเศียร ทั้งสองยกทัพมารบ แต่ก็ตายด้วยศรพระราม

ตามกวาง

ส่วนนักขากลับไปฟ้องทศกัณฐ์ พร้อมทั้งชมความงามสีดา ทศกัณฐ์หลงใหลสีดา เป็นอันมาก ออกอุบายลักสีดาโดยให้มารีศแปลงเป็นกวางทองไปล่อสีดา สีดาเห็นกวางทองก็ขอร้องให้พระรามจับมาไว้เป็นเพื่อนเล่น พระรามไม่เต็มใจออกไปจับเพราะทราบว่าจะไม่ไขกวางธรรมดา แต่ทนอ่อนวอนของสีดาไม่ได้ จึงสั่งให้พระลักษมณ์อยู่ดูแลนาง ส่วนกวางทองเมื่อเห็นพระรามตามมาก็ตกใจสุดขีด กลับร่างเป็นยักษ์ พระรามแผลงศรถูกมารีศ มารีศแกล้งร้องเป็นเสียงพระราม สีดาได้ยินก็สั่งให้พระลักษมณ์ออกตามไปคูฝ่ายทศกัณฐ์ได้โอกาสจึงปลอมเป็นฤาษีเข้าไปพุกศร เสริฐทศกัณฐ์ แล้วอุ้มสีดาเหาะหนีไป

ทศกัณฐ์พบสคาญ

กล่าวถึงพระยานกสคาญกำลังบินไปเฝ้าพระราม เห็นทศกัณฐ์อุ้มสีดาก็เข้าขัดขวางจึงเกิดการต่อสู้กัน สคาญแผลบอกว่าตนกลัวเฉพาะแหวนพระราม ทศกัณฐ์จึงถอดแหวนจากสีดาขว้างถูกสคาญปีกหัก แล้วพาสีดาเหาะกลับลงกา สีดาฝากพระยาขรของให้เล่าเรื่องถวายพระราม แล้วฝากสไปไว้กับวานรให้ถวายพระราม ฝ่ายสคาญคาบแหวนนั้นไว้ ทราบเมื่อได้พบพระรามถวายแหวนให้แล้วจึงสิ้นใจ

พระรามฆ่าพาลี

กล่าวถึงหนุมาน เหาะมาเห็นพระรามพระลักษมณ์บรรทมอยู่ที่โคนไม้ จึงแก่ง
รุกใบไม้ขององค์พระราม พอพระลักษมณ์ไล่ ก็วิ่งมาลักสรพระลักษมณ์ไป พระรามเห็น
หนุมานก็พูดกับพระลักษมณ์ว่า คงจะไม่โชดิ่งป่าเพราะมีกมล ชนเพชร และเขี้ยวแก้ว
หนุมานได้ยินจึงลงมาถวายตัวแก่พระรามตามที่นางสวาทะสั่งเอาไว้ จากนั้นหนุมานไปหา
สุครีพมาเฝ้าพระราม

สุครีพเล่าเรื่องตนกับพาลีถวายพระราม แล้วขอร้องให้พระรามฆ่าพาลี สุครีพ
กลับไปชี้คชินท่าพาลีรบ สุครีพลอพาลีให้ไปไกลพระราม แต่พระรามแยกไม่ออกว่าใครคือ
พาลี จึงนึกขายภูษาผูกข้อมือสุครีพ

พระรามแฉงศรพาลี พาลีจับศรไว้ แล้วทอว่าพระราม พระรามแสดงตนเป็น
พระนารายณ์ แล้วท้าวความถึงความผิดของพาลี ครั้นพาลีสำนึกผิด พระรามก็ขอเลือก
เพียง 1 หยด และพาลีจะต้องมีแผลขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางได้เจ็ดเส้น แต่พาลีไม่ยอม กลับ
สอนสุครีพเรื่องการครองเมือง แล้วยอมให้ศรพระรามปักอกถึงแก่ความตาย

พระรามประชุมพล

หลังจากพระรามสถาปนาให้สุครีพครองชี้คชินแล้ว ก็ออกเดินทางไปจนถึงเขา
คันทมาทน์ ได้พบพระยายุททองและไคสไบจากวานร

พระรามโศกเศร้าคร่ำครวญถึงสีกาเป็นอย่างมาก พระลักษมณ์จึงกลับไปชี้คชิน
เพื่อเร่งให้สุครีพยกพลมาที่คันทมาทน์ ขณะที่สุครีพ องคต ชมพูพาน และหนุมานเดินทาง
ไปเฝ้าพระรามได้พบกับฤทธิกัน ซึ่งเป็นทหารของทศกัณฐ์ เกิดปะทะกันแต่หนุมานฆ่าฤทธิกัน
ได้

สุครีพพูดพระรามว่า ไม่กล้าขอกำลังจากท้าวชมพูด้วยท้าวชมพูเป็นเพื่อนกับพาลี
พระรามจึงให้หนุมานถือสาส์นไปยังท้าวชมพู แม้ว่าท้าวชมพูได้ยิมนามพระนารายณ์แล้ว
ตกใจ แต่ยังไม่แน่ใจว่าเป็นสาส์นของพระนารายณ์จึงไม่ยอมไป ครั้นตกกลางคืนหนุมาน
จึงร้ายมนต์สะกดให้ทุกคนในวังหลับแล้วอุ้มท้าวชมพูไปถวายพระราม ท้าวชมพูเห็นพระ
รามคือพระนารายณ์จึงยอมสวามิภักดิ์ ทางฝ่ายเมืองชมพูเกิดโกลาหลเพราะท้าวชมพูหาย
ไป นิลพัทจึงออกติดตามแปลง เป็นแมลงวันทองบินไปหาท้าวชมพู ท้าวชมพูบอกให้นิลพัท

สวามิภักดิ์พระราม

ขณะที่สุกรีพและท้าวชมพูเกณฑ์ไพร่พล พระรามก็ได้ประคนธรรพมาช่วยอีกแรง
หนึ่งควย

พบยักษ์ปักหลั่น, บุษมาลี และสัมพาที

ครั้นพระรามได้กำลังพลมากพอแล้ว จึงสั่งให้หนุมาน องคต และชมพูพานเดินทาง
ทางไปเฝ้าลีลา ระหว่างเดินทางเกิดปะทะกับยักษ์ปักหลั่นซึ่งเป็นยักษ์ถูกสาป องคตฆ่ายักษ์
ปักหลั่นได้ เดินทางต่อไปถึงเมือง ๆ หนึ่งตั้งอยู่กลางป่า หนุมานเข้าไปในปราสาท พบ
นางบุษมาลีซึ่งเป็นนางฟ้าถูกสาป นางบอกทางไปลงกาให้แล้วนางก็พันคำสาป ต่อจากนั้น
เดินทางไปพบสุวรรณมาลีนั่งอยู่กลางมหาสมุทร นางแนะนำให้ไปหาพระชฎิล พระชฎิลบอก
ให้ไปที่เขาเหมตริรัน แล้วจึงข้ามฝั่งไปลงกา

วานรทั้งสามรอนแรมไปถึงถ้ำ ๆ หนึ่ง สัมพาทีพระยานกษัตริย์ถูกพระอาทิตย์สาป
เพราะเคยบินไปจิกรถพระอาทิตย์ ได้ยินวานรทั้ง 3 คู่ยกกัน ก็อาสาช่วยเหลือพาวานรทั้ง
สามเหาะไปคูเมืองลงกา จากนั้นหนุมานฝากองคตและชมพูพานไว้กับสัมพาที ส่วนตัวเอง
จะข้ามไปเฝ้าลีลาแต่ผู้เดียว

หนุมานลองตีพระนารทฤาษี

หนุมานเหาะมาพบนางผีเสื้อสมุทร เกิดคู่กัน หนุมานเข้าไปในปากนางแล้วฆ่า
นางตาย จากนั้นก็เหาะต่อไป ครั้นเห็นอาศรมฤาษี จึงเหาะลงไปในมัสการพระนารท
ฤาษีถามทางไปลงกา พระนารทบอกว่าเหาะเลยมาแล้ว หนุมานจึงขอพักอาศัยกับนารท
คืนหนึ่ง

หนุมานคิดลองวิชาพระนารท จึงเนรมิตตัวให้ใหญ่จนคับศาลา แล้วตำหนิพระ-
นารทว่าให้ที่นอนพอนอน พระนารทจึงเนรมิตศาลาใหญ่ หนุมานก็ทำตัวใหญ่เท่าศาลาอีก
พระนารทต้องเนรมิตศาลาใหญ่อีก พระนารทบันดาลให้ฝนตก หนุมานหนาวมากจึงยอมแพ้
พระนารท พระนารทพาไปผิงไฟ ครั้นตอนเช้าพระนารทเสกไม้เป็นปลิงทิ้งลงไปในสระ
และห้ามไม่ให้หนุมานไปกินน้ำในสระนั้น แต่หนุมานไม่เชื่อ ปลิงจึงเกาะหนุมาน หนุมาน
โวยวายให้พระนารทช่วย แล้วขอขมาพระฤาษี จากนั้นเหาะต่อไปถึงเขานิลกาลา

ถวายแหวน

หนุมานเหาะไปยังปราสาททศกัณฐ์ แต่หาสีดาไม่พบ จึงต้องกลับไปถามพระนารทฤๅษี พระนารทบอกว่า สีดาอยู่ในสวนทศกัณฐ์ หนุมานเหาะกลับไปเห็นทศกัณฐ์กำลังเกี่ยวสีดา แต่นางไม่ยินดียี่งขวัญ ครั้นทศกัณฐ์กลับไป สีดาเตรียมผูกคอตาย หนุมานจึงเข้าไปช่วยไค้ทัน แล้วพูดข่าวเรื่องพระรามพร้อมทั้งถวายแหวนกับสไบและอั่งถึงตอนที่สีดาสวตากับพระราม สีดาจึงฝากหนุมานไปบอกให้พระรามมารับคนที่ล่องกา

เผาลังกา

หนุมานคิดจะลองฤทธิ์ยักษ์ จึงเที่ยวหักต้นไม้ทำลายสวน เกิดปะทะกับทหารทศกัณฐ์และสหัสสกุมาร ครั้นทศกัณฐ์ทราบเรื่องก็ให้อินทรชิตไปจัดการ อินทรชิตแปลงศรนาทาศไปมัดหนุมานไว้ หนุมานยอมให้อินทรชิตจับไป แม้ทหารทศกัณฐ์จะพยายามฆ่าหนุมานด้วยวิธีใด ๆ หนุมานก็ไม่ตาย หนุมานจึงคิดทำลายเมืองลังกาโดยบอกให้ทหารเอาผ้าสาส์นชุบน้ำมันมาพันตัว เอาฟางมัดอีกที แล้วจุดไฟเผาตนถึงจะตาย ครั้นหนุมานถูกเผาไฟ ก็กระโดดโลดเต้นไปทั่วปราสาท ทั่วเมืองลังกา แล้วเหาะไปให้พระนารทฤๅษีดับไฟให้ พระนารทแนะนำให้ใช้น้ำลายดับไฟ ต่อจากนั้นหนุมานก็กลับไปหาองคตและชมพูพาน แล้วจึงกลับไปเฝ้าพระราม

พิเภกถูกจับ

คืนหนึ่งทศกัณฐ์ฝันร้าย พิเภกจึงทำนายว่า ถ้าทศกัณฐ์ทำสงครามกับพระรามจะสูญเสียดวงศัษย์ทั้งหมด วิธีสะเคาะเคราะห์คือ ต้องส่งสีดาคืน ทศกัณฐ์โกรธมาก จึงไล่พิเภกออกจากลังกา แล้วสั่งให้ศรีชาคา ซาชาพิเภกไปเป็นข้ารับใช้สีดา ส่วนพิเภกเมื่อถูกจับได้ก็ไปเข้าเฝ้าพระราม

ทศกัณฐ์ส่งสุภะสาร ไปสืบข่าว

ฝ่ายพระรามเริ่มเคลื่อนทัพไปยังมหาสมุทร ทศกัณฐ์ไค้ยินเสียงอีกทีจึงส่งสุภะสารไปสืบเหตุการณ์ สุภะสารแปลงตัวเป็นเหยี่ยว ถูกเหล่าวานรทำร้าย จึงแปลงเป็นลิงป่าปลอมเข้าไปอยู่ในกองทัพลิง แต่พิเภกทราบว่ามึลิงปลอมอยู่ในกองทัพ พระรามจึงให้หนุมานไปจัดการ หนุมานเนรมิตกายให้ใหญ่ บดบังกองทัพสุภะสาร เห็นก็ตกใจกลัว

หนุมานจับได้เพราะสุกระสารไม่มีเงา ชมพูพานเสนอให้ลักหน้าและประจานเป็นการลงโทษ
สุกระสารได้รับความอับอายมาก กลับไปเล่าให้ทศกัณฐ์ฟัง

ทศกัณฐ์ปลอมเป็นโยคี

ทศกัณฐ์คิดจะมาพิเภก จึงปลอมเป็นโยคีเข้าไปหาพระราม พยายามเกลี้ยกล่อม
ให้กลับไป แต่ครั้งเห็นว่าพิเภกทราบว่าตนเป็นโยคีปลอม จึงรีบลากกลับไป

นางลอย

ทศกัณฐ์กลับไปลงภาควัยความแค้นใจ คิดจะตัดศึกพระราม จึงให้เบญจกาย
แปลงเป็นสีดาตายลอยน้ำไปหน้าทัพพระราม

ครั้นพระรามลงสรง เห็นสีดาปลอมลอยน้ำมา เข้าใจว่าเป็นสีดาจึงคว้าครวญ
สลบไป หนุมานแนะนำให้เอาศพนางวางบนกองไฟ เบญจกายทนร้อนไม่ได้จึงเหาะหนี
ไป หนุมานตามไปจับมาได้ พระรามซักถามเอาความจริงกับนาง แล้วก็ปล่อยนางไป
หนุมานพาเบญจกายไปส่งและไถ่นางเป็นเมีย

หนุมานทะเลาะกับนิลพัท

ขามพูนวราชเสนอให้จองถนนข้ามไปลงกา พระรามให้สุครีพรับผิดชอบ สุครีพ
ให้นิลพัทคุมวานร เมืองชมพู และให้หนุมานคุมวานร เมืองชίκชิน ขณะที่ถมสมุทร หนุมาน
โกรธที่นิลพัทเอาเท้ารับก่อนหินที่ตนทิ้งลงไป จึงเกิดการประลองฝีมือกัน พระรามจึง
แยกให้นิลพัทกลับไปครองชίκชิน แล้วสั่งให้หนุมานทำถนนให้เสร็จภายใน 7 วัน

หนุมานกับนางสุพรรณมัจฉา

ครั้นทศกัณฐ์เห็นพระรามจองถนนเข้าลงกา ก็บอกให้สุพรรณมัจฉาผู้เป็นลูกพา
บริวารไปคาบก้อนหินออกจากทางถนน สุครีพเห็นว่าถนนยุบลงไป จึงให้หนุมานลงไปดู
สุพรรณมัจฉา ตกใจกลัวหนุมาน จึงรีบปากว้าจะชนก้อนหินกลับมาคืน

ต่อมาสุพรรณมัจฉาคังครรภกับหนุมาน แต่เกรงว่าทศกัณฐ์จะทราบจึงไปสำรวจ
มัจฉาไว้ที่หาดทราย ต่อมาไมยราพเจ้าบาดาลรับไปเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม

ภานุราชเนรมิตป่าลออพระราม

พระรามยกพลข้ามสมุทรมาถึงฝั่งลงกา แล้วสั่งให้ประคนธรรพไปหาชัยภูมิที่
เหมาะสำหรับตั้งทัพประคนธรรพเป็นป่าที่ยักษ์ภานุราชเนรมิตลออพระราม เหมาะแก่การ
ตั้งทัพ จึงกลับมาบอกพระราม แต่พิเภกทูลว่าเป็นกลลวงของทศกัณฐ์ พระรามจึงให้หนุมาน
ไปตรวจป่า หนุมานแทรกแผ่นดินลงไป เห็นภานุราชชูแผ่นดินไว้ หนุมานปราบยักษ์ภานุ-
ราชได้ ฝ่ายพิเภกทูลพระรามให้ตั้งทัพที่เขามรกต เพราะเป็นที่ที่อุดมสมบูรณ์ แต่ที่เขา
มรกตมียักษ์กุมภสาสูร เฝ้าอยู่ หนุมานก็จัดการปราบกุมภสาสูร

องคตลือลือสาร

พระรามส่งองคตไปเจรจาเพื่อขอลี้ค่าคืนด้วยสันติวิธี เมื่อองคตไปถึงลงกา
ทศกัณฐ์ไม่ยอมให้เข้าเมืองกลับบอกให้มโหฬารอาหารไปให้องคต องคตไม่ยอมกินพึง
ประศุเมืองเข้าไปถึงห้องพระโรงของทศกัณฐ์ ขนคางขึ้นเป็นแท่นให้สูงเท่าทศกัณฐ์ แล้ว
จึงแจ้งว่าตนเป็นทูตมาจากพระราม พระรามให้มาขอลี้ค่าคืน มิฉะนั้นจะยกทัพมาชิงตัว
นาง องคตถอยต่อความกับ ทศกัณฐ์อยู่พักใหญ่จนทศกัณฐ์บังเกิดโทสะสั่งให้ทหารฆ่า
องคตจัดการฆ่าทหารทศกัณฐ์แล้ว เหาะกลับไปหาพระราม

สุครีพหักฉัตร

ทศกัณฐ์ยกฉัตรแก้วขึ้นบังดวงอาทิตย์ทำให้ท้องฟ้ามืดมิด และคิดจะฉวยโอกาส
ลอบทำร้ายศัตรู แต่พิเภกภูคคของทศกัณฐ์ สุครีพจึงอาสาพระรามไปทำลายฉัตรแก้ว แล้ว
เหาะไปดังกา ประณามทศกัณฐ์ว่าไม่กล้าสู้ชิง ๆ หน้า ทศกัณฐ์โกรธมาก แต่ไม่สามารถ
ทำอันตรายสุครีพได้ สุครีพได้โอกาสตอนที่ทศกัณฐ์คอยคุ้มครองมโหฬารและนางสนม ขึ้นไป
หักฉัตรแก้วแล้วขโมยมงกุฎของทศกัณฐ์ไปถวายพระราม

พระรามถูกลักไปบาคาล

ทศกัณฐ์ใช้หนวยวิกวายุเวกไปตามไมยราพเจ้ากรุงบาคาลมาช่วยศึก คือนั้นพระ
รามฝันร้ายพิเภกทำนายว่า ไมยราพจะมาสกัดทัพแล้วลักพระรามไป หนุมานจึงอาสา
เนรมิตตัวใหญ่โตเท่าจักรวาลอมพระราม พระลักษมณ์ สุครีพและทหารไว้ในปาก ดังนั้น
เมื่อไมยราพมาถึงจึงมองไม่เห็นทัพพระราม ไมยราพแปลงเป็นลิงน้อยเข้าไปหาดิงยาม

แล้วดวงความลับมาได้ว่าลึงยามต้องคอยระวังภัยจนถึงเจ็ดทุ่มพระรามจึงจะพ้นเคราะห์
 ไม่ยราพจึงเหาะไปเอาพลอยปัทมาเข้ามาแขวงในท้องฟ้า พลวานรทั้งหลายเห็นแสงสว่าง
 จึกว่าเข้าแล้วจึงไม่ใคร่ระวังตัว ไม่ยราพร้ายมนต์สะกดให้หลับแล้วเข้าไปลักพระรามลงไป
 ไว้ในกรงเหล็กที่บาดาล

ครั้นรุ่งเช้า ทุกคนตกใจที่พระรามหายไป พิเภกบอกให้หนุมานลงไปบาดาลโดย
 ลงไปตามรูกำนั้ว หนุมานลงไปบาดาลผ่านคานช้าง คานยักษ์ คานยุง แล้วจึงถึงปราสาท
 ไม่ยราพหนุมานสู้กับมัจฉานุ ในที่สุดจึงรู้ว่า เป็นพ่อลูกกัน ต่อมาหนุมานได้พบนางพิราภวน
 กำลังออกมาตักน้ำ จะนำไปต้มเพื่อฆ่าพระราม หนุมานจึงปลอมเป็นไยบัวตืดสไบนางเข้า
 ไป หนุมานทำลายกรงเหล็กแล้วอุ้มพระรามกลับไป ซากลับออกมาพบไม่ยราพ ไม่ยราพ
 ออกอุบายให้เอาต้นตาลมาฉัดคั่นคี่คนละสามที ไม่ยราพตีหนุมานจนจมลงไปใต้น้ำ
 แต่หนุมานว่ายน้ำเวทป้องกันไว้ จึงไม่ได้รับบาดเจ็บ ครั้นถึงคราวหนุมาน แขนไม่ยราพก็ขาด
 กระเด็นแต่ก็ไม่ตาย หนุมานทราบจากนางพิราภวนว่าไม่ยราพถอดดวงใจเป็นแมลงภู่เก็บ
 ไว้ที่เขาศรีภุม ings เชื้อมือไปหยิบแมลงภู่ขี้ ไม่ยราพจึงตาย

กุมภกรรณตามปัญหาและสุครีพถอนคันรัง

ทศกัณฐ์เริ่มประเดิมศึก โดยส่งกุมภกรรณออกรบ กุมภกรรณบอกว่าถ้าพระราม
 คอยได้ว่า ช้างงารี ชีโชน หึงโหด ชายทรชน หมายถึงใคร จึงจะยอมยกทัพกลับ พระ
 รามส่งองคตไปดวงคำตอบ กุมภกรรณเฉลยปริศนาแล้วทำให้พระรามยกทัพออกมารบ

กุมภกรรณคิดจะตัดกำลังสุครีพ จึงทำให้สุครีพไปถอนคันรังที่ทวีปอุคร สุครีพ
 หลงกลไปถอนคันรังมาเป็นการอวดศักดิ์ กุมภกรรณเห็นว่าสุครีพกำลังอ่อนลงไปมากแล้ว
 จึงเข้ารุกไล่ สุครีพเสียที่ถูกกุมภกรรณหนีบรักแร้ไป หนุมานต้องไปช่วยชิงตัวสุครีพกลับคืน

โมกขศักดิ์

กุมภกรรณตั้งโรงพิธีลอบหอกโมกขศักดิ์ พิเภกแนะนำให้หนุมานกับองคตไปทำลายพิธี
 โดยการแปลงเป็นกาจิกสุนัข เน่าลอยไปตามน้ำ กุมภกรรณทนกลิ่นเหม็นเน่าไม่ได้จึงถูก
 จากโรงพิธี

กุมภกรรณยกทัพออกมาอีก พระรามให้พระลักษมณ์เป็นแม่ทัพออกไป พระลักษมณ์
เสียที่ถูกหอกโมกขศักดิ์เสียขอก พิเภกบอกว่าต้องหายาแก้ให้ทันก่อนพระอาทิตย์ตก พระ
รามจึงสั่งให้หนุมานไปหยุดพระอาทิตย์ พระอาทิตย์บอกว่าหยุดโคจรไม่ได้ แต่ยอมเข้า
ไปแสงในกลีบเมฆ หนุมานเหาะไปเก็บสังกรณีศรีชาวที่เขาสรรพยา ครั้นเรียกชื่อยา
หนุมานจับไม่ได้ว่าตนใครเป็นผู้ขายรับจึงเอาหางพันเขาสรรพยาที่ละชั้น แล้วเรียกชื่อยา
ในที่สุดก็เก็บยาได้ครบ หนุมานเหาะไปอุษยา ขอปัญจมหานทีจากพระพรตพระสัตรุก แล้ว
รีบเอาตัวยาไปให้พิเภก พิเภกผสมยาทาที่แผล หอกโมกขศักดิ์ก็หลุดจากองค์พระลักษมณ์

กุมภกรรณทศน้ำ

กุมภกรรณตั้งพิธีทศน้ำเพื่อไม่ให้ฝ่ายพระรามมีน้ำใช้ พิเภกแนะนำให้หนุมานไปล้วง
ความลับ จากบรรดานางกำนัลว่ากุมภกรรณไปทำพิธีอยู่ที่ใด เมื่อหนุมานทราบว่ามีนาง
กำนัล 5 คนคอยส่งดอกไม้ให้กุมภกรรณ ก็แอบฆานางเดียวคนหนึ่ง แล้วปลอมตัวเป็นนางผู้
นั้นตามนางอีก 4 คนไปยังที่กุมภกรรณทำพิธี หนุมานลงไปไต่หน้า กุมภกรรณกลัวหนุมานจึง
จึงรีบเหาะกลับลงกา วันรุ่งขึ้นกุมภกรรณยกทัพมาอีก ในที่สุดต้องสรวพรหมาสตร์ของพระราม
ถึงแก่ความตาย

อินทรีชิตแฉลงศรนาคบาท

อินทรีชิตออกรบแต่ต้องศรพลายวาตของพระลักษมณ์จึงไปตั้งพิธีชูปศรนาคบาท
ระหว่างนั้นทศกัณฐ์ส่งมังกร กัณท์ลูกพระยาชরออกไปขัดตาทัพ แต่ตายด้วยศรพระราม

พิเภกแนะนำให้ชามพูวราชไปทำลายโรงพิธีชูปศรนาคบาท ชามพูวราชแปลงเป็นหมี
เข้ากัดโรงพิธี อินทรีชิตโมโหจึงออกไปยังสนามรบ แต่ถูกศรพระลักษมณ์ จึงสั่งให้วิรุณมุข
ออกไปรับหน้า วิรุณมุขร้ายมนต์กำบังตัวแล้วฆ่าพลวานรตายเป็นอันมาก พิเภกแนะนำให้
พระลักษมณ์แฉลงศร เป็นตาชาย จึงจับตัววิรุณมุขได้ แต่ในที่สุดก็ปล่อยไป อินทรีชิตบอก
ให้วิรุณมุขปลอมเป็นตน ส่วนอินทรีชิตกำบังตัวเหาะไปในอากาศแล้วแฉลงศรนาคบาทลง
มามัดพระรามและพลวานร พิเภกแนะนำให้พระรามแฉลงศรพลายวาต เรียกพญาครุฑ
มาช่วย ครุฑตรงเข้าจิกนาค นาคกลัวครุฑจึงแทรกแผ่นดินหนีไปหมด

อินทรีชิตแฉงศรพรมหาสตร์

อินทรีชิตไปตั้งโรงพิธีชูปศรพรมหาสตร์ สิ่งไม่ให้ใครนำข่าวร้ายไปบอก แต่เมื่อ
หนุมานมายักษ์กำปั่นได้ ทศกัณฐ์ก็โกรธจนลืมที่อินทรีชิตสั่ง พิธีชูปศรจึงไม่สำเร็จ อินทรีชิต
โมโหรีบออกไปกลางสนามรบ

อินทรีชิตแปลงเป็นพระอินทร์ ยักษ์การุณราชแปลงเป็นช่างเอราวัณ ให้พลยักษ์
ทั้งหลายแปลงเป็นหมู่เทวดาและคนธรรพ์จักระบาราพ่อนในอากาศ พระลักษมณ์เห็นก็ตกตะลึง
อินทรีชิตจึงได้โอกาสแฉงศรพรมหาสตร์ถูกพระลักษมณ์ ครั้นหนุมานเหาะขึ้นไปหักคอช่าง
เอราวัณก็ถูกฟาดด้วยศรพรมหาสตร์จนสลบไป พระรามออกมากลางสนามรบ นึกว่าพระ
ลักษมณ์ตายจึงสลบไป ทศกัณฐ์ทราบข่าวก็พาสีดาขึ้นมุนษกแก้วมาให้เห็นว่าพระรามตาย
สีดาโศกเศร้าคร่ำครวญแต่ตรีชาดาชายาพิเภกเตือนสติไว้

ฝ่ายพิเภกช่วยเป่ามนต์ให้หนุมานฟื้น แล้วให้หนุมานไปเอายาที่มูพพวิเทหทวีป
หนุมานเหาะไปซ่อนเขาอาวรุชมาทั้งลูก แล้วนำไปตั้งทางเหนือลม พอลมพัด พระลักษมณ์
และพลวานรได้กลิ่นยาฟื้น

อินทรีชิตตั้งพิธีกุมภินิยา

อินทรีชิตให้ทศกัณฐ์ส่งยักษ์ชื่อสุขาจารปลอมเป็นลีคานั่งท้ายรถอินทรีชิตไป
อินทรีชิตทำให้พระลักษมณ์มารับตัวสีดา แล้วตัดหัวสีดาส่งให้ พระลักษมณ์สลบไป อินทรีชิต
ถือโอกาสที่ทางฝ่ายพระรามช่วยแก้ไขให้พระลักษมณ์ฟื้นไปตั้งโรงพิธีกุมภินิยา ครั้นพระลักษมณ์
ฟื้นก็รีบไปทำลายพิธีกุมภินิยา พระลักษมณ์รบกับอินทรีชิตในที่สุดก็ต้องศรพรมหาสตร์ของพระ
ลักษมณ์ถึงแก่ความตาย

ทศกัณฐ์และสิบริดออกรบ

ทศกัณฐ์เสียใจมากที่อินทรีชิตตาย จึงออกรบพร้อมด้วยสิบริด (ลูกของทศกัณฐ์
10 องค์) สิบริดตาย ส่วนทศกัณฐ์ต้องศรพลาญวาทของพระราม แต่ไขมนต์ปิดเป่าแก้ไขได้
ในที่สุดต้องถอยทัพกลับลงกา

ศึกสหัสเคชะและมุลพลัม

สหัสเคชะและมุลพลัมแห่งเมืองปาวตาลอาสาช่วยทศกัณฐ์รบ มุลพลัมพุ่งหอกไป
 ถูกพระลักษมณ์ แทะหนุมานแก่ได้ แล้วเนรมิตคนสูงใหญ่เทียมรถทรงของมุลพลัม ให้พระ
 ลักษมณ์นั่งบนบ่าออกไปแผลงศรถูกมุลพลัมตาย สหัสเคชะทราบข่าวของตายจึงยกทัพออก
 ไป หนุมานแต่งอุบายลวงสหัสเคชะจนสามารถทำลายอาวุธของสหัสเคชะ เนรมิตทางให้
 ใหญ่ยาววัดศิวสหัสเคชะ แล้วศกัณฐ์สหัสเคชะ

ศึกแสงอาทิตย์

แสงอาทิตย์มีแวนแก้ววิเศษ สองไปที่ผู้ใดผู้นั้นก็ตาย พิเภกแนะให้องค์แปลง
 กายเป็นผีเลี้ยงแสงอาทิตย์ขึ้นไปขอแวนแก้วจากพระพรหม แสงอาทิตย์ออกรบแล้วเสียที่
 จึงให้ผีเลี้ยงไปขอแวนแก้วจากพระพรหม ครั้นทราบว่าพิเภกบอกความลับแก่ฝ่ายพระราม
 ก็เข้าใจมาก ในที่สุดต้องศรพรหมาสตรของพระรามถึงแก่ความตาย

ศึกสัตถุลงและตรีเมฆ

สัตถุลงเจ้าเมืองจักรวาล กับตรีเมฆหลานทศกัณฐ์ออกรบ เมื่อสัตถุลงตาย ตรีเมฆ
 ลงไปบาคาลขอให้พระยากาลนาคช่วย พระยากาลนาคแนะให้ซ่อนตัวในเม็คทราย หนุมาน
 ตามลงไปในบาคาล ชูเอาความจริงจากพระยากาลนาค หนุมานเนรมิตมือที่ใหญ่กอบเม็ค
 ทรายในมหาสมุทร ตรีเมฆก็ออกจากเม็คทราย ในที่สุดก็ถูกหนุมานฆ่าตาย

ทศกัณฐ์ตั้งพิธีในอุโมงค์

ทศกัณฐ์ลงไปทำพิธีในอุโมงค์ เพื่อชุบตนให้เป็นกายสิทธิ์ หนุมานไปขอน้ำล้าง
 เท้าเบญจกายมารคตรึงศิลาที่ปิดปากถ้ำ จึงสามารถเข้าไปในถ้ำได้ หนุมานเหาะไปอุ้ม
 มณีโฑมายังถ้ำแล้วเข้าหยอกนาง ทศกัณฐ์ลืมตาเห็นดังนั้นก็ทนไม่ได้ จึงเป็นอันเสียพิธี

ศึกสัตหธาสูรกับวิรุญจำบัง

หนุมานฆ่าสัตหธาสูรราชาแห่งเมืองอัสตงค์ได้ วิรุญจำบังจึงร้ายเวทกำบังตัวเข้า
 ลอบฆ่าพลวานรตายเป็นอันมาก แต่พระรามแผลงศรพรหมาสตรไปถูกมาทรงของวิรุญจำ
 บัง วิรุญจำบังจึงเนรมิตหุ่นพยนต์รูปตัวเอง ไว้ต่อสู้ซำศึก ส่วนตัวเองหนีไปถึงถ้ำนาง

วานริน นางวานรินแนะนำให้แปลงเป็นโร เข้าไปซ่อนในพองสมุทร หนุมานตามไปพบนาง
วานรินและไคนาง เป็นเมีย นางจึงบอกที่ซ่อนวิรุณจำบังให้ หนุมานตามไปฆ่าวิรุณจำบังได้
ท้าวมาลีวราชว่าความ

ทศกัณฐ์ไปเชิญท้าวมาลีวราชมาลงกา โดยมีจุดประสงค์จะให้ท้าวมาลีวราชใช้
วาจาสิทธิ์แข่งพระรามพระลักษมณ์ ครั้นท้าวมาลีวราชฟังความฝ่ายทศกัณฐ์แล้ว ก็ให้พระ
วิษณุกรรมไปเชิญพระรามและสีดามาให้การ ในที่สุดท้าวมาลีวราชตัดสินใจให้ทศกัณฐ์คืน
สีดาให้พระรามแต่ทศกัณฐ์ไม่ยอม ท้าวมาลีวราชจึงแข่งให้ทศกัณฐ์ตายด้วยศรพระราม

ทศกัณฐ์ซบหอกกบิลพัท และผูกมมณโฑ

ทศกัณฐ์ตั้งพิธีซบหอกกบิลพัท พระอิศวรให้เทพบุตรพาไปทำลายพิธี ทศกัณฐ์
ออกรบแล้วพุ่งหอกกบิลพัทถูกพระลักษมณ์ หนุมานต้องไปเก็บยาสังกรณีตรีชาที่เขาสัตยฐีพ
สัตยฐี ไปขอมูลโคอุสุภราช ที่เขาอินทกาล และไปขอศิลาบดจากพระยานาคราชที่ป่าคาล
ส่วนลูกหินนั้นทศกัณฐ์นำไปทำเป็นหมอนหนุน หนุมานจึงเหาะไปลงกา ร่ายมนต์สะกดให้ทุก
คนหลับ เข้าไปผูกมมทศกัณฐ์ติดกับมณโฑ แล้วจึงทิ้งลูกหินจากเคียวทศกัณฐ์ แล้วนำศิวา
ทั้งหมดไปให้พิเภกประกอบพิธีรักษาพระลักษมณ์

ศึกทัพนาสูร

ทศกัณฐ์ไปเชิญทัพนาสูร พี่ชายร่วมบิดามาเป็นแม่ทัพ ทัพนาสูร เนรมิตกายใหญ่
โตแล้วแทรกตัวลงไปในแผ่นดิน แลบลิ้นบังคางอาทิตย์ สองมือโอบกวาดก้อนพลวานร เข้า
ปากแล้วกลืนกิน ในที่สุดสุครีพต้องไปตีครกทัพนาสูร แล้วพระรามแผลงศรพรหมาศตรฆ่า
ทัพนาสูร

มณโฑตั้งพิธีชุนน้ำทิพย์

มณโฑตั้งพิธีชุนน้ำทิพย์ไว้ประพรมบรรดาพลยักษ์ที่ตายไปให้ฟื้น แต่หนุมานปลอม
เป็นทศกัณฐ์เข้าหานางมณโฑ จึงสามารถทำลายพิธีได้

หนุมานลวงเอากลองควงใจทศกัณฐ์

แม่พระรามจะแฉลงศรศักดิ์กร ตัดเศียรทศกัณฐ์ แต่ทศกัณฐ์ก็ไม่ตาย พิเภกจึงพูด พระรามให้ส่งหนุมานไปลวงเอากลองควงใจทศกัณฐ์จากพระโคบุตรฤาษี หนุมานก็ของคต ไปหาพระโคบุตรให้ช่วยพาไปถวายตัวแก่ทศกัณฐ์ ขณะที่พระโคบุตรพาหนุมานกับของคตไป ลังกา หนุมานท้วงว่า อาจมีผู้เฝ้าขโมยควงใจทศกัณฐ์ พระโคบุตรจึงกลับไปเอากลองควงใจไปถวาย ครั้นถึงลังกาหนุมานแนะนำให้ฝากกลองควงใจไว้ที่ของคต เพราะถ้านำเข้าไปในเมือง ควงใจจะกลับไปสู่ร่างของทศกัณฐ์ พระโคบุตรก็เห็นจริงตาม

ทศกัณฐ์ล้ม

หนุมานถวายตัวแก่ทศกัณฐ์ วันรุ่งขึ้นจึงเป็นแม่ทัพไปรบกับพลวานรให้ทศกัณฐ์ ตายใจ วันต่อมาทศกัณฐ์ออกรบด้วย หนุมานจึงลวงว่าจะเข้าไปเอาพระรามพระลักษมณ์ มาให้แต่หนุมานกลับออกมาพร้อมกับกลองควงใจทศกัณฐ์

ทศกัณฐ์ลามโธและนางสนมแล้วยกทัพออกมา เนรมิตคนให้มีรูปงามจนพระราม ตะลึงไม่กล้าแฉลงศร หนุมานต้องเสียดสีพระราม พระรามจึงแฉลงศรพรวดสตร์ไป ทศกัณฐ์ออกปากฝากบ้านเมืองและมเหสีกับพิเภกแล้วก็ล้มลง หนุมานขี้ควงใจทศกัณฐ์ ทศกัณฐ์จึงถึงแก่ความตาย

เหตุการณ์ตั้งแต่เข้าลังกาจนกลับอโยธยา

เหตุการณ์ในช่วงนี้มีเรื่องสี่คาถุขไพพิศูจน์ความบริสุทธิ์ พระรามอภิเษกพิเภก ครองลังกา ท้าวอศวรรณ (เพื่อนทศกัณฐ์) และบรรลัยกัลป์ (ลูกทศกัณฐ์กับนางอัคคี) ยก มาเข้าแค้นพระรามแต่ถูกฆ่าตาย และพระรามแฉลงศรหาชัยภูมิให้หนุมานสร้างเมือง

ศึกมลิวัน

ลักษณะการรบระหว่างท้าวจักรวรรดิแห่งเมืองมลิวัน กับพระพรตพระสัตรุคแห่ง อโยธยา คำเนินความซ้ำกับศึกลังกาข้างต้น

เหตุเกิดเนื่องจากไพนาสूरียวงศ์ ทราบว่าท้าวทศศิริวงศ์ (พิเภก) ไม่ใช่บิดา ของตน ซ้ำยังเป็นผู้ที่มีส่วนให้บิดาของตน (ทศกัณฐ์) ถึงแก่ความตาย จึงไปขอร้องให้ ท้าวจักรวรรดิ แห่งเมืองมลิวันยกทัพมาช่วย ท้าวจักรวรรดิจับท้าวทศศิริวงศ์จองจำตรไว้

ฝ่ายอสูรย์คฤงคะนกับ เบญจกายถูกท้าวจักรวรรดิสประมาทว่า เป็นลูกสิงลูกไพร จึง โกรธแค้น ออกติดตามหาหนุมานแล้ว เข้าไปขอความช่วยเหลือจากพระราม พระรามให้ พระพรต พระสีตฤค คุณกองทัพไปช่วยรบทางลنگกา ฝ่ายท้าวชมพูพานทราบข่าวก็ให้นิลพัท คุมพลมาช่วยพระพรต พระสีตฤค

จองถนน : นิลพัทเนรมิตกายใหญ่โตเป็นถนนให้พระพรตพระสีตฤคและไพร่พล ข้ามไป อสูรย์คฤงคะนจับท้าวทศพิน (ไพนาสูริยวงศ์) ได้ พระพรตปล่อยท้าวทศศิริวงศ์ ออกจากเครื่องจองจำ แล้วให้นำท้าวทศพินไปประหาร

นิลนทลือสาร : พระพรตให้นิลพัทถือสาสน์ไปแจ้งให้ท้าวจักรวรรดิมอบตัวใน ฐานะที่เคยคบคิดกับท้าวทศพินมาก่อน ท้าวจักรวรรดิไม่ยอมกลับบอกให้ฝ่ายพระพรตเตรียม กองทัพไว้รับมือ

สุริยาภพพุ่งหอกเมฆทัฬห : ท้าวจักรวรรดิให้โอรสองค์ใหญ่ออกรบ บทบาทของ สุริยาภพเทียบได้กับกุมภกรรณ สุริยาภพพุ่งหอกเมฆทัฬหขององค์พระสีตฤค ต้องให้นิลพัทไป ท้าวจันท์แห่งแคว มूलโคอุสุภราช ศิลาบคินสวรรคตชั้นพรหม และลูกศิลาบคินในเมืองบาดาล มาแก้ และต่อมาสุริยาภพก็ตายด้วยศรพรหมศาสตร์ของพระพรต

บรรลัยจักรแดงสร เหราพต : บรรลัยจักรโอรสท้าวจักรวรรดิทำพิธีชุบศร แต่ องคตและอสูรย์คฤงคะนทำลายพิธี บรรลัยจักรแดงสร เป็นเหราวัคร์คพระสีตฤคไปไว้ในกลีบ เมฆ สุครีพตามไปเอาพระสีตฤคกลับคืน บรรลัยจักรออกรบอีกครั้ง แต่กำบังกายไม่มีผู้ ใดเห็น พระพรตแดงสรพรหมศาสตร์ไปตัดเศียรบรรลัยจักร

นอกจากนั้น ท้าวจักรวรรดิส่งนนิพัตร์โอรสอีกองค์หนึ่งไปรบ แต่ก็ต้องศรพระ พรต ท้าวจักรวรรดิขอให้ท้าวไวยतालผู้เป็นเพื่อนมาช่วย ท้าวไวยतालทำพิธีชุบกระบอง ताल แต่ก็ถูกนนิพัตและอสูรย์คฤงคะนทำลายพิธี ภายหลังท้าวจักรวรรดิออกรบเอง แดงสร เป็น นาค พระพรตแดงสร เป็นครุฑปราบ ในที่สุดก็ต้องศรพรหมศาสตร์ของพระพรต

สีดาวาครูป

กล่าวถึงนางอตุล ผู้รวมวงศ์ศกัณฐ์คิดจะให้สีดาต้องพรางจากพระราม จึงปลอมเป็นนางกำนัลขอให้สีดาวาครูปศกัณฐ์ ครั้นสีดาวาครูปศกัณฐ์ นางกำนัลต่างแย่งกันดู ขณะนั้นพระรามเสด็จกลับจากประพาสป่า นางอตุลก็เข้าไปสิงในรูป สีดาพยายามลบลู่วาดเท่าใดก็ไม่ออก ครั้นพระรามเข้ามา สีดาเอากราะคาชรูปซ่อนไว้ใต้แท่นบรรทม พระรามรื้อนรุ่มไปหมด ครั้นพบรูปศกัณฐ์ ก็สงสัยว่าสีดาไม่ซื่อสัตย์ จึงให้พระลักษมณ์นำนางไปฆ่า แต่พระลักษมณ์ปล่อยนางไป แล้วเอาหัวใจวางมาถวายพระรามแทน

พระมงกุฎพระลบ

สีดาไปอาศัยอยู่กับฤๅษีวัชเมถุค นางประสูติพระมงกุฎ วันหนึ่งสีดาออกไปในป่า นางวานรหัททว่า ทำไม้ทิ้งลูกไว้ สีดาจึงรีบกลับไปอาศรมแล้วพาพระมงกุฎไปอาบน้ำ ฝ่ายฤๅษีเมื่อลืมตาขึ้นจากการบำเพ็ญสมาธิไม่เห็นพระมงกุฎ จึงตั้งพิริชูปเด็กขึ้นใหม่ เพราะเกรงว่าสีดาจะตกใจถ้ากลับมาไม่เห็นลูก ฤๅษีตั้งชื่อว่า พระลบ

พระมงกุฎ พระลบ เรียนศิลปศาสตร์จากพระฤๅษีจนจบแล้วก็ลาไปติดตามหาพ่อ เผอิญจับม้าอุปการที่พระรามปล่อยออกมาได้ ต่อมาเกิดปะทะกับหนุมาน ท้ายที่สุดพระมงกุฎถูกหนุมานจับได้ พระรามให้จองจำพระมงกุฎ ส่วนพระลบหนีกลับไปบอกสีดา

พระลบลาสีดาออกไปช่วยพระมงกุฎ พระลบแอบหย่อนแหวนของมารคาลงไปในหาน้ำที่นางรำภาจะเอาไปให้พระมงกุฎ ครั้นพระมงกุฎใส่แหวนเครื่องพันธนาการก็หลุด นางรำภานางฟ้าผู้ที่พระอินทร์ส่งลงมาช่วย ก็พาพระมงกุฎออกจากที่คุมขัง พระรามออกติดตามพระมงกุฎแล้วเกิดประลองฝีมือกัน ในที่สุดทราบว่า เป็นพ่อลูกกัน พระรามขอร้องให้สีดากลับเมือง แต่สีดาปฏิเสธ ยินยอมแต่เพียงให้พระรามนำพระลบพระมงกุฎกลับไป

สีดาหนีไปบาคาล

พระรามออกอุบายให้สีดากลับเมือง โดยให้หนุมานเนรมิตโกศไปดวงสีดาว่า พระรามตายแล้ว สีดาลาพระฤๅษีกลับไปอยุธยา ครั้นทราบว่า เป็นอุบายจึงหนีงไปบาคาล ขออาศัยอยู่กับท้าววิรุณนครราช

รบกับตรีปักษ์กัน พระยาวายุภักษ์ และท้าวอุณาราช

พระรามเสียดใจเรื่องสีดาเป็นอันมาก เรียกพิเภกให้ตรวจดวงชะตา พิเภกทูลให้พระรามออกเดินป่าอีกหนึ่งปี ขณะเดินป่าต้องรบกับตรีปักษ์กันโอรสท้าวฤเวศ และรบกับพระยาวายุภักษ์ คราวหนึ่งเดินทางไปพบท้าวอุณาราช ไม่สามารถฆ่าท้าวอุณาราชได้ พระโคศรธาฤษีจึงบอกให้พระรามใช้ศรที่ทำด้วยต้นกก พระรามจึงถอนต้นกกแฉลงศรไป ถูอกท้าวอุณาราช สบให้ทรมาณอยู่โกฏฐี แล้วสั่งให้ไก่อแก้วขัน ค้าเห็นท้าวอุณาราชขยับตัว

เหตุการณ์ตอนท้าย

พระอิศวรขอร้องให้สีดากลับไปคืนค้ำ พระราม สีดาจึงยอมกลับอโยธยา ตอนท้ายยังมีเรื่องของพวกคนธรรพ์มารุกรานธานี แล้วบุกรุกเข้าเมืองโกยาการ ต้องให้พระมงกุฎ พระลบไปปราบ

ศูนย์วิทยพัทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วงศ์อสุร (ราชตระกูลยักษ์)

ท้าวสหคัทรหม ทรงมีพระบรมราชโองการให้ท้าวธรรมาทนต์จากสวรรค์ลงมาครองกรุง

ท้าวสหคัทรหม และพระมหาลิขิตนามลูก มีพระราชาบุตรพระนามว่า ท้าวสหัสเดโณ

ท้าวสหัสเดโณ	กับนางศรีสมันตา	มีราชบุตรพระนาม	กบฏเป็นนาค หรือกบฏเป็น
	กับนางจิตมาลี	มีราชบุตรพระนาม	พิทนาง
	กับนางสุวรรณมาโล	มีราชบุตรพระนาม	พิทนาง
	กับนางวรวประไล	มีราชบุตรพระนาม	มัทรี
	กับนางศรีอุษา	มีราชบุตรพระนาม	1 ทศกัณฐ์ 2 กุมภกรรณ
			3 พิภก 4 พญาพร
			5 พญาพิษณ 6 พญาศรีเดโช
		มีราชธิดาพระนาม	7 นางสีมปัทมา

นางภานนาถ (ภรรยาไม่ปรากฏ)	มีบุตรนาม	ธรรมา 2 มฤค	
พญาเนทรี	กับนางเศวตา (เจษฏา)	มีราชบุตรพระนาม	1 นนทิก 2 นางเวก
		มีราชธิดาพระนาม	3 อีฬา

4 อีฬา	กับนางธรรมา	มีราชบุตรพระนาม	1 กุมภกรรณ
		มีราชธิดาพระนาม	2 นางออดิภา 3 วรณ
5 ทศกัณฐ์	กับนางมณฑิลา	มีราชบุตรพระนาม	1 อินทวิธ 2 ทศกัณฐ์
		มีราชธิดาพระนาม	3 นางสีดา

6 ทศกัณฐ์	กับนางกาลอัคคี	มีราชบุตรพระนาม	บราห്മิณี
7 ทศกัณฐ์	กับนางปลา	มีราชธิดาพระนาม	นางสุพรรณมาลี
8 ทศกัณฐ์	กับนางช้าง	มีราชบุตรพระนาม	1 ศศิวิธ
			2 ศศิวิธ

9 ทศกัณฐ์	กับนางสนม 1000	มีราชบุตรพระนาม	ศศิวิธ
		รวมทศกัณฐ์ มีบุตร	1015 องค์
		มีราชธิดา	2 องค์
		รวม	1017 องค์

ทศกัณฐ์ ทรงมีพระสหขอสถาคามเมือง 7 องค์ คือ

- 1 ท้าวศรีสุวรรณ
- 2 ท้าวสีดง
- 3 ท้าวโศภิตรา
- 4 ท้าวเทพเทวา
- 5 ท้าวสหคัทรหม
- 6 ท้าวสหัสเดโณ
- 7 พญาพิทนาง

10 กุมภกรรณ	กับนางอินทรี	มีราชบุตรพระนาม	1 ตรีวิธ 2 ตรีวิธ
	กับนางศรีประภ	มีราชบุตรพระนาม	1 ตรีวิธ 2 ตรีวิธ
11 พิภก	กับนางศรีอุษา	มีราชธิดาพระนาม	1 นางมณฑิลา 2 นางวรวประไล
12 อินทวิธ	กับนางสุวรรณมาลี	มีราชบุตรพระนาม	1 อานนท 2 กบฏ
13 ท้าวศรีสุวรรณ	กับนางวสุนทร	มีราชบุตรพระนาม	1 อานนท 2 บราโองการ
			3 ตรีวิธ

14 พญาพร	กับนางศรีอุษา	มีราชธิดาพระนาม	4 ตรีวิธ
15 พญาพิษณ	(ภรรยาไม่ปรากฏ)	มีราชบุตรพระนาม	1 มฤค 2 นางออดิภา
16 พญาศรีเดโช	(ภรรยาไม่ปรากฏ)	มีราชบุตรพระนาม	ตรีวิธ

17 อสูรเมืองบาดาล		มีราชบุตรพระนาม	ศศิวิธ
18 ท้าวสหคัทรหม	กับนางอินทรี	มีราชบุตรพระนาม	1 ตรีวิธ
19 นางศรีประภ	(ภรรยาไม่ปรากฏ)	มีราชธิดาพระนาม	2 นางวรวประไล

20 อสูรพรหมพงศ์		มีบุตรชื่อ	พิทนาง
21 ท้าวธรรมา			

อสูรเทพบุตร	22 รามสูร	23 อสูรโศภิต
	24 ศิวนคัณฐ์	25 อสูรพิทนาง
	26 อสูรนนท	
อสูรกษัตริย์		
27 อสูรวิกรม	เงินเมืองโรทรน	
28 ท้าวสุนทร	เงินเมืองสิงกร	เมตติชื่อนางพญา
29 ท้าวสุนทร	เงินเมืองกาสุ	เมตติชื่อนาค
30 ท้าวสุนทร	เงินเมืองสิลลวดี	เมตติชื่อนางนท
อสูรราชกุมาร		
31 อสูรราชกุมาร	เมตติชื่อนางนท	เพราะเมตติชื่อนางนท
32 วิฑก	ทรงสร้างอนาค	เป็นเงินเมืองกาสุ

อสูรและนางฟ้าที่ออกส่า		
33 สุนทีกะบุตร		
34 อักษปิกพัน		
35 กุมภกรรณ	อักษปิกพัน	เพ่งศรีทอง
36 นางสีดา		
37 อสูรนนท	อสูรนนท	อสูรนนท
38 นางมณฑิลา		
39 นางวสุนทร		
40 นางธรรมา		
41 นางสุวรรณมาลี		

วงศ์วานร

วานรกษัตริย์ และพญาวานร		
1 ท้าวเทพกษัตรี	เมตติชื่อนางพญา	นางมณฑิลา
2 พญาพิทนาง	เมตติชื่อนางพญา	นางมณฑิลา
3 พญาสุนทร	เมตติชื่อนางพญา	นางมณฑิลา
4 พญาสุนทร	เมตติชื่อนางพญา	นางมณฑิลา
5 พญาสุนทร	เมตติชื่อนางพญา	นางมณฑิลา
6 พญาสุนทร	เมตติชื่อนางพญา	นางมณฑิลา

วานรสิบแปดมงกุฎ		
1 นิลปัทมา	7 นิลปัทมา	13 นิลปัทมา
2 นิลปัทมา	8 นิลปัทมา	14 นิลปัทมา
3 นิลปัทมา	9 นิลปัทมา	15 นิลปัทมา
4 นิลปัทมา	10 นิลปัทมา	16 นิลปัทมา
5 นิลปัทมา	11 นิลปัทมา	17 นิลปัทมา
6 นิลปัทมา	12 นิลปัทมา	18 นิลปัทมา

วานรเจ็ดเทพบุตร		
1 เทพบุตร	2 เทพบุตร	3 เทพบุตร
4 เทพบุตร	5 เทพบุตร	6 เทพบุตร
7 อสูรพรหม	8 อสูรพรหม	9 อสูรพรหม

ภาคผนวกที่ 5

การวิเคราะห์สาระที่เกี่ยวกับการตีความของปรัชญาการเมืองในรามเกียรติ์

ตามลำดับเชิงปริมาณ

ตัวแปรที่	หมวดหมู่หรือปัญหาในเรื่อง	ความถี่ของคำ ครั้ง	ความถี่ หรืออนุภาค %
1	เมื่อนั้น	3959	22.745
2	บัดนั้น	1944	11.168
3	การทำลาย,ฆ่า,ตายของชีวิต	772	4.435
4	รังสรรค์	587	3.372
5	ความยินดี (มุทิตา) และตั้งใจ	493	2.832
6	การแสดงอารมณ์โกรธ	488	2.689
7	ความนิยมในความรุนแรง	468	2.689
8	การอ้างถึงเฉาพงศ์วงศ์ศาคณาญาติ	415	2.384
9	โอหัง, ทะเยอทะยานอยากใหญ่, ทำหาย	409	2.35
		(273+74+62)	
10	หยาบซ่าสาธารณ์ ไพรี	390	2.241
11	การยอมรับในอำนาจ, ภักดี, ปฏิเสธใน อำนาจ	383	2.20
		(265+84+34)	
12	การอ้างถึงสวรรค์และเทวดา	378	2.172
13	เมตตากรุณและความช่วยเหลือ	372	2.137
14	ศักดิ์านุภาพและความสามารถในการรบ	362	2.08
15	การอ้างถึงการอวตารหรือไวญญู	358	2.057
16	การใช้ศาสดาอาคมในการแก้ปัญหา	319	1.833
17	ธรรม, ทศธรรม, ทาน, อาธรรม	303	1.741
		(105+52+5+141)	

18	อารมณ์โศกและการร้องไห้	297	1.706
19	ลัทธิสุจริต และหุนจวิต	294	1.69
		(208+86)	
20	ความสุขและความทุกข์	292	1.677
		(223+69)	
21	ศัทรูปจำมิตร หรือไฟรี	286	1.643
22	เกียรติยศ หรือศักดิ์ศรี	252	1.448
23	ทรงธรรม	231	1.327
24	ความรู้ลึกในบุญคุณ กตัญญู	221	1.270
25	ลักษณะวิจิตรบรรจงสำออง	205	1.178
26	สถานภาพอำนาจของราชา	173	0.994
27	การอ้างถึงอุปาย หลอกล่อ	173	0.994
28	การจัดกระบวนทัพ	172	0.988
29	มุ่งจะเอาชนะและความสำเร็จ	166	0.954
30	การให้พร	163	0.936
31	การใช้คำหวาน	158	0.908
32	การอ้างถึงศาสนา	157	0.902
33	โมหันันทา	149	0.856
34	การหาวิธีในเชิงเห็นค่าย - ไม่เห็นค่าย	146	0.839
		(100+46)	
35	การอ้างถึงโทรและความเชื่อในโชคกลาง	138	0.793
36	ความกตัญญู	119	0.684
37	สังสารวัฏ (บุญกรรมและพรหมลิขิต)	113	0.649
		(77+36)	
38	มิตรสหายและหมู่คณะ	105	0.603

39	การเขียนหนังสือหรือไปรษณียบัตร	88	0.505
40	การเข้าหาหรือปรึกษา	66	0.379
41	การสนทนา	65	0.373
42	การเน้นในเรื่องอาวุโส	63	0.362
43	การยกย่องสรรเสริญ	61	0.350
44	สัจยสัญญา	60	0.345
45	การยอมรับผิดและไม่ยอมรับผิด	56	0.322
		(45+11)	
46	การเน้นการสร้างและความรุ่งเรืองของเมืองหรือนคร	55	0.316
		(44+11)	
47	ค่านิยมในการมีบุตรและการอ้างถึงบุตร	51	0.293
48	การใช้ระบบการทูล (ราชสาร, คำทูล)	51	0.293
		(26+25)	
49	การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา	49	0.281
50	การอ้างถึงประเพณี	49	0.281
51	การสาปแช่งและลงโทษด้วยการทรมานแต่ไม่ถึงตาย	46	0.264
		(25+21)	
52	การเคลื่อนไหวทางชนชั้น - ลง	43	0.247
		(21+22)	
53	บารมี	35	0.201
54	การเมืองเรื่องเพศ	31	0.178
55	การบำรุงไพร่พล	30	0.172

56	การเรียนรู้ (ในระบบและนอกระบบ)	23	0.132
		(10+13)	
57	การให้รางวัล	21	0.121
58	การส่งเสริมสิทธิโดยการร้องเรียนและร้องขอ	20	0.115
59	การแต่งตั้งเป็นนารายณ์	14	0.08
60	การจารกรรมและลอบทำร้าย	11	0.063
61	ความยุติธรรม	8	0.046
	รวม	17,406	100.00

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FACTOR ANALYSIS

FILE NDNAM (CREATION DATE = 27/01/83)

CORRELATION COEFFICIENTS..

	VAR01	VAR02	VAR03	VAR04	VAR05	VAR06	VAR07	VAR08	VAR09	VAR10
VAR01	1.00000	-0.75915	0.10078	0.23959	0.66999	-0.31279	0.46473	0.07460	0.45026	-0.03176
VAR02	-0.75915	1.00000	-0.22131	-0.24778	-0.39901	0.29123	-0.31711	0.49517	0.00629	0.26707
VAR03	0.10078	-0.22131	1.00000	0.59194	-0.08575	0.66620	0.53298	-0.65300	0.19026	-0.08626
VAR04	0.23959	0.24778	0.59194	1.00000	-0.12122	0.49127	0.59768	-0.15388	-0.05128	-0.44749
VAR05	0.66999	-0.39901	-0.08575	-0.12122	1.00000	-0.33910	0.24135	0.27728	0.32684	0.18578
VAR06	-0.31279	0.29123	0.46620	0.49127	-0.33910	1.00000	0.48143	-0.30576	-0.10470	-0.25736
VAR07	0.46473	0.31711	0.53298	0.59768	0.24135	0.48143	1.00000	-0.10194	0.18949	-0.12458
VAR08	0.07460	0.40517	-0.65300	-0.15388	0.27728	-0.30576	-0.10194	1.00000	0.00592	0.00321
VAR09	0.45026	0.00629	0.19026	-0.05128	0.32684	-0.10470	0.18949	0.00592	1.00000	0.75776
VAR10	-0.03176	0.26707	0.08626	0.44749	0.18578	-0.25736	-0.12458	-0.03211	0.75776	1.00000
VAR11	0.79014	-0.61870	-0.23689	-0.19691	0.83038	-0.69635	0.08872	0.17422	0.40970	0.25255
VAR12	0.56883	-0.13291	0.53046	-0.23866	0.45966	-0.10470	0.18949	0.65430	0.26424	0.09445
VAR13	0.65458	-0.59801	0.03288	-0.12348	0.57887	-0.44335	-0.01722	-0.18782	0.48028	0.37381
VAR14	0.73321	-0.30197	-0.15191	-0.21844	0.83088	-0.31915	0.37534	0.38873	0.49036	0.27833
VAR15	-0.01181	-0.18351	-0.38682	-0.33606	-0.00206	-0.06592	0.37534	0.38873	-0.23452	0.03973
VAR16	0.02102	0.22857	0.28910	0.56082	0.01907	0.47320	0.39993	0.29438	-0.09556	-0.31472
VAR17	0.71787	-0.38980	-0.40008	0.00921	0.64358	-0.37572	0.32872	0.46780	0.39063	-0.14452
VAR18	0.34685	-0.42759	-0.20625	-0.07181	0.61925	-0.27404	0.39227	0.17021	-0.28534	-0.14452
VAR19	0.10928	-0.24871	-0.37619	-0.00450	-0.09729	-0.71635	-0.33989	0.20841	-0.13472	-0.00769
VAR20	0.59079	-0.60408	-0.04508	-0.25994	0.79242	-0.36064	0.13678	-0.21251	0.32001	0.29574
VAR21	-0.21573	0.08548	0.77586	0.77586	-0.43029	0.66700	0.42069	-0.32688	-0.16268	-0.33534
VAR22	0.55353	-0.46722	0.47894	0.26190	0.40291	-0.05202	0.26238	-0.04760	0.23080	-0.17389
VAR23	0.11180	-0.36344	-0.02195	0.34704	0.29657	0.09951	0.09392	-0.04169	-0.58787	-0.64919
VAR24	0.49503	-0.30604	-0.27798	-0.08565	0.62903	-0.54467	0.17420	0.47773	0.14235	0.11194
VAR25	-0.12954	0.05188	0.52735	0.51832	-0.36249	0.45057	0.00185	-0.20184	-0.09188	-0.44281
VAR26	0.47917	-0.11325	-0.76314	-0.33128	0.50210	-0.66082	-0.06737	0.72987	0.22151	0.18514
VAR27	-0.46625	0.59359	-0.20597	-0.01836	-0.32405	0.24231	-0.41052	0.45075	-0.33737	-0.28853
VAR28	0.00753	-0.08421	0.38865	0.59016	-0.28709	0.25533	0.02022	-0.06203	-0.19859	-0.57715
VAR29	0.56232	-0.26947	0.11640	-0.01113	0.62489	-0.36800	-0.01258	0.10380	0.65796	0.35016
VAR30	0.88171	-0.63123	0.06541	0.13571	0.78696	-0.39637	0.30173	0.03171	0.58678	0.21127
VAR31	0.29021	-0.47162	0.26524	-0.01063	0.43167	-0.00062	0.13099	-0.55304	0.26694	0.33248
VAR32	0.69402	0.43407	-0.39750	-0.22607	0.83847	-0.63870	0.15410	0.41212	0.40339	0.32315
VAR33	-0.17382	0.32601	-0.12386	-0.08418	-0.07359	-0.30159	-0.12067	0.04480	0.51249	0.80167
VAR34	0.09023	0.35612	-0.43169	-0.11912	0.36262	-0.28642	-0.07200	0.88774	0.10012	0.03408
VAR35	0.05018	0.09014	0.44951	0.43866	0.10105	0.24739	0.15724	-0.03062	0.14430	-0.09793
VAR36	0.41159	-0.06547	0.14157	-0.21363	0.74562	0.09970	0.45086	0.19148	0.43212	0.35712
VAR37	0.23135	-0.54299	0.06514	-0.06563	0.48586	-0.36117	0.26911	-0.17724	-0.18526	0.03374
VAR38	0.00473	0.19213	0.54415	0.76212	-0.30310	0.30723	0.20897	-0.24139	-0.20842	-0.36763
VAR39	-0.19109	0.18303	0.59593	0.37347	-0.17583	0.57494	0.02930	-0.10900	-0.17877	-0.47126
VAR40	0.52834	-0.50256	-0.38255	-0.25289	0.54929	-0.50047	0.32527	0.13261	0.11233	0.22409
VAR41	0.56231	0.37493	0.12837	0.14523	0.55125	-0.19372	0.00660	-0.13506	0.69069	0.38093
VAR42	0.34441	-0.44028	0.05568	0.08107	-0.28759	0.03377	0.18318	-0.33966	0.11068	-0.07876
VAR43	0.29749	0.01161	-0.36512	0.07821	-0.07632	-0.15026	0.20631	0.43259	-0.09689	-0.16663

FILE NOMANS (CREATION DATE = 27/01/83)

	VAR01	VAR02	VAR03	VAR04	VAR05	VAR06	VAR07	VAR08	VAR09	VAR10
VAR44	0.37170	-0.26930	-0.68200	-0.60986	0.32904	-0.89066	-0.37072	0.39133	0.14721	0.24674
VAR45	0.09519	-0.19134	0.25781	0.09772	0.10644	0.03464	0.13890	-0.55974	0.00959	0.34599
VAR46	0.32603	-0.36248	-0.03323	-0.34078	0.55609	-0.61470	-0.14597	-0.21956	0.00383	0.16823
VAR47	0.65540	-0.44663	0.33393	-0.02200	0.63154	-0.20174	0.08152	-0.24070	0.69607	0.35827
VAR48	0.34420	0.33889	0.63018	0.68217	0.21267	0.40752	0.65387	-0.32483	0.23832	0.05907
VAR49	0.028508	0.14171	-0.52935	-0.32920	0.18605	-0.51317	-0.28037	0.55034	0.35939	0.20265
VAR50	0.20410	-0.37870	0.18258	0.31232	-0.03440	-0.20727	0.13399	-0.31792	0.20275	0.30003
VAR51	0.32651	0.28629	0.13945	-0.08696	0.13735	-0.01818	-0.04744	-0.45463	0.56533	0.44168
VAR52	-0.05141	-0.36242	-0.33459	-0.29186	-0.29900	-0.53619	-0.95431	-0.13938	-0.47659	-0.34224
VAR53	0.70653	-0.50404	-0.24023	-0.09528	0.44963	-0.33957	0.47097	0.15590	0.32970	0.20623
VAR54	0.52771	0.12989	-0.22274	0.25019	0.30260	-0.18159	-0.02898	0.35672	0.42011	0.20190
VAR55	0.38349	-0.58005	0.31166	0.02452	0.59075	-0.27856	0.23593	-0.43719	0.18222	0.27614
VAR56	0.54089	-0.51473	0.21824	0.07160	0.53754	-0.20883	0.33682	-0.24821	0.47602	0.31854
VAR57	0.17299	0.33641	0.47514	0.19976	0.49589	-0.01480	0.05590	-0.23704	-0.01829	-0.08260
VAR58	0.64833	-0.42448	0.34382	0.05615	0.51060	-0.14701	0.04793	-0.25150	0.73749	0.34053
VAR59	0.13285	-0.36624	-0.21395	-0.23103	0.31232	-0.09871	0.25391	-0.23851	-0.11800	0.03947
VAR60	0.17608	0.32023	0.32958	-0.31219	-0.33811	-0.06639	-0.10764	0.06675	0.20310	0.38722
VAR61	0.26272	-0.12676	0.11472	-0.37792	0.20041	-0.32470	-0.06471	0.53276	0.41216	
VAR62	0.10779	-0.23671	-0.49074	-0.42679	-0.06136	-0.25870	0.03888	0.05596	-0.29779	-0.12502
VAR63	-0.17466	-0.00318	-0.72879	-0.53779	-0.19024	-0.40751	-0.33803	0.26479	-0.55554	-0.26888
VAR64	0.21985	-0.05584	0.38314	0.44654	0.12623	0.72901	0.74410	0.07186	-0.09603	-0.45197

	VAR11	VAR12	VAR13	VAR14	VAR15	VAR16	VAR17	VAR18	VAR19	VAR20
VAR01	0.77014	0.56883	0.65458	0.73321	-0.01181	0.02102	0.71787	0.34685	0.10928	0.59079
VAR02	-0.61870	-0.13291	-0.59801	-0.30307	-0.18351	0.22857	-0.38980	-0.42752	-0.24071	-0.60408
VAR03	-0.23689	-0.53046	0.03288	-0.35191	-0.38682	0.28910	-0.40008	-0.28623	-0.37618	-0.04508
VAR04	-0.17691	-0.23866	0.12348	-0.21844	-0.33406	0.56088	0.00921	-0.07181	-0.00450	-0.25994
VAR05	0.83038	0.45966	0.57887	0.83088	-0.00206	0.01907	0.64358	0.83925	-0.09729	0.79242
VAR06	-0.69435	-0.36582	-0.44335	-0.31915	-0.06592	0.47320	-0.57572	-0.27404	-0.71635	-0.36064
VAR07	0.08872	0.19700	-0.01722	0.37634	0.17470	0.39993	0.32872	0.59227	-0.33989	0.13678
VAR08	0.17422	0.65430	-0.18782	0.38873	-0.10995	0.29438	0.66780	0.17021	0.20841	-0.21251
VAR09	0.40970	0.26424	0.48028	0.49036	-0.23452	-0.09956	0.39063	-0.28534	-0.13472	0.32001
VAR10	0.25255	0.09445	0.37381	0.27833	0.03973	-0.31472	0.25662	-0.14452	-0.00769	0.29674
VAR11	1.00000	0.47970	0.68243	0.72695	0.07951	-0.35497	0.79922	0.52879	0.31155	0.79889
VAR12	0.47970	1.00000	0.34086	0.77440	0.30982	0.12627	0.72031	0.33749	0.07481	0.24737
VAR13	0.69243	0.34086	1.00000	0.53757	0.00585	-0.16617	0.46791	0.18713	0.19738	0.72911
VAR14	0.72695	0.77440	0.53757	1.00000	0.11207	0.13019	0.71707	0.52270	-0.14252	0.60131
VAR15	0.07951	0.30982	0.00585	0.11207	1.00000	-0.39709	0.25303	0.48388	-0.14464	0.36040
VAR16	-0.35497	0.12627	-0.16617	0.13019	-0.39709	1.00000	-0.07683	0.00135	-0.27230	-0.40081
VAR17	0.79922	0.72031	0.46791	0.71707	0.25303	-0.07683	1.00000	0.55927	0.35842	0.51371
VAR18	0.52879	0.33749	0.18713	0.52270	0.48388	0.00135	0.55927	1.00000	0.07325	0.56049
VAR19	0.31155	0.07481	0.19738	-0.14252	-0.14464	-0.27230	0.35842	0.07325	1.00000	-0.12718

FACTOR ANALYSIS

FILE NONAME (CREATION DATE = 27/01/83)

	VAR11	VAR12	VAR13	VAR14	VAR15	VAR16	VAR17	VAR18	VAR19	VAR20
VAR20	0.79889	-0.24737	0.72011	0.60131	0.38040	-0.40081	0.51371	0.56049	-0.12718	1.00000
VAR21	-0.56930	-0.57102	-0.37569	-0.46824	-0.49668	0.55288	-0.46682	-0.27618	-0.08213	-0.56863
VAR22	0.43663	0.00298	0.28712	0.30382	-0.54339	0.0	0.12744	0.06221	0.18481	0.16559
VAR23	0.08331	-0.11660	0.00015	-0.06882	0.16511	0.23020	0.02223	0.48372	-0.13588	0.28774
VAR24	0.73813	0.45346	0.29945	0.53440	0.01437	-0.21670	0.73848	0.59028	0.52274	0.37579
VAR25	-0.36067	-0.55709	-0.40547	-0.53826	-0.60845	0.07192	-0.51935	-0.56178	-0.05607	-0.46215
VAR26	0.66703	0.86129	0.32938	0.62285	0.29687	-0.17422	0.83596	0.38046	0.37035	0.33344
VAR27	0.57025	0.06356	-0.28543	-0.27129	-0.36127	0.52322	-0.43784	-0.40386	-0.04028	-0.37005
VAR28	-0.21813	-0.41893	-0.36758	-0.46818	-0.61271	0.11514	-0.31982	0.19755	0.15027	-0.46809
VAR29	0.72178	0.08290	0.46516	0.43055	-0.45821	-0.28724	0.42381	-0.02019	0.06218	0.49013
VAR30	0.89575	0.35690	0.46245	0.67525	-0.08205	-0.15069	0.71623	0.32534	0.06218	0.80703
VAR31	0.43149	-0.13235	0.68955	0.18926	0.29149	-0.28180	0.16201	0.27793	-0.21405	0.72586
VAR32	0.93422	0.63568	0.57242	0.77870	0.20575	-0.26923	0.90770	0.60537	0.27050	0.72586
VAR33	0.39549	-0.10039	0.15292	-0.04478	-0.08883	-0.14088	0.29090	-0.14274	0.34537	-0.00884
VAR34	0.27794	0.43576	-0.18916	0.34535	-0.30760	0.12694	0.41291	0.15639	0.27000	-0.13395
VAR35	0.06504	-0.41487	-0.16379	-0.21852	-0.52273	-0.08419	-0.08693	-0.17121	0.07591	-0.07483
VAR36	0.43693	0.48042	0.40141	0.81332	0.11337	0.15961	0.37442	0.46628	-0.44109	0.51965
VAR37	0.51313	0.03794	0.38522	0.34962	0.24869	-0.12358	0.38582	0.82170	0.32197	0.51965
VAR38	-0.29019	-0.30254	0.02760	-0.43147	-0.47245	0.41072	-0.21634	-0.19821	0.35615	-0.39751
VAR39	-0.44042	-0.45815	-0.36396	-0.29531	-0.70820	0.42793	-0.65824	-0.40635	-0.31745	-0.45063
VAR40	0.70014	0.59170	0.44621	0.61817	0.69264	-0.33779	0.80336	0.78108	0.21862	0.67620
VAR41	0.54500	0.35512	0.80497	0.60438	-0.14663	-0.03566	0.28798	-0.10882	-0.24548	0.62205
VAR42	0.04131	0.33302	0.34701	0.05484	0.39873	-0.06285	0.07340	-0.18992	0.00249	-0.15681
VAR43	0.14368	0.28057	-0.40774	-0.02532	0.30815	-0.32118	0.41592	0.17937	0.32843	0.33439
VAR44	0.67116	0.59731	0.42934	0.44781	0.21596	-0.53220	0.58690	0.26286	0.61443	0.39280
VAR45	0.01232	-0.22935	0.38320	0.07753	0.29668	0.05373	-0.05647	0.33715	-0.16711	0.39280
VAR46	0.70955	-0.06453	0.52668	0.30934	0.03538	-0.50231	0.29949	0.54642	0.40054	0.65823
VAR47	0.63242	0.09209	0.71489	0.55033	-0.35293	-0.08545	0.25879	-0.03622	-0.18464	0.64987
VAR48	0.05644	0.06742	0.41190	0.13251	-0.07986	0.43487	0.18352	0.17434	-0.11478	0.21745
VAR49	0.28836	0.58186	0.14051	0.46721	-0.17591	0.13580	0.36918	-0.15238	0.10017	-0.02504
VAR50	0.22295	-0.09750	0.52244	-0.11623	0.04762	-0.16216	0.31488	0.06383	0.56615	0.18144
VAR51	0.21853	0.08903	0.57002	0.18381	0.16373	-0.19310	0.08327	-0.27338	-0.28904	0.51460
VAR52	0.03910	-0.07643	0.08187	-0.33336	0.09612	-0.51483	-0.12784	-0.04320	0.66319	-0.09108
VAR53	0.59840	0.79507	0.53097	0.74102	0.55333	-0.05213	0.78599	0.51699	0.07979	0.51265
VAR54	0.50196	0.69402	0.63569	0.73252	-0.02003	0.16748	0.39970	0.14077	-0.28079	0.54263
VAR55	0.60611	-0.19427	0.57396	0.32969	0.04572	-0.20857	0.32136	0.57421	0.11027	0.73528
VAR56	0.69739	-0.02464	0.38945	0.32335	0.12245	-0.53628	0.49345	0.31551	0.05773	0.69608
VAR57	0.31447	-0.47979	0.24870	0.09583	-0.45001	0.09681	-0.09912	0.28933	-0.08646	0.41226
VAR58	0.55591	0.08915	0.71405	0.44707	-0.38231	-0.09645	0.22057	-0.20914	-0.15854	0.56127
VAR59	0.29411	0.19370	0.15986	0.29552	0.82399	-0.26684	0.30791	0.61727	-0.33058	0.64231
VAR60	-0.26882	0.34170	0.02572	0.08918	0.34046	0.14359	0.03424	-0.22607	-0.13489	-0.18591
VAR61	0.40251	0.06163	0.42157	0.22927	-0.37095	-0.47781	0.03570	-0.30498	0.23095	0.19986
VAR62	0.07501	0.54234	0.06720	0.25668	0.79174	-0.18020	0.23010	0.39156	0.01810	0.15381
VAR63	0.04590	0.39219	-0.17721	0.01370	0.59850	-0.20925	0.06763	0.29064	0.21514	-0.08428
VAR64	-0.20921	0.22636	-0.27333	0.22708	0.17373	0.47560	-0.03163	0.19056	-0.65158	-0.04881

FILE NONAME (CREATION DATE = 27/01/83)

	VAR21	VAR22	VAR23	VAR24	VAR25	VAR26	VAR27	VAR28	VAR29	VAR30
VAR01	-0.21673	0.55353	0.11180	0.49503	-0.12954	0.47917	-0.46625	0.00750	0.56232	0.88171
VAR02	0.08548	-0.46722	-0.36344	-0.30604	0.05188	-0.11325	0.59359	-0.08431	-0.26947	-0.63123
VAR03	0.77586	0.47894	-0.03195	-0.27798	0.52735	-0.76314	-0.20597	0.38865	0.11640	0.06541
VAR04	0.77586	0.26190	0.34704	-0.08565	0.51832	-0.33128	-0.01636	0.59016	-0.01113	0.13571
VAR05	-3.43029	0.40291	0.29657	0.62903	-0.36249	0.30210	-0.32405	-0.28709	0.62489	0.78696
VAR06	0.66700	-0.05202	0.09951	-0.54467	0.45057	-0.66082	0.24231	0.25533	-0.36800	-0.39637
VAR07	0.42049	0.26230	0.09392	0.17420	0.00185	-0.06737	-0.41052	0.02022	-0.01258	0.30173
VAR08	-0.32688	-0.04760	-0.04169	0.47773	-0.20184	0.72987	0.45075	-0.04203	0.10380	0.03171
VAR09	-0.16268	0.23080	-0.58787	0.14235	-0.09189	0.22151	-0.33737	-0.19859	0.65796	0.58678
VAR10	-0.33534	-0.17389	-0.06919	0.11194	-0.44281	0.18514	-0.28853	-0.57715	0.35816	0.21127
VAR11	-0.56939	0.43663	0.06331	0.73813	-0.36067	0.64703	-0.57025	-0.21813	0.72178	0.88575
VAR12	-0.57102	0.00298	-0.11660	0.45346	-0.55709	0.86129	0.06356	-0.41893	0.08290	0.35690
VAR13	-0.37369	0.28712	0.00015	0.29945	-0.40547	-0.32938	-0.28543	-0.36758	0.46516	0.66245
VAR14	-0.46824	0.30382	-0.06882	0.53440	-0.53523	0.62285	-0.27129	-0.46618	0.43055	0.67325
VAR15	-0.49668	-0.54339	0.16511	0.01437	-0.60845	0.29687	-0.36127	-0.61271	-0.45821	-0.08205
VAR16	0.55208	0.0	0.23020	-0.21670	0.07192	-0.17422	0.52322	0.11514	-0.28724	-0.15069
VAR17	-0.46682	0.12744	0.02223	0.73848	-0.51935	0.83596	-0.43784	-0.31982	0.42381	0.71623
VAR18	-0.27618	0.06221	0.48372	0.59028	-0.56176	0.39046	-0.40386	-0.39075	-0.02019	0.32536
VAR19	-0.08213	0.18481	-0.13988	0.52274	-0.05007	0.37035	-0.04028	0.19755	0.15027	0.06218
VAR20	-0.56863	0.16559	0.28774	0.37579	-0.46215	0.33344	-0.63005	-0.46808	0.69013	0.75415
VAR21	1.00000	0.26777	0.02333	-0.29496	0.62328	-0.73294	0.16169	0.59331	-0.20755	-0.32065
VAR22	0.26777	1.00000	-0.10301	0.51701	0.47974	-0.03545	-0.19055	0.55052	0.65431	0.46977
VAR23	0.02333	0.13301	1.00000	-0.03646	0.02096	-0.04544	0.03233	0.11799	-0.16302	0.14571
VAR24	-0.29496	0.51701	-0.03646	1.00000	-0.20523	0.66286	-0.29872	0.0	0.54072	0.50422
VAR25	0.62328	0.47974	0.02096	-0.20523	1.00000	-0.52843	0.18059	0.94417	0.21757	-0.12515
VAR26	0.73294	0.03545	-0.04544	0.66286	-0.52843	1.00000	-0.04780	-0.34304	0.28410	0.44066
VAR27	0.16169	-0.19055	0.03233	-0.29872	0.18059	-0.04780	1.00000	0.17492	-0.38332	-0.60086
VAR28	0.59331	0.55052	0.11799	0.0	0.94417	-0.34304	0.17492	1.00000	0.23043	-0.04456
VAR29	-0.20755	0.65431	-0.16302	0.54072	0.21757	0.28410	-0.38332	0.23043	1.00000	0.79250
VAR30	-0.32065	0.46977	0.14571	0.50422	-0.12515	0.44066	-0.60086	-0.04456	0.79250	1.00000
VAR31	-0.20631	-0.00336	0.30334	0.02086	-0.29477	-0.07935	-0.47650	-0.39617	0.26140	0.47326
VAR32	-0.62810	0.26903	0.05747	0.81904	-0.49255	0.81052	-0.45995	-0.34419	0.62086	0.78941
VAR33	-0.03489	-0.28493	-0.48136	0.13762	-0.30936	0.12404	-0.21949	-0.32763	0.20702	0.07573
VAR34	-0.19434	0.29118	-0.14485	0.67723	0.04795	0.59833	0.29349	0.18378	0.39967	0.13082
VAR35	0.43806	0.63264	0.00634	0.33685	0.75923	-0.22166	-0.09812	0.73479	0.58413	0.20637
VAR36	-0.24130	0.30253	-0.09619	0.40873	-0.40645	-0.28134	-0.16144	-0.47071	0.32688	0.40943
VAR37	-0.06305	0.26800	0.23100	0.56072	-0.46113	0.10089	-0.50008	-0.31935	0.07098	0.28017
VAR38	0.79438	0.35820	0.14246	-0.02076	0.50378	-0.41988	0.23309	0.58988	-0.09284	-0.15685
VAR39	0.65055	0.49491	0.08181	-0.29189	0.80203	0.44068	0.44068	0.71513	0.07000	-0.24680
VAR40	-0.37694	-0.04703	0.09767	0.61730	-0.73270	0.65981	-0.60274	-0.59324	0.10399	0.48997
VAR41	-0.37585	0.25574	-0.09319	-0.00993	-0.20716	0.21969	-0.18858	-0.28334	0.54640	0.68826
VAR42	-0.08732	-0.14466	-0.16741	-0.31907	-0.18568	0.06430	-0.11253	-0.18337	-0.33253	0.03096
VAR43	-0.13945	0.06314	-0.09292	0.51868	0.14211	0.47904	-0.21378	0.27729	0.08167	0.04368
VAR44	0.74953	0.14924	-0.28265	0.63058	-0.45976	0.77871	-0.17669	-0.29024	0.31881	0.32474
VAR45	0.04336	-0.30881	0.11596	-0.24178	-0.56711	-0.33103	-0.31635	-0.64479	-0.27937	-0.01266
VAR46	-0.32326	0.44867	0.09983	0.58346	-0.25788	0.14445	-0.53225	-0.16388	0.46820	0.45568

FILE NONAME (CREATION DATE = 27/01/83)

	VAR21	VAR22	VAR23	VAR24	VAR25	VAR26	VAR27	VAR28	VAR29	VAR30
VAR47	-0.18708	0.50132	-0.06380	0.12063	0.00116	0.04650	-0.39527	-0.06427	0.76489	0.80085
VAR48	0.51072	0.21152	0.19979	0.05524	-0.00254	-0.22326	-0.17785	-0.00862	0.05745	0.28542
VAR49	-0.48298	-0.13304	-0.25390	0.01525	-0.30832	0.54323	0.16188	-0.22831	0.19590	0.26833
VAR50	0.18012	0.09938	-0.10415	0.28117	-0.13931	0.03934	-0.30268	-0.05899	0.11736	0.20084
VAR51	-0.30229	0.18978	-0.06391	-0.37027	-0.24186	-0.00283	-0.25254	-0.39080	0.19392	0.41051
VAR52	-0.22358	0.12046	0.01234	0.11285	0.07976	0.09753	0.03348	0.22162	-0.13069	-0.19308
VAR53	-0.45444	-0.00703	-0.07538	0.40245	-0.67793	0.64467	-0.44245	-0.55995	0.04771	0.51509
VAR54	-0.54193	0.11751	0.11953	0.18987	-0.27128	0.52899	0.17562	-0.38424	0.37686	0.52464
VAR55	-0.03900	0.31765	0.22450	0.37213	-0.29450	-0.08225	-0.68430	-0.26491	0.41014	0.36508
VAR56	-0.18625	0.45099	-0.00405	0.54043	0.04394	0.18240	-0.82886	0.03923	0.72769	0.75008
VAR57	0.25020	0.47319	0.42309	0.12626	0.20308	-0.38924	-0.27330	0.19660	0.45152	0.39414
VAR58	-0.14999	0.49213	-0.10707	0.04860	0.10984	0.04441	-0.31978	0.03948	0.75807	0.77042
VAR59	-0.47969	-0.44722	0.42173	-0.04989	-0.61544	0.17958	-0.56382	-0.63175	-0.22416	0.25335
VAR60	-0.25904	-0.70965	-0.37575	-0.47496	-0.58238	0.14368	-0.15143	-0.64149	-0.50009	-0.27510
VAR61	0.21083	0.64644	-0.61644	0.35826	0.20760	0.12008	-0.13309	0.15331	0.67522	0.30156
VAR62	-0.51006	-0.42171	0.03216	-0.03326	-0.65617	0.38077	-0.10971	-0.57869	-0.55764	-0.15139
VAR63	-0.53361	-0.47778	0.10606	-0.02484	-0.50498	0.38561	0.15889	-0.38441	-0.58032	-0.36342
VAR64	0.31556	0.15246	0.27995	-0.08217	0.21083	-0.10624	0.07238	0.16061	-0.20314	0.00999

	VAR31	VAR32	VAR33	VAR34	VAR35	VAR36	VAR37	VAR38	VAR39	VAR40
VAR01	0.29021	0.69402	-0.17382	0.09023	0.05018	0.41159	0.29135	-0.00678	-0.19109	0.52834
VAR02	-0.47162	-0.40407	0.32601	0.35612	-0.00014	-0.06547	-0.54299	-0.19213	0.18303	-0.50256
VAR03	0.26524	-0.39750	-0.12386	-0.43169	0.44951	0.14157	0.06514	0.54415	0.59593	-0.38259
VAR04	-0.01063	-0.22607	-0.08418	-0.11912	0.43806	-0.21363	-0.06563	0.76212	0.37347	-0.25289
VAR05	0.45167	0.83847	-0.37359	0.36262	0.10105	0.74562	0.48586	-0.30310	-0.17583	0.54929
VAR06	-0.00062	-0.63870	-0.30159	-0.28642	0.24739	0.09970	-0.36117	0.30723	0.57494	-0.50047
VAR07	0.13099	0.15410	-0.12067	-0.07280	0.15724	0.45086	0.26911	0.20897	0.02930	0.32527
VAR08	-0.55304	0.41212	0.04480	0.88774	-0.03062	0.19168	-0.17724	-0.24139	-0.10900	0.13261
VAR09	0.26694	0.40339	0.51245	0.18012	0.14430	0.43212	-0.18526	-0.20842	-0.17877	0.11233
VAR10	0.33348	0.32315	0.80167	0.03488	-0.09793	0.35712	0.03374	-0.56763	-0.47126	0.22409
VAR11	0.40149	0.93422	0.09549	0.27794	0.06504	0.43690	0.51313	-0.29019	-0.44042	0.70014
VAR12	-0.13235	0.63568	-0.10039	0.43574	-0.41487	0.48042	0.03794	-0.38254	-0.45815	0.59170
VAR13	0.69955	0.57242	0.15292	-0.18916	-0.16379	0.40141	0.38322	0.02760	-0.36396	0.44421
VAR14	0.18925	0.77870	-0.04478	0.36535	-0.21852	0.81332	0.34562	-0.43147	-0.29531	0.61817
VAR15	0.29149	0.20575	-0.08883	-0.30760	-0.52273	0.11337	0.24869	-0.47245	-0.70820	0.69264
VAR16	-0.28180	-0.26923	-0.14088	0.12694	-0.08419	0.15961	-0.12358	0.41072	0.42793	-0.33779
VAR17	0.16201	0.90770	0.29000	0.41291	-0.08693	0.37442	0.38582	-0.21634	-0.65824	0.80336
VAR18	0.27783	0.60537	-0.16274	0.15639	-0.17121	0.46628	0.02170	-0.19821	-0.40635	0.78108
VAR19	-0.22405	0.27080	0.34537	0.27800	0.07591	-0.44109	0.32197	0.35615	-0.31745	0.21862
VAR20	0.80703	0.72586	-0.00884	-0.15395	-0.07483	0.54865	0.51965	-0.39751	-0.45065	0.67620
VAR21	-0.20631	-0.62810	-0.03489	-0.19434	0.43806	-0.24130	-0.06305	0.79438	0.65055	-0.57694
VAR22	-0.00336	0.26903	-0.28493	0.29118	0.63264	0.30253	0.26800	0.35820	0.49491	-0.04703

FACTOR ANALYSIS

FILE NONAME (CREATION DATE = 27/01/83)

	VAR31	VAR32	VAR33	VAR34	VAR35	VAR36	VAR37	VAR38	VAR39	VAR40
VAR23	0.37354	0.05747	-0.48136	-0.14485	0.00634	-0.09619	0.23100	0.14246	0.08181	0.09767
VAR24	0.02086	0.91904	0.13362	0.67723	0.33686	0.40873	0.56072	-0.02076	-0.29189	0.61730
VAR25	-0.29477	-0.49255	-0.30936	0.06795	0.75529	-0.40645	-0.46113	0.30378	0.80203	-0.73270
VAR26	-0.07925	0.81052	0.12404	0.59833	-0.22166	0.28134	0.10089	-0.41988	-0.62133	0.65981
VAR27	-0.47650	0.45995	-0.21949	0.29349	-0.09812	-0.16144	-0.50008	0.23309	0.44048	-0.60274
VAR28	-0.39617	-0.34419	-0.32765	0.18378	0.73479	-0.47071	-0.31935	0.58988	0.71515	-0.59324
VAR29	0.26140	0.62086	0.20702	0.39967	0.58413	0.32688	0.07098	-0.09284	0.07000	0.10399
VAR30	0.47326	0.78941	0.07573	0.13082	0.20637	0.40963	0.28017	-0.15685	-0.24680	0.48997
VAR31	1.00000	0.32275	0.13558	-0.49431	0.00605	0.35887	0.38844	-0.02295	-0.32109	0.37744
VAR32	0.32275	1.00000	0.19142	0.46545	0.03268	0.53175	0.46058	-0.36652	-0.56057	0.78673
VAR33	0.19142	0.19142	1.00000	0.08548	0.08872	-0.06110	0.07171	0.00424	-0.48859	0.12468
VAR34	-0.49431	0.46545	0.08548	1.00000	0.36776	0.26698	-0.06273	-0.13325	0.07922	0.06645
VAR35	0.00605	0.03268	0.08872	0.36776	1.00000	0.00040	-0.08239	0.42182	0.52260	-0.32385
VAR36	0.35887	0.53175	-0.06110	0.26698	0.00040	1.00000	0.34561	-0.32541	-0.06454	0.42762
VAR37	0.38844	0.46058	0.07171	-0.06273	-0.08239	0.34561	1.00000	0.08983	-0.32519	0.66740
VAR38	-0.02295	-0.36652	0.00424	-0.13325	0.42182	-0.32541	0.08983	1.00000	0.42127	-0.37266
VAR39	0.32109	0.56057	-0.48859	0.07922	0.52260	-0.06454	-0.32519	0.42127	1.00000	-0.80451
VAR40	0.37744	0.78673	0.12468	0.06445	-0.32385	0.42762	-0.37266	-0.80651	1.00000	0.15155
VAR41	0.52756	0.41359	-0.00578	-0.17164	-0.15337	0.46467	-0.05905	-0.23944	-0.09697	0.21377
VAR42	0.13570	0.12219	-0.19482	-0.58397	-0.51858	-0.13975	-0.13562	0.07500	-0.30325	0.33785
VAR43	-0.39859	0.30502	-0.00180	0.51073	0.32543	-0.15149	-0.08888	-0.10466	-0.23502	0.58533
VAR44	-0.08022	0.66797	0.11810	0.38015	-0.25497	0.10190	0.28922	-0.39306	-0.56000	0.27911
VAR45	0.62245	0.04639	0.29957	-0.64290	-0.46322	0.22270	0.56747	0.00570	-0.33209	0.48918
VAR46	0.43702	0.54827	0.36275	0.01432	0.10385	0.24938	0.80288	-0.09791	-0.22098	0.08567
VAR47	0.52230	0.43821	0.04827	-0.10839	0.14610	0.44307	0.10723	-0.14343	0.07475	0.12496
VAR48	0.54781	0.06442	0.16341	-0.28457	0.21267	0.31542	0.30563	0.61784	0.02617	0.05175
VAR49	-0.39422	0.29867	0.12086	0.32539	-0.45764	0.01408	-0.30927	-0.48543	-0.20998	0.30923
VAR50	0.46876	0.19895	0.53722	-0.23963	0.13468	-0.10955	0.60403	0.37303	-0.40725	0.11145
VAR51	0.69657	0.11254	0.16958	-0.38221	-0.29761	0.13497	-0.19393	-0.17819	-0.31296	0.05418
VAR52	-0.18487	-0.07727	-0.25286	-0.12503	-0.14036	-0.55271	0.17016	0.12003	-0.09834	0.84931
VAR53	0.24942	0.65551	0.04148	-0.30253	-0.47836	0.46439	0.37991	-0.28665	-0.68584	0.24633
VAR54	0.34506	0.54312	-0.17411	0.23220	-0.21273	0.64430	-0.06977	-0.34791	-0.11904	0.47660
VAR55	0.70821	0.46765	0.23693	-0.24738	0.10915	0.36317	0.81900	0.05312	-0.23979	0.49311
VAR56	0.55572	0.63085	0.19682	0.06300	0.50793	0.32668	0.37015	-0.12493	-0.25815	-0.11684
VAR57	0.41410	0.11939	0.07276	-0.09251	0.38533	0.19581	0.67914	0.19820	0.38740	-0.00485
VAR58	0.53257	0.36308	0.05325	-0.13458	0.19740	0.33534	-0.06377	-0.05565	0.09648	0.67711
VAR59	0.50705	0.32055	-0.11214	-0.41966	-0.50873	0.22374	0.37533	-0.55531	-0.60927	0.09098
VAR60	-0.13613	-0.17680	0.32704	-0.30187	-0.83548	-0.07410	-0.27573	-0.35665	-0.47629	-0.04675
VAR61	0.06307	0.26730	0.09091	0.22917	0.39951	0.25204	-0.00273	-0.06882	0.14686	0.58774
VAR62	-0.05934	0.12813	0.27180	-0.25105	-0.81613	0.04400	0.21779	-0.44425	-0.58032	0.35178
VAR63	-0.33655	0.01325	-0.28228	-0.01990	-0.72563	-0.23091	0.10296	-0.43734	-0.43642	0.0
VAR64	-0.05589	-0.10477	-0.59551	0.02914	0.14544	0.41304	-0.14724	0.06272	0.35341	0.0

FILE NONAME (CREATION DATE = 27/01/83)

	VAR41	VAR42	VAR43	VAR44	VAR45	VAR46	VAR47	VAR48	VAR49	VAR50
VAR01	0.64231	0.34441	0.09749	0.37170	-0.08519	0.32600	0.65540	0.34420	0.28508	0.28410
VAR02	-0.37495	-0.44028	0.01181	-0.26930	-0.19134	-0.56248	-0.44663	-0.33809	0.14171	-0.37870
VAR03	0.12837	0.05588	-0.36512	-0.68200	-0.25781	-0.03323	0.33383	0.63018	-0.52935	0.18258
VAR04	-0.14523	0.08197	0.07821	-0.60986	-0.09772	-0.34078	-0.02200	0.68217	-0.32820	0.31292
VAR05	0.55125	-0.28758	-0.07632	0.32904	0.10644	0.35609	0.63154	0.21267	0.18605	-0.03448
VAR06	-0.19372	0.03377	-0.15026	-0.89066	0.03464	-0.61470	-0.20174	0.40752	-0.51317	-0.20727
VAR07	0.00660	0.18319	0.28631	-0.37072	0.13890	-0.14597	0.08152	0.65387	-0.28037	0.13399
VAR08	-0.13506	-0.33966	0.43259	0.39133	-0.53974	-0.21996	-0.24070	-0.32483	0.55034	-0.31792
VAR09	0.69069	0.11068	-0.09689	0.14721	0.00959	0.00383	0.69607	0.23832	0.35939	0.20275
VAR10	0.38093	-0.07876	-0.16663	0.24674	0.34599	0.16823	0.35827	0.05907	0.20265	0.30003
VAR11	0.54500	-0.04131	0.14368	0.67116	0.01232	0.70955	0.63242	0.05644	0.28836	0.22295
VAR12	0.35512	0.34302	0.28057	0.59731	-0.22935	-0.06453	0.09209	-0.06742	0.58186	-0.09750
VAR13	0.80457	0.34701	-0.40774	0.42934	0.38320	0.52668	0.71688	0.41190	0.14051	0.52244
VAR14	0.60439	0.05484	-0.02532	0.44781	0.07753	0.30934	0.55033	0.13251	0.46721	-0.11623
VAR15	-0.14663	0.39873	0.30815	0.21506	0.29668	0.03538	-0.35293	-0.07986	-0.17591	-0.04762
VAP16	-0.03566	-0.08285	-0.32118	-0.53220	0.05373	-0.50231	-0.08545	0.43407	0.13580	-0.16216
VAR17	0.23793	0.07360	0.41592	0.58690	-0.05647	0.29949	0.25879	0.18352	0.36918	0.31488
VAR18	-0.10882	-0.18992	0.17937	0.26286	0.33715	0.54642	-0.03622	0.17434	-0.15238	0.06383
VAR19	-0.24548	0.02249	0.32443	0.61443	-0.16711	0.40054	-0.18464	-0.11478	0.10017	0.56615
VAR20	0.62205	0.04262	-0.15681	0.33439	0.39280	0.65823	0.64987	0.21745	-0.02506	0.18144
VAR21	-0.37585	-0.08732	-0.13945	-0.74953	0.04336	-0.32326	-0.18708	0.51072	-0.48298	0.18012
VAR22	0.25574	-0.14466	0.06314	0.14904	-0.30881	0.44867	0.50132	0.21152	-0.13304	0.09938
VAR23	-0.09319	-0.14741	-0.09292	-0.28265	0.11596	0.09983	-0.06380	0.19979	-0.25390	-0.10415
VAR24	-0.00993	-0.31907	0.31868	0.63058	-0.24178	0.58346	0.12063	0.05524	0.01525	0.28117
VAR25	-0.20716	-0.18568	0.14211	-0.45976	-0.56711	-0.25788	0.00116	-0.00254	-0.30832	-0.13931
VAR26	0.21969	0.06430	0.47904	0.77871	-0.33103	0.14845	0.04650	-0.22326	0.54323	0.03934
VAR27	-0.18858	-0.11253	-0.21378	-0.17669	-0.31635	-0.53225	-0.39527	-0.17785	0.16188	-0.30268
VAR28	-0.29334	-0.18357	0.27729	-0.29024	-0.64479	-0.16388	-0.06427	-0.00862	-0.22831	-0.05699
VAR29	0.54640	-0.33253	0.08167	0.31881	-0.27937	0.46820	0.76489	0.05745	0.19590	0.11736
VAR30	0.69826	0.03096	0.84388	0.32474	-0.01266	0.45568	0.80085	0.28542	0.26833	0.20084
VAP31	0.52756	0.13570	-0.39899	-0.08022	0.62245	0.43702	0.52230	0.54781	-0.39422	0.46876
VAR32	0.41359	-0.12219	0.30502	0.66797	-0.04639	0.54827	0.43621	0.06442	0.29667	0.19895
VAR33	-0.00578	-0.19482	-0.00180	0.11810	0.24957	0.06275	0.04827	0.16341	0.12086	0.53722
VAP34	-0.17164	-0.58397	0.51073	0.38015	-0.64290	0.01432	-0.10839	-0.28457	0.32539	-0.23963
VAR35	-0.15337	-0.51858	0.32543	-0.25497	-0.46522	0.10385	0.14810	0.21267	-0.45764	0.13468
VAR36	0.46667	-0.13975	-0.15149	0.18190	0.22270	0.24938	0.44307	0.31542	0.01408	-0.10955
VAP37	0.05905	0.13562	-0.06888	0.28922	0.56747	0.80288	0.10723	0.30563	-0.30927	0.40403
VAR38	-0.23944	0.07500	-0.10466	-0.39306	0.00570	-0.09791	-0.14343	0.61784	-0.48543	0.57303
VAR39	-0.09697	-0.38325	-0.25502	-0.56008	-0.33209	-0.22898	0.07475	0.02617	-0.20998	-0.40725
VAP40	0.15155	0.21377	0.33785	0.58533	0.27911	0.48918	0.08567	0.12496	0.05175	0.30823
VAR41	1.00000	0.33148	-0.49249	0.21278	0.17246	0.19602	0.89484	0.22130	0.41088	0.05154
VAR42	0.33148	1.00000	-0.07508	0.13252	0.13929	-0.24082	0.04350	0.18434	0.11464	0.26487
VAR43	-0.49249	-0.07508	1.00000	0.31441	-0.64463	-0.10707	-0.65282	-0.25892	-0.05607	0.00466
VAP44	0.21278	0.13252	0.31441	1.00000	-0.19791	0.52480	0.12590	-0.45155	0.47046	0.12610
VAR45	0.17246	0.13929	-0.64463	-0.19791	1.00000	0.33138	0.16790	0.44081	-0.25471	0.36328
VAP46	0.19602	-0.24082	-0.10707	0.52480	0.33138	1.00000	0.41350	-0.02129	-0.14326	0.28754

FILE HQNAME (CREATION DATE = 27/01/83)

	VAR41	VAR42	VAR43	VAR44	VAR45	VAR46	VAR47	VAR48	VAR49	VAR50
VAR47	0.89484	0.04350	-0.45282	0.12590	0.16790	0.41350	1.00000	0.24446	0.27714	0.06109
VAR48	0.22130	0.18434	-0.25890	-0.45155	0.44081	-0.02129	0.24446	1.00000	-0.46876	0.63543
VAR49	0.41088	0.11464	-0.05607	0.47046	-0.25471	-0.14326	0.27714	-0.46876	1.00000	-0.38326
VAR50	0.05154	0.26487	0.00466	0.12610	0.36328	0.28754	0.06109	0.63543	-0.38326	1.00000
VAR51	0.80038	0.55604	-0.48412	-0.01222	0.38567	-0.02589	0.61282	0.29725	0.15609	0.26512
VAR52	-0.20433	0.26812	0.14740	0.55535	-0.17141	0.39383	-0.22739	-0.46338	-0.01069	0.15266
VAR53	0.43204	0.55829	0.19247	0.49741	0.20719	0.17021	0.21791	0.24358	0.29859	0.25431
VAR54	0.79351	0.11076	-0.30647	0.28989	-0.02156	0.06456	0.98244	0.10991	0.45190	-0.16652
VAR55	0.29683	-0.18836	-0.30753	0.08909	0.65294	0.81190	0.53589	0.44539	-0.29200	0.64860
VAR56	0.30141	-0.13153	0.31276	0.20149	0.01841	0.55126	0.52843	0.26167	-0.25752	0.34387
VAR57	0.29883	-0.52214	-0.47346	-0.25095	0.34348	0.59711	0.54369	0.27501	-0.24407	0.01923
VAR58	0.91382	0.15569	-0.40501	0.09612	0.05574	0.27264	0.97114	0.27152	0.25847	0.12546
VAR59	0.12544	0.23559	0.00895	0.06697	0.49964	0.21828	0.04539	0.02134	-0.04788	-0.07730
VAR60	0.15116	0.51731	-0.24181	0.08619	0.32538	-0.44281	-0.15564	-0.14422	0.52263	-0.05647
VAR61	0.44137	-0.01952	-0.01977	0.49153	-0.25538	0.43806	0.52545	-0.17686	0.10581	-0.12003
VAR62	-0.03829	0.59966	0.13736	0.43560	0.20931	0.01641	-0.31311	-0.28070	0.22779	-0.12331
VAR63	-0.29206	0.29421	0.20375	0.50149	-0.01459	0.02107	-0.51758	-0.61260	0.31200	-0.29379
VAR64	-0.04156	0.14138	0.18616	-0.49418	-0.19455	-0.45416	-0.09961	0.34460	-0.25631	-0.34922

	VAR51	VAR52	VAR53	VAR54	VAR55	VAR56	VAR57	VAR58	VAR59	VAR60
VAR01	0.32651	-0.05141	0.70653	0.52771	0.38349	0.54089	0.17298	0.64833	0.19285	-0.17608
VAR02	-0.28629	-0.36242	-0.50404	-0.12989	-0.58005	-0.51473	-0.33641	-0.42448	-0.36624	0.32023
VAR03	0.13945	-0.33450	-0.24023	-0.22274	0.31166	0.21824	0.47514	0.34382	-0.21395	-0.32958
VAR04	-0.08696	-0.29186	-0.09528	-0.25019	0.02452	0.07160	0.19976	0.05615	-0.23103	-0.31219
VAR05	0.13735	0.29900	0.44963	0.70260	0.59875	0.53754	0.49589	0.51060	0.31232	-0.33811
VAR06	-0.01818	-0.53619	-0.33957	-0.18159	-0.27856	-0.20883	-0.01490	-0.14701	-0.09871	-0.06639
VAR07	-0.04744	-0.55431	0.47097	-0.02898	0.23593	0.33682	0.05590	0.04793	0.25391	-0.10764
VAR08	-0.45463	-0.13938	0.15590	0.35672	-0.43719	-0.24821	-0.33784	-0.25150	-0.23851	0.06675
VAR09	0.56533	-0.47659	0.32970	0.42011	0.18222	0.47602	-0.01825	0.73749	-0.11800	0.20310
VAR10	0.44166	-0.34224	0.20623	0.20190	0.27614	0.31854	-0.08260	0.34053	0.03947	0.38722
VAR11	0.21853	0.08910	0.58840	0.50198	0.60611	0.69739	0.31447	0.55591	0.29411	-0.26882
VAR12	0.08903	-0.07643	0.79507	0.65482	-0.19427	-0.02464	-0.47979	0.08915	0.19300	0.34170
VAR13	0.67002	0.08187	0.53097	0.63569	0.57396	0.38945	0.24870	0.71405	0.15986	0.02572
VAR14	0.18381	-0.33336	0.74102	0.73252	0.32969	0.32335	0.09583	0.44707	0.29552	0.08918
VAR15	0.16373	0.09612	0.55333	-0.02003	0.04572	0.12245	-0.45001	-0.38231	0.82399	0.34046
VAR16	-0.19310	-0.51483	-0.05213	0.16748	-0.20857	-0.53628	0.09681	-0.09645	-0.26884	0.14359
VAR17	0.08327	-0.12784	0.78599	0.39970	0.32136	0.49345	-0.09912	0.22057	0.30791	0.03424
VAR18	-0.27538	-0.04320	0.51699	0.14077	0.57421	0.31551	0.28933	-0.20914	0.61727	-0.22607
VAR19	-0.28904	0.66319	0.07979	-0.28079	0.11027	0.05773	-0.08646	-0.15854	-0.33058	-0.13499
VAR20	0.51460	-0.09108	0.51625	-0.54263	0.73528	0.69608	0.41228	0.56127	0.64231	-0.18381
VAR21	-0.30229	-0.22358	-0.45444	-0.54193	-0.03900	-0.18625	0.25020	-0.14999	-0.47969	-0.25984
VAR22	-0.18978	0.12046	-0.00703	0.11751	0.31765	0.45099	0.47319	0.48213	-0.44722	-0.70565

FILE NQNAME (CREATION DATE = 27/01/83)

	VAR51	VAR52	VAR53	VAR54	VAR55	VAR56	VAR57	VAR58	VAR59	VAR60
VAR23	-0.06391	0.01234	-0.07538	0.11953	0.22450	-0.00405	0.42309	-0.10707	0.42173	-0.37575
VAR24	-0.37027	0.11285	0.40245	0.18987	0.37213	0.54043	0.12626	0.04860	-0.04989	-0.47496
VAR25	-0.24186	0.07976	-0.67793	-0.37128	-0.29450	0.04394	0.20308	0.10984	-0.61544	-0.58238
VAR26	-0.00283	0.08753	0.64467	0.52899	-0.08225	0.18240	-0.38924	0.04441	0.17958	0.14368
VAR27	-0.25254	0.03348	-0.44245	0.17562	-0.68430	-0.82886	-0.27330	-0.31978	-0.56382	0.15143
VAR28	-0.39080	0.22162	-0.55995	-0.38424	-0.26491	0.03923	0.19660	0.03348	-0.63175	-0.64149
VAR29	0.19392	-0.13069	0.04771	0.37686	0.41014	0.72769	0.45152	0.75807	-0.22416	-0.50009
VAR30	0.41051	-0.19308	0.51509	0.52464	0.56508	0.75008	0.39414	0.77042	0.25335	-0.27510
VAR31	0.68657	-0.18487	0.24842	0.34506	0.70821	0.55572	0.41410	0.50257	0.50705	-0.13613
VAR32	0.11254	-0.07727	0.65551	0.54312	0.46765	0.63085	0.11939	0.36308	0.32055	-0.17688
VAR33	0.16958	-0.25286	0.04148	-0.17411	0.23693	0.19682	-0.07276	0.05325	-0.11214	0.32704
VAR34	-0.58221	-0.12503	-0.02553	0.23220	-0.24738	0.04300	-0.09251	-0.13458	-0.41966	-0.30187
VAR35	-0.29761	-0.14036	-0.47636	-0.21273	0.10915	0.50793	0.38533	0.19740	-0.50873	-0.83548
VAR36	0.13497	0.55271	0.46439	0.64430	0.36317	0.32668	0.19581	0.22374	0.2374	-0.07410
VAR37	-0.19393	0.17016	0.37991	-0.06977	0.81900	0.37015	0.47914	-0.06377	0.37533	-0.27573
VAR38	-0.17819	0.12003	-0.28665	-0.34791	0.05312	-0.12493	0.19820	-0.05565	-0.55531	-0.35665
VAR39	0.31296	-0.09834	-0.68584	-0.11904	-0.23979	-0.25815	0.38740	0.09648	-0.60927	-0.47629
VAR40	0.11145	0.05418	0.84931	0.24633	0.47660	0.49311	-0.11684	-0.00485	0.67711	0.09098
VAR41	0.80038	-0.20433	0.40204	0.79351	0.29683	0.30141	0.20883	0.91382	0.12544	0.15116
VAR42	0.55604	0.26812	0.55829	0.11076	-0.18836	-0.13153	-0.52214	0.15569	0.23559	0.31731
VAR43	-0.48412	0.14740	0.19247	-0.30647	-0.30753	0.31276	-0.47346	-0.40581	0.00895	-0.24181
VAR44	-0.01222	0.55535	0.49741	0.28989	0.08909	0.20149	-0.25095	0.09612	0.06697	0.08619
VAR45	0.38567	0.17141	0.20719	-0.02156	0.65294	0.01841	0.34348	0.05574	0.49964	0.32538
VAR46	-0.02589	0.39383	0.17021	0.06456	0.81190	0.55126	0.39711	0.27264	0.21628	-0.44281
VAR47	0.41282	-0.22739	0.21791	0.58244	0.53589	0.52843	0.54369	0.97114	0.04539	-0.15564
VAR48	0.29725	0.46338	0.24358	0.10991	0.44539	0.26167	0.27501	0.27152	0.02134	-0.14422
VAR49	0.15609	-0.01069	0.29899	0.45190	-0.29200	-0.25752	-0.24487	0.26847	-0.04788	0.52263
VAR50	0.26512	0.15266	0.25433	-0.16652	0.44860	0.34387	0.01923	0.12546	-0.07730	-0.05647
VAR51	1.00000	-0.16693	0.32161	0.48821	0.20926	0.22897	-0.02389	0.69353	0.32451	0.38979
VAR52	-0.16693	1.00000	-0.07015	-0.28549	-0.06799	-0.13106	-0.12682	-0.19799	-0.11004	-0.12507
VAR53	0.32161	-0.07015	1.00000	0.42598	0.23946	0.28888	-0.31415	0.18618	0.52942	0.36304
VAR54	0.48821	0.28549	0.42598	1.00000	0.05997	0.06875	0.04468	0.57989	0.13487	0.10935
VAR55	0.20926	-0.06799	0.23946	0.05997	1.00000	0.63908	0.73950	0.39500	0.38415	-0.33337
VAR56	0.22897	-0.13106	0.28888	0.06875	0.63908	1.00000	0.35933	0.49974	0.28297	-0.50390
VAR57	-0.02389	0.12682	-0.31415	0.04468	0.73950	0.35933	1.00000	0.41423	0.01663	-0.39932
VAR58	0.69353	-0.19799	0.18618	0.57989	0.39500	0.49974	0.41423	1.00000	-0.05247	-0.13060
VAR59	0.32451	-0.11004	0.52942	0.13487	0.38415	0.28297	0.01663	-0.05247	1.00000	0.24421
VAR60	0.38979	-0.12507	0.36304	0.10935	-0.33337	-0.50390	-0.59932	-0.13060	0.24421	1.00000
VAP61	0.15934	0.26814	-0.01746	0.22648	0.13628	0.38775	0.09800	0.55220	-0.45257	-0.26980
VAR62	0.07906	0.34760	0.64525	0.08890	-0.13584	-0.25065	-0.53277	-0.35495	0.61549	0.55424
VAP63	-0.21561	0.55805	0.28983	0.04764	-0.31523	-0.45802	-0.49251	-0.56291	0.39394	0.43348
VAP64	-0.12137	-0.49808	0.18450	0.16525	-0.23465	-0.00862	-0.10509	-0.08746	0.16364	-0.15996

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FILE NONAME (CREATION DATE = 27/01/83)

	VAR61	VAR62	VAR63	VAR64
VAR01	0.26272	0.10779	-0.17466	0.21985
VAR02	-0.12676	-0.23671	0.09318	-0.85584
VAR03	0.11472	0.49074	0.72829	0.39314
VAR04	-0.37752	-0.42679	-0.93779	0.44654
VAR05	0.20941	-0.06136	-0.19024	0.12623
VAR06	-0.32470	-0.25870	0.40751	0.72901
VAR07	-0.27062	0.03888	-0.33803	0.74410
VAR08	0.36471	0.05556	0.26479	0.07186
VAR09	0.53278	-0.29779	-0.55554	-0.09803
VAR10	0.41216	-0.12502	-0.26888	-0.45197
VAR11	0.40251	0.07501	0.04590	-0.20921
VAR12	0.06163	0.54234	0.39219	0.22636
VAR13	0.42157	0.06720	-0.17721	-0.27333
VAR14	-0.22927	0.25668	0.01370	0.22708
VAR15	-0.37095	0.79174	0.59859	0.17373
VAR16	-0.47781	-0.18020	-0.20925	0.47560
VAR17	0.03570	0.23010	0.06763	-0.03163
VAR18	-0.30498	0.39156	0.29064	0.19056
VAR19	0.23095	0.01810	0.21514	-0.65158
VAR20	0.19986	0.15381	-0.08428	-0.04881
VAR21	-0.21083	-0.51006	-0.53361	0.31556
VAR22	0.64646	-0.42171	-0.47778	0.15246
VAR23	-0.61646	0.03216	0.10606	0.27985
VAR24	0.35826	-0.03326	-0.02484	-0.08217
VAR25	0.20760	-0.65617	-0.50498	0.21083
VAR26	0.12003	0.38077	0.38561	0.10624
VAR27	-0.13309	-0.10971	0.15889	0.07238
VAR28	0.19331	-0.57869	-0.38441	0.16061
VAR29	0.67522	0.55764	-0.58032	0.20314
VAR30	0.30156	-0.15139	-0.36342	0.00593
VAR31	0.06307	-0.05934	-0.33655	-0.05589
VAR32	0.26739	0.12813	0.01325	-0.10477
VAR33	0.09091	-0.27180	-0.28228	-0.59551
VAR34	0.22917	-0.25105	-0.01990	0.02914
VAR35	0.39951	-0.81613	0.72563	0.14544
VAR36	0.25204	0.04400	-0.23091	0.41304
VAR37	-0.00273	0.21779	0.10296	-0.14724
VAR38	-0.06882	-0.44425	-0.43734	0.06272
VAR39	0.14686	-0.58032	-0.43642	0.35341
VAR40	-0.04675	0.58774	0.35178	0.0
VAR41	0.44137	-0.03829	-0.29206	-0.04156
VAR42	-0.01952	0.59966	0.29421	0.14138
VAR43	-0.01977	0.13736	0.20375	0.18616
VAR44	0.49153	0.43560	0.50149	-0.49418
VAR45	-0.25536	0.20931	-0.01459	-0.19455
VAR46	0.43806	0.01641	0.02107	-0.45416

FACTOR ANALYSIS

27/01/83

PAGE 18

FILE NDNAM ICREATION DATE = 27/01/831

	VAR61	VAR62	VAR63	VAR64
VAR47	0.52545	-0.31311	-0.51758	-0.09961
VAR48	-0.17686	-0.28070	-0.61260	0.34460
VAR49	0.10581	0.22779	0.31200	-0.25631
VAR50	0.12003	-0.12331	-0.29379	-0.34922
VAR51	0.15934	0.07906	-0.21561	-0.12137
VAR52	0.26814	0.34760	0.55805	-0.49808
VAR53	-0.01746	0.64525	0.28983	0.18450
VAR54	0.22648	0.08890	-0.04764	0.16525
VAR55	0.13628	-0.13564	-0.31523	-0.23465
VAR56	0.38775	-0.25065	-0.45802	-0.00862
VAR57	0.09800	-0.53277	-0.49251	-0.10509
VAR58	0.55220	-0.39495	-0.56291	-0.08746
VAR59	-0.45257	0.61549	0.39394	0.16364
VAR60	-0.26989	0.59424	0.43348	-0.15996
VAR61	1.00000	-0.26784	-0.28419	-0.32772
VAR62	-0.26784	1.00000	0.86549	0.08495
VAR63	-0.28419	0.86549	1.00000	-0.14715
VAR64	0.32772	0.08495	-0.14715	1.00000

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FACTOR ANALYSIS

26/01/83

PAGE 25

FILE MCNAME (CREATION DATE = 26/01/83)

DELTA = 0.0

ROTATION FOR DIRECT OBLIMIN LOADINGS

ITERATION	DIRKOB CRITERION
-----------	---------------------

0	43.194301
1	42.531619
2	41.297119
3	39.758926
4	38.128754
5	36.646393
6	35.385666
7	34.359207
8	33.579626
9	32.990997
10	32.526184
11	32.143005
12	31.816864
13	31.533142
14	31.285019
15	31.071106
16	30.891647
17	30.745605
18	30.629959
19	30.539307
20	30.468796
21	30.414093
22	30.371445
23	30.338104
24	30.311798
25	30.290926

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FILE NCRNAME (CREATION DATE = 26/01/83)

AFTER ROTATION WITH KAISER NORMALIZATION

FACTOR PATTERN

	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3	FACTOR 4	FACTOR 5	FACTOR 6	FACTOR 7	FACTOR 8	FACTOR 9	FACTOR 10
VAR01	0.73327	-0.23607	0.21649	0.09003	0.12444	0.20394	0.27043	-0.11152	0.10231	0.15926
VAR02	-0.45002	0.28582	0.19686	-0.27457	0.15401	-0.31040	-0.49503	0.28917	0.03629	-0.13712
VAR03	0.10782	0.13709	-0.44524	0.10971	0.45719	0.30655	0.11472	0.05129	0.22297	-0.29400
VAR04	0.33075	0.17489	-0.02218	-0.20609	0.29591	0.63326	0.16234	0.09488	-0.32985	-0.23644
VAR05	0.31306	0.23368	0.17896	-0.48244	0.18100	-0.13752	0.06838	0.00355	-0.04426	0.41693
VAR06	-0.32431	0.03675	-0.28646	-0.25653	0.75394	0.07501	0.12369	0.05291	-0.02427	0.00525
VAR07	0.24813	-0.24221	0.02432	0.19405	0.51344	0.23575	0.03311	-0.14971	-0.02026	-0.30470
VAR08	0.02363	0.08651	0.11355	-0.06843	-0.00054	-0.15610	-0.06873	0.31685	-0.08919	-0.09610
VAR09	0.44556	0.04564	0.03214	-0.24748	0.25011	0.02196	-0.35180	-0.10929	0.44186	0.17262
VAR10	-0.04121	0.04756	-0.01570	0.03097	0.02853	-0.06927	-0.03311	-0.13523	0.36369	0.17945
VAR11	0.49169	0.05009	0.32221	0.34880	-0.18652	-0.02032	0.33637	-0.26237	0.08341	0.23508
VAR12	0.13674	-0.54052	0.60916	-0.02695	0.15794	-0.05177	0.35080	0.11297	0.09459	0.17410
VAR13	0.23054	-0.20071	0.02167	0.15473	-0.22122	0.35044	-0.03931	0.06916	0.14539	0.09153
VAR14	0.40663	-0.26311	0.37751	0.38470	0.34362	-0.20671	-0.03777	0.11986	0.10771	0.19311
VAR15	-0.33734	-0.52257	0.05834	0.05349	0.14677	-0.13362	-0.01615	-0.35247	-0.22482	0.12099
VAR16	0.17451	-0.04831	0.13326	0.06796	0.42118	0.23800	0.08639	-0.00104	-0.26600	-0.11742
VAR17	0.45053	-0.15090	0.03484	0.16628	0.00203	0.19727	-0.21196	-0.21294	-0.13010	0.00205
VAR18	-0.01212	-0.10640	0.23075	0.78625	0.15663	-0.07567	0.12205	-0.14614	-0.32009	-0.04149
VAR19	0.06612	-0.06328	0.32292	-0.15032	-0.76511	-0.48454	-0.04019	0.02191	0.09309	-0.26310
VAR20	0.21131	0.05756	-0.00992	0.35166	0.02795	-0.11092	0.01029	0.02922	-0.09454	0.58053
VAR21	-0.03660	0.16777	-0.34921	0.02193	0.31309	0.47786	0.06101	0.29376	0.04381	-0.45167
VAR22	0.25895	0.19615	0.04555	0.29762	0.10031	0.13280	0.46743	0.04379	0.60995	-0.07507
VAR23	0.06596	0.28867	0.06145	0.14266	-0.05760	0.07510	0.48201	0.01107	-0.83627	0.31415
VAR24	0.02385	0.13511	0.69717	0.46896	-0.06677	0.19284	0.04465	-0.20097	0.24110	-0.07146
VAR25	0.03081	0.49976	-0.19782	-0.43323	0.04617	0.12094	0.42942	-0.06325	0.15693	-0.21695
VAR26	0.15954	-0.20445	-0.44025	-0.04974	-0.17532	-0.03358	-0.36646	-0.11707	-0.05161	0.18247
VAR27	-0.45106	0.04077	0.32272	-0.28127	-0.10014	0.05097	0.16713	0.72990	-0.01990	0.24372
VAR28	0.13049	0.44339	-0.01907	-0.33309	-0.09595	0.23765	0.41404	-0.01342	0.19159	-0.32849
VAR29	0.49307	0.54303	0.20088	0.00866	-0.07544	-0.03723	-0.05913	-0.21150	0.33445	0.19790
VAR30	0.73616	0.13672	0.17000	0.08677	0.03653	0.05962	0.01623	-0.29764	-0.02994	0.25161
VAR31	-0.03791	0.11363	-0.25032	0.17186	0.06416	0.25316	-0.12120	-0.33719	-0.16757	0.75470
VAR32	0.31262	0.05077	0.59439	0.30319	-0.04319	-0.09401	-0.10840	-0.27061	0.00647	0.23799
VAR33	0.04853	0.10800	0.07429	-0.00052	-0.20030	0.24786	-0.05063	-0.05456	0.02067	-0.15391
VAR34	-0.03534	0.37237	0.86913	0.06606	0.03091	-0.12973	-0.13272	0.16021	0.17286	-0.16363
VAR35	-0.05179	0.77157	0.16204	-0.11608	0.15654	0.26481	0.15837	-0.28580	0.23771	-0.07493
VAR36	-0.10628	-0.05998	0.26977	0.46546	0.04620	-0.16570	-0.08436	0.07757	0.34307	0.37309
VAR37	-0.04397	-0.13164	-0.04609	0.76727	-0.07515	0.19711	0.01421	-0.05332	0.00493	-0.10274
VAR38	-0.10091	0.09804	-0.05853	-0.03492	-0.08192	0.17720	0.19130	0.31631	0.01911	-0.08929
VAR39	-0.01974	0.40089	-0.28286	-0.08421	0.23893	-0.04664	0.17437	0.41507	0.25350	-0.10757
VAR40	0.07907	-0.40495	0.34552	0.43021	0.04589	0.05977	-0.17175	-0.44320	-0.10194	0.07052
VAR41	0.43683	-0.11036	-0.11363	-0.12692	0.04286	-0.06363	-0.01819	0.11805	0.21670	0.44018

FACTOR ANALYSIS

FILE: NONAME (CREATION DATE: 26/01/83)

VAR	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3	FACTOR 4	FACTOR 5	FACTOR 6	FACTOR 7	FACTOR 8	FACTOR 9	FACTOR 10
VAR42	0.15897	-0.87794	-0.24949	-0.37681	-0.05381	0.29883	-0.20143	-0.10426	0.11613	0.15945
VAR43	-0.05605	-0.02083	0.60233	-0.24794	-0.87182	0.03981	-0.10614	-0.62922	0.00329	-0.46961
VAR44	0.09714	-0.32262	0.43770	0.18867	-0.23285	-0.12760	0.03407	-0.14542	0.32999	0.06272
VAR45	-0.10375	-0.24015	-0.55697	0.57817	0.04116	0.12681	-0.40251	-0.13226	-0.18495	0.18633
VAR46	0.06620	0.13748	-0.11461	0.76864	-0.38984	-0.04542	0.10265	-0.19205	0.21930	0.10607
VAR47	0.63500	0.18459	-0.24681	0.08381	0.04860	-0.10430	-0.02272	0.03639	0.25588	0.41988
VAR48	0.01129	-0.00881	-0.01903	0.14070	0.42954	0.78887	-0.13434	0.10212	-0.10652	0.26829
VAR49	0.61202	-0.23553	0.22763	-0.20960	-0.25302	-0.44098	-0.18836	0.38273	-0.01211	-0.11085
VAR50	-0.11933	-0.10258	0.04265	-0.08829	-0.26202	0.30700	-0.31268	-0.14503	0.05817	0.16138
VAR51	0.25961	-0.20162	-0.34845	-0.39565	-0.01880	0.09859	-0.21395	-0.14916	-0.03359	0.70199
VAR52	-0.12913	-0.28952	-0.10625	0.06196	-0.79112	0.06503	0.48543	-0.19883	0.17691	-0.07557
VAR53	0.31216	-0.70661	0.28964	0.17384	0.20855	0.13947	-0.06820	-0.18726	0.03474	0.08135
VAR54	0.15650	-0.05842	0.40581	-0.06314	0.14587	-0.13270	0.09451	0.28258	0.03697	0.81021
VAR55	0.22059	0.19289	-0.29820	0.74142	-0.04973	0.15815	-0.15939	-0.17106	-0.04011	0.13082
VAR56	0.27699	0.33383	0.03184	0.13620	0.13909	0.08310	-0.07291	-0.74716	0.14548	0.09063
VAR57	0.29677	0.60923	-0.37458	0.59713	-0.05029	-0.05503	0.12413	0.16832	-0.12222	0.09632
VAR58	0.61170	0.17119	-0.21034	-0.14665	0.01228	0.01258	-0.00031	0.00021	0.27128	0.48942
VAR59	0.10594	-0.28676	-0.18218	0.23300	0.17190	-0.31451	-0.03662	-0.48649	-0.52079	0.15810
VAR60	0.09103	-0.67338	-0.14831	-0.24904	-0.00911	-0.15738	-0.51526	0.25074	-0.03896	-0.05385
VAR61	-0.03607	0.07709	-0.00531	0.02306	-0.18274	-0.06550	0.06332	-0.10504	0.91058	0.19363
VAR62	-0.09381	-0.83293	0.01660	0.14332	-0.04651	-0.22758	0.17393	-0.13079	-0.09608	-0.04519
VAR63	-0.18624	-0.61353	0.13065	0.11845	-0.36444	-0.36676	0.23194	0.00455	-0.19762	-0.14404
VAR64	-0.05082	-0.14625	0.14332	-0.11393	0.87486	-0.01147	0.42676	-0.05825	-0.02288	0.00177

FACTOR CORRELATIONS

	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3	FACTOR 4	FACTOR 5	FACTOR 6	FACTOR 7	FACTOR 8	FACTOR 9	FACTOR 10
FACTOR 1	1.00000	0.01042	0.15076	0.18656	0.07701	0.10795	-0.02840	-0.13619	0.21324	0.34083
FACTOR 2	0.01042	1.00000	-0.11321	-0.01989	0.07039	0.13759	-0.13454	-0.09945	0.19855	-0.11788
FACTOR 3	0.15076	-0.11321	1.00000	0.10503	-0.05985	-0.16675	-0.01398	-0.06948	0.07143	-0.03918
FACTOR 4	0.18656	-0.01989	0.10503	1.00000	-0.01071	0.04837	-0.02503	-0.25837	-0.04994	-0.22972
FACTOR 5	0.07701	0.07039	-0.05985	-0.01071	1.00000	0.09738	0.04562	0.07874	-0.08693	0.05101
FACTOR 6	0.10795	0.13759	-0.16675	0.04837	0.09738	1.00000	-0.07628	-0.07478	-0.04689	-0.07660
FACTOR 7	-0.02840	0.13454	-0.01398	-0.02503	0.04562	0.07628	1.00000	0.03638	-0.03143	-0.15680
FACTOR 8	-0.13619	-0.09945	-0.06948	-0.25837	0.07874	-0.07478	0.03638	1.00000	-0.02321	-0.11793
FACTOR 9	0.21324	0.19855	0.07143	-0.04994	-0.08693	0.04689	-0.03143	-0.02321	1.00000	0.08653
FACTOR 10	0.34083	-0.11788	-0.03918	0.22972	0.05101	-0.07660	-0.15680	-0.11793	0.08653	1.00000

FACTOR STRUCTURE

FACTOR ANALYSIS

26/01/83

PAGE 27

	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3	FACTOR 4	FACTOR 5	FACTOR 6	FACTOR 7	FACTOR 8	FACTOR 9	FACTOR 10
VAR01	0.86542	-0.19343	0.32250	0.31483	0.17057	0.25005	0.20218	-0.28617	0.22259	0.40954
VAR02	-0.56494	0.21794	0.10364	-0.46390	0.08964	-0.49455	-0.42575	0.47023	-0.00822	-0.32001
VAR03	0.12785	0.36965	-0.69582	0.02729	0.56001	0.51977	0.18963	0.08894	0.24256	-0.02217
VAR04	0.22471	0.29082	-0.16402	-0.17295	0.43392	0.75024	0.29670	0.13616	-0.23657	-0.28897
VAR05	0.59194	0.12989	0.44168	0.66000	0.20884	-0.11320	0.00747	-0.18778	0.08350	0.59686
VAR06	-0.36102	0.20337	-0.44261	-0.36527	0.77671	0.17973	0.19860	0.24892	-0.15172	-0.15992
VAR07	0.29291	-0.12021	0.03300	0.23228	0.81510	0.40640	0.09076	-0.19815	-0.10230	-0.11637
VAR08	0.04012	-0.02080	0.90460	-0.67812	-0.03734	-0.32476	-0.05141	0.29887	-0.01794	-0.17213
VAR09	0.60938	0.05710	0.08936	-0.10394	-0.22802	-0.05343	-0.56442	-0.13560	0.57406	0.40659
VAR10	0.13893	-0.03655	0.02612	0.09516	-0.04954	-0.11124	-1.82660	-0.18596	0.40166	0.35557
VAR11	0.72198	-0.03655	0.45632	0.59069	-0.18448	-0.60007	-0.04269	-0.47833	0.24434	0.48867
VAR12	0.35254	-0.60212	0.76725	0.99201	0.10008	-0.22175	-0.06058	-0.01333	0.07193	0.27258
VAR13	0.55644	-0.21550	0.93625	0.40352	-0.16396	0.28325	-0.17339	-0.16529	0.28179	0.81558
VAR14	0.62924	-0.29034	0.52185	0.49212	0.30694	-0.21986	-0.13198	-0.07386	0.21575	0.47861
VAR15	-0.26573	0.67419	0.10011	0.19167	0.05057	-0.21299	-0.11412	-0.60323	-0.45354	0.14322
VAR16	0.39883	0.34141	0.03713	-0.09355	0.52619	0.21073	0.08465	0.78124	-0.29669	-0.15709
VAR17	0.60520	-0.27749	0.71366	0.40153	-0.31006	0.12330	-0.24802	-0.39645	-0.00770	0.21989
VAR18	0.11924	-0.20558	0.36534	0.85352	0.13880	-0.02235	0.10064	-0.34658	-0.38177	0.11735
VAR19	0.05262	-0.04245	0.33718	0.17029	-0.76039	0.38562	-0.01692	-0.12373	0.17690	-0.28016
VAR20	0.49758	-0.08342	0.06703	0.62149	0.04169	-0.06937	-0.09730	-0.56644	-0.00505	0.77257
VAR21	-0.16366	0.39445	-0.46605	-0.17342	0.39567	0.61029	0.21920	0.37381	-0.00339	-0.51577
VAR22	0.44617	0.41740	0.09557	0.28945	0.11471	0.32885	0.49087	-0.04743	0.67227	0.02543
VAR23	0.02207	0.14872	-0.03489	0.26044	0.08149	0.08849	0.49507	-0.02045	-0.75732	0.17502
VAR24	0.29663	0.11115	0.73291	0.58019	-0.12179	0.15853	0.04865	-0.37554	0.31132	0.62054
VAR25	-0.04495	0.66514	-0.29004	-0.49333	0.10273	0.26953	0.54444	0.12778	0.28192	-0.38999
VAR26	0.32740	-0.36639	0.89692	0.15233	-0.22945	-0.21755	-0.15052	-0.23987	0.03943	0.23088
VAR27	-0.48119	0.06736	0.15422	-0.46835	-0.06385	-0.13729	0.17563	0.81273	-0.05970	-0.11150
VAR28	0.04511	0.60383	-0.09529	-0.38176	-0.02561	0.35996	0.63807	0.12200	0.22018	-0.48475
VAR29	0.68005	0.52950	0.25543	0.19214	-0.05402	0.06132	-0.05822	-0.27552	0.58806	0.39471
VAR30	0.90296	0.10503	0.26477	0.36775	0.09556	0.14301	-0.02841	-0.40543	0.19421	0.51867
VAR31	0.21113	0.02502	-0.32346	0.41515	0.12576	0.27410	-0.20448	-0.44242	-0.10292	0.78627
VAR32	-0.57798	-0.09127	0.68232	0.55007	-0.06942	-0.05183	-0.17598	-0.46290	0.14438	0.43248
VAR33	0.06164	0.09094	0.05227	0.03471	-0.21928	0.21090	-0.99103	-0.10034	0.12167	-0.03506
VAR34	0.00047	0.32184	0.85650	0.04735	-0.02322	-0.21355	0.02215	-0.15101	0.27243	-0.22575
VAR35	0.05907	0.84957	0.04635	-0.06691	0.18313	0.38506	0.28471	-0.18052	0.39125	-0.19892
VAR36	0.24458	-0.05768	0.30404	-0.50745	0.58800	-0.16045	0.15493	0.04433	0.27372	0.51973
VAR37	0.11670	-0.11440	0.04293	0.46064	-0.08523	0.25589	-0.00004	-0.31544	-0.07451	0.10716
VAR38	-0.09608	0.29141	-0.02705	-0.07595	0.03387	0.88195	0.29666	0.29040	0.04061	-0.27157
VAR39	-0.11078	0.60498	-0.33093	-0.26848	0.30041	0.05411	0.56302	0.54200	0.25462	-0.24964
VAR40	0.28242	-0.52664	0.45776	0.63062	-0.02290	0.00388	-0.19132	-0.63772	-0.14388	0.28738
VAR41	0.70004	-0.12213	-0.05192	0.06213	0.09835	-0.06209	-0.15245	0.00498	0.34584	0.83817
VAR42	0.16146	-0.77877	-0.20693	-0.28269	-0.00634	0.22705	-0.08183	-0.13580	0.00094	0.20801
VAR43	-0.07678	-0.02555	0.61524	-0.14082	-0.02929	0.01720	0.16465	-0.53591	0.01749	-0.50927
VAR44	0.25065	-0.38187	0.59265	0.29083	-0.62512	-0.24943	-0.08252	-0.21636	0.35665	0.18295
VAR45	0.04755	-0.26852	-0.53274	0.54115	0.07939	0.15602	-0.44533	-0.02639	-0.29586	0.35812
VAR46	0.26585	0.12784	0.01487	0.82776	-0.40494	0.03972	0.05006	-0.41912	0.25632	0.30261
VAR47	0.80053	0.20788	-0.14859	0.23995	0.10722	0.01587	-0.09323	-0.08144	0.43390	0.67494

FACTOR ANALYSIS

26/01/83

PAGE 29

FILE NCRNAME (CREATION DATE = 26/01/83)

	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3	FACTOR 4	FACTOR 5	FACTOR 6	FACTOR 7	FACTOR 8	FACTOR 9	FACTOR 10
VAR48	0.20844	0.07106	-0.20214	0.23214	0.53229	0.90341	-0.09406	0.00683	-0.09096	0.26832
VAR49	0.51055	-0.30503	0.40179	-0.20211	-0.25523	-0.51283	-0.25056	0.32556	0.09992	0.09311
VAR50	0.07904	-0.07009	-0.07634	0.22203	-0.21769	0.83228	-0.30181	-0.36503	0.10394	0.14211
VAR51	0.39810	-0.27235	-0.36033	-0.17003	0.03896	0.06731	-0.34136	-0.17585	0.05400	0.77581
VAR52	-0.17751	-0.22835	-0.03355	0.03517	-0.81507	0.01541	0.42127	-0.17350	0.13375	-0.16036
VAR53	0.47459	-0.73632	0.41248	0.35085	0.16051	0.06404	-0.18104	-0.37223	-0.02505	0.33536
VAR54	0.44507	-0.15667	0.35272	0.10811	0.18195	-0.25587	-0.04328	0.17178	0.13255	0.81270
VAR55	0.33305	0.17054	-0.22619	0.83303	-0.00444	0.29284	-0.16977	-0.35871	0.01894	0.39231
VAR56	0.47623	0.29050	0.08694	0.35717	0.11894	0.22856	-0.07224	-0.80045	0.28663	0.28791
VAR57	0.32855	0.62964	-0.34984	0.57945	0.06057	0.14295	0.17693	0.03669	0.00776	0.22926
VAR58	0.73136	0.20304	-0.15554	0.04153	0.08821	0.10360	-0.07179	-0.07749	0.46985	0.67545
VAR59	0.13337	-0.47643	-0.07620	0.40493	0.15101	-0.23242	-0.12376	-0.54796	-0.58355	0.33958
VAR60	-0.05933	-0.72856	-0.07218	-0.30471	-0.05206	-0.29149	-0.59220	0.24640	-0.20227	0.06027
VAR61	0.24977	0.21128	0.07320	0.04188	-0.25876	-0.03032	-0.00771	-0.19376	0.45308	0.26493
VAR62	-0.12494	-0.92665	0.15976	0.15392	-0.13689	-0.33465	0.03986	-0.21720	-0.31034	0.05408
VAR63	-0.031694	-0.69664	0.25541	0.05830	-0.44600	-0.50134	0.13425	-0.04235	-0.36111	-0.15760
VAR64	-0.01493	-0.06332	0.08110	-0.10906	0.67271	0.04371	0.44859	0.04164	-0.18746	-0.05437

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FILE NONAME (CREATION DATE = 27/01/83)

VARIMAX ROTATED FACTOR MATRIX

	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3	FACTOR 4	FACTOR 5	FACTOR 6	FACTOR 7	FACTOR 8	FACTOR 9	FACTOR 10
VAR01	0.04307	0.47352	0.65432	0.16205	0.11165	0.27304	0.29263	0.30115	0.06763	-0.22716
VAR02	-0.12670	0.04035	-0.44331	-0.39458	0.15711	-0.38919	-0.42299	-0.51957	0.03290	0.05938
VAR03	-0.38536	-0.57739	0.18938	0.17060	0.50255	0.36221	0.09222	0.08400	0.21951	-0.07459
VAR04	-0.37167	-0.09839	-0.03829	-0.12398	0.39282	0.69422	0.09635	0.17464	-0.31875	-0.24057
VAR05	0.09224	0.55961	0.53955	0.54744	0.18967	-0.16942	0.01172	0.04554	-0.12401	0.07247
VAR06	-0.16208	-0.47722	-0.17983	-0.25000	0.76558	0.10072	-0.10606	0.12026	-0.01786	0.16987
VAR07	0.06896	0.13498	-0.00131	0.17402	0.80090	0.38494	0.33038	0.11909	0.05579	-0.17312
VAR08	0.06410	0.84328	-0.20984	-0.21478	0.01244	-0.21548	-0.34254	-0.06218	-0.07571	-0.14128
VAR09	-0.09137	0.17370	0.65623	-0.17104	0.19419	0.02166	0.19969	-0.54586	0.33544	-0.11418
VAR10	0.14463	0.05666	0.31093	0.06049	-0.03456	-0.12220	0.08809	-0.96046	0.30941	0.12467
VAR11	-0.09511	0.58617	0.55310	0.43823	-0.21789	-0.02428	0.32979	0.02306	0.01749	-0.02724
VAR12	0.47258	0.79168	0.23912	-0.13892	-0.11632	-0.03141	-0.11099	0.12983	0.15247	-0.08055
VAR13	0.20174	0.16639	0.79985	0.31196	-0.22008	0.31077	-0.05863	-0.05584	0.10672	0.17767
VAR14	0.24253	0.62536	0.51055	0.32568	0.30684	-0.15623	-0.02632	0.01599	0.18795	-0.16892
VAR15	0.77290	0.09225	-0.19865	0.07020	0.38279	-0.11043	0.40749	0.08451	-0.13024	-0.37686
VAR16	-0.06865	0.04391	-0.06281	-0.05032	0.54863	0.28517	-0.62594	0.06754	-0.21885	-0.40038
VAR17	0.21504	0.81729	0.26050	0.18730	-0.00822	0.20275	0.30258	-0.15242	-0.09597	-0.13291
VAR18	0.29161	0.44545	-0.13157	0.75007	0.16757	-0.00926	0.15404	0.18730	-0.22714	0.06151
VAR19	-0.08989	0.34602	-0.21343	0.11058	-0.76284	0.44451	0.05586	-0.06074	0.10502	-0.13060
VAR20	0.19197	0.19615	0.63747	0.52657	0.00588	-0.13220	0.33401	0.00970	-0.15009	0.29865
VAR21	-0.44653	-0.45800	-0.31070	-0.01421	0.37714	0.52010	-0.11846	0.05160	0.04881	-0.24954
VAR22	-0.61234	0.18215	0.29500	0.28794	0.04373	0.19087	0.09621	0.37333	0.47265	-0.10744
VAR23	-0.03912	-0.00217	0.00680	0.28051	0.07252	0.05209	-0.05567	0.48366	-0.80897	0.14245
VAR24	-0.21298	0.83466	-0.02458	0.42606	-0.12898	0.12482	0.20110	0.00440	0.20418	0.10321
VAR25	-0.79906	-0.32451	-0.09287	-0.36269	0.04537	0.10104	0.11624	0.31438	0.06805	-0.05151
VAR26	0.28003	0.91233	0.15314	-0.08199	-0.21153	-0.08218	0.05871	-0.03698	-0.02968	0.04327
VAR27	0.11170	0.02477	-0.23353	-0.41982	-0.03781	-0.04366	-0.85235	0.12493	-0.03811	0.09599
VAR28	-0.77749	-0.11654	-0.16294	-0.29095	-0.07929	0.22763	0.11486	0.41467	0.00822	-0.16554
VAR29	-0.58944	0.35096	0.59941	0.14595	-0.11306	-0.09467	0.27741	-0.16986	0.14447	-0.01910
VAR30	0.14523	0.42078	0.73498	0.25179	0.04003	0.08067	0.39540	0.00488	-0.12067	-0.13861
VAR31	0.14646	-0.21005	0.57904	0.40995	0.07680	0.18038	0.20726	-0.15308	-0.22993	0.52286
VAR32	0.07034	0.78463	0.39043	0.35675	-0.07916	-0.04449	-0.27023	-0.10868	-0.02978	0.07562
VAR33	0.00905	0.07374	-0.01855	0.03141	-0.18942	0.21283	0.09790	-0.94705	0.01618	-0.07224
VAR34	-0.42552	0.81267	-0.21471	-0.05540	0.00388	-0.22225	-0.19143	-0.09384	0.11163	-0.04491
VAR35	-0.91516	0.06363	-0.04473	-0.00579	0.12715	0.14634	0.26028	0.00724	0.07840	0.21182
VAR36	0.09343	0.37839	0.36896	0.41420	0.58589	-0.18934	-0.13430	-0.08376	0.29794	0.21783
VAR37	0.17047	0.14996	-0.06528	0.92890	-0.07780	0.22906	0.12780	0.04929	0.05964	0.02180
VAR38	-0.39988	-0.21768	-0.15239	-0.00900	-0.01085	0.83775	-0.21280	0.14783	-0.01572	-0.01807
VAR39	0.63439	0.36900	-0.04758	-0.10421	0.26706	-0.08179	-0.34687	0.38110	0.14299	-0.13527
VAR40	0.54543	0.54917	0.10109	0.43673	-0.00982	0.08385	0.41780	-0.01751	-0.00744	0.13383
VAR41	0.19677	0.05476	0.98225	-0.00134	0.84135	-0.05327	-0.06927	-0.03274	0.10120	-0.01099
VAR42	0.65297	0.17493	0.29763	-0.36736	-0.04009	0.39815	0.15158	0.30062	0.20934	-0.04672
VAR43	-0.10432	0.57619	-0.48182	-0.27761	-0.01850	0.01794	0.57165	0.10806	0.05604	0.07505

FACTOR ANALYSIS

27/01/83

PAGE 26

FILE NONAME (CREATION DATE = 27/01/83)

	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3	FACTOR 4	FACTOR 5	FACTOR 6	FACTOR 7	FACTOR 8	FACTOR 9	FACTOR 10
VAR44	0.26635	0.60530	0.14821	0.11950	-0.61998	-0.14301	0.11649	0.03511	0.32672	0.00547
VAR45	0.47883	-0.45467	0.14943	0.60913	0.09876	0.17314	-0.09626	-0.32636	-0.11259	0.04947
VAR46	-0.09080	0.11066	0.22096	0.81228	-0.42723	-0.05882	0.21365	0.05311	0.15812	0.10729
VAR47	-0.21240	-0.01371	0.92153	0.23084	0.04263	-0.07679	0.09662	-0.06774	0.10388	-0.14080
VAR48	-0.04958	-0.08366	0.26293	0.23853	0.48680	0.75930	-0.03369	-0.12037	-0.11075	0.14545
VAR49	0.22584	0.39592	0.33648	-0.29686	-0.22489	-0.35229	-0.21087	-0.12155	-0.00445	-0.59745
VAR50	0.05244	0.00905	0.10033	0.18838	-0.25525	0.83085	0.17397	-0.32331	0.06001	0.24030
VAR51	0.34584	-0.28377	0.81053	-0.19679	-0.01063	0.09505	0.10866	-0.20130	-0.08814	0.18491
VAR52	0.10506	0.07323	0.17531	0.02783	-0.83230	0.07146	0.07592	0.45679	0.19410	0.04650
VAR53	0.68271	0.51363	0.31925	0.13983	0.16054	0.22165	0.26361	0.05547	0.13786	-0.09504
VAR54	0.15320	0.44382	0.73304	-0.01663	0.15862	-0.19439	-0.36868	0.07635	-0.05039	0.18658
VAR55	-0.04696	0.07619	0.34487	0.85832	-0.03006	0.17193	0.26542	-0.16706	-0.07740	0.03908
VAR56	-0.27628	0.20983	0.37149	0.32825	0.06383	0.09605	0.74856	-0.12886	0.05359	0.21621
VAR57	-0.51917	-0.24978	0.30162	0.70866	0.02867	-0.05147	-0.04295	0.05261	-0.23466	-0.10964
VAR58	-0.23952	0.03277	0.95251	0.02688	0.01128	0.01974	0.10747	-0.09750	0.10751	-0.08143
VAR59	0.65088	-0.01750	0.11365	0.32877	0.17417	-0.23869	0.42986	0.07132	-0.40208	0.12720
VAR60	0.77471	-0.11056	0.03710	-0.35042	0.00374	-0.06592	-0.20449	-0.37396	0.04436	-0.27481
VAR61	0.95023	0.09730	0.41764	0.01927	-0.31391	-0.11888	0.07651	-0.05390	0.74155	0.14732
VAR62	0.93579	0.14242	-0.13986	0.02295	-0.09636	-0.12065	0.09130	0.31513	0.08430	-0.02421
VAR63	0.63521	0.17524	-0.37273	-0.03034	-0.38646	-0.30123	-0.07789	0.32984	-0.04007	-0.05814
VAR64	0.00792	0.09195	-0.06031	-0.14631	0.85965	0.03473	0.04378	0.46636	-0.02906	0.07749

TRANSFORMATION MATRIX

	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3	FACTOR 4	FACTOR 5	FACTOR 6	FACTOR 7	FACTOR 8	FACTOR 9	FACTOR 10
FACTOR 1	0.28597	0.54120	0.58057	0.42700	-0.09329	-0.03113	0.28158	-0.09914	0.05503	0.06412
FACTOR 2	-0.70139	-0.27162	0.41659	0.25291	0.27942	0.31863	0.11776	0.02867	0.04825	0.01155
FACTOR 3	-0.59797	0.59917	0.13677	0.21401	-0.32527	-0.18346	-0.06233	0.05092	0.23307	-0.13657
FACTOR 4	-0.06002	0.11354	-0.56389	0.51756	-0.13628	0.27530	0.34535	0.36442	-0.19377	0.11694
FACTOR 5	0.05559	0.42702	-0.05285	-0.11464	0.78587	0.01419	-0.15189	0.33384	-0.17247	-0.12869
FACTOR 6	0.13111	0.18195	0.12119	-0.34756	0.04892	0.74729	0.25109	-0.36254	0.21138	-0.11922
FACTOR 7	0.14915	-0.10698	0.32801	-0.32577	-0.29467	0.21805	0.08237	0.76489	0.08548	-0.13904
FACTOR 8	0.35005	0.09245	0.05320	0.31658	-0.22444	0.38487	-0.77005	-0.02886	-0.15259	-0.26513
FACTOR 9	0.13917	-0.09327	0.15166	0.28278	0.17726	-0.04799	-0.14380	0.13787	0.89146	-0.02916
FACTOR 10	-0.02634	0.13146	0.04242	-0.14058	-0.01501	0.17729	-0.27773	0.07851	0.05528	0.91785

ประวัติผู้เขียน

นายสุรพงษ์ โสชนะเสถียร เกิดวันที่ 8 เมษายน 2497 ที่กรุงเทพฯ สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (ทั่วไป : เคมี-คณิต) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2518 สำเร็จรัฐศาสตรมหาบัณฑิตทางการปกครอง จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปีการศึกษา 2521 เข้าศึกษาต่อในระดับคุณวุฒิบัณฑิต เมื่อมิถุนายน พ.ศ. 2523 เริ่มรับราชการเป็นครั้งแรกเมื่อมิถุนายน พ.ศ. 2519 ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (หาดใหญ่) โดยเป็นอาจารย์พิเศษให้มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ศูนย์ภาคใต้ และอาจารย์สอนเสริมให้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย